

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om hantering av översvänningsrisker och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om hantering av översvänningsrisker och att vattenlagen, miljöskyddslagen och lagen om vattenvårdsförvaltningen ändras. Propositionens allmänna syfte är att minska riskerna, förebygga och lindra de ogynnsamma följderna samt att främja beredskapen i samband med översvämningar. Genom den föreslagna lagen om hantering av översvänningsrisker genomförs direktivet om bedömning och hantering av översvänningsrisker (2007/60/EG). Propositionen ingår i en större helhet som har till syfte att förbättra beredskapen för förändringar i väder- och vattenförhållandena, särskilt för allt vanligare extrema fenomen, och på så sätt förbättra anpassningen till klimatförändringen. Andra lagstiftningsprojekt som främjar samma syfte är den nya dammsäkerhetslagen (494/2009), reformen av bestämmelserna om stöd för skydd mot översvämningar och ersättande av översvämningsskador, revideringen av bestämmelserna om beredskap för översvämningar till följd av störtregn i tätbebyggelse samt justeringen av vattenlagen.

Syftet med propositionen är att riskerna för översvämningar från vattendrag, översvämningar som beror på stigande havsvattenstånd och störtregnsöversvämningar i tätorter ska bedömas och hanteringen av översvänningsriskerna planeras mera systematiskt än nu och på enhetliga grunder i hela landet. Vid sidan av vattenhushållningsåtgärder ska beaktas särskilt områdesplaneringen och styrningen av byggandet samt räddningsverksamheten. När det gäller hanteringen av riskerna för översvämningar från vattendrag ska förhållandena och åtgärderna beaktas både lokalt och i hela avrinningsområdet.

Det huvudsakliga ansvaret för planeringen av hanteringen av översvänningsriskerna i avrinnings- och kustområdena hör till närings-, trafik- och miljöcentralerna. I denna planering ska myndighetssamarbetet ordnas avrinningsområdesspecifikt med hjälp av så kallade översvänningsgrupper. Grupperna ska godkänna de förslag till riskhanteringsplaner som närings-, trafik- och miljöcentralerna har arbetat fram. Det slutgiltiga beslutet om godkännande av dessa planer fattas av jord- och skogsbruksministeriet. Ansvaret för bedömningen samt planeringen av hanteringen av riskerna för dagvattenöversvämningar till följd av störtregn i tätorter ligger hos kommuner.

Medborgarnas och intresseföreträdarnas möjligheter att delta i riskhanteringsplaneringen tryggas. Landskapsförbunden ska ha en central roll i att organisera samarbetet inom avrinningsområdena. Målet med planeringsprocessen och de olika parternas engagemang är ett så brett godkännande som möjligt om det bästa sättet att organisera riskhanteringen i det område som avses i planen.

I riskhanteringsplanerna avgörs inte på ett bindande sätt vilka åtgärder som borde vidtas för att förebygga och minska riskerna. De statliga och de kommunala myndigheterna samt regionutvecklingsmyndigheterna ska dock beakta planerna i sin verksamhet. I vattenlagen, miljöskyddslagen och lagen om vattenvårdsförvaltningen föreslås dessutom preciserande bestämmelser om hur riskhanteringsplanerna ska beaktas.

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	4
2.1 Översvämningar och skador som de medför.....	4
Allmänt.....	4
Översvämningar i Finland.....	5
Samhällenas och infrastrukturens utsatthet för översvämningar	6
Konsekvenserna av klimatförändringen för vattenhushållningen och översvämningarna	6
2.2 Hanteringen av översvämningssrisker i Finland.....	7
Områdesplanering och styrning av byggandet	7
Kvarhållande av svämvatten på avrinningsområdet och hantering av dagvattenöversvämningar.....	7
Reglering av vattendrag.....	7
Konstruktioner för översvämningsskydd	8
Åtgärder i en översvämningssituation och räddningsverksamhet	8
Informering och varning om översvämningssituation.....	8
Ersättning av översvämningsskador.....	9
2.3 Lagstiftningen och praxis.....	9
Vattenlagen.....	9
Markanvändnings- och bygglagen	10
Dammsäkerhetslagen.....	10
Räddningslagen	11
Lagen om vattenvårdsförvaltningen.....	12
Statsrådets förordning om stödjande av vattendragsåtgärder	13
Lagen om ersättning av skador som förorsakats av exceptionella översvämningar.....	13
Lagstiftningen om förvaltning av vattenhushållningsärenden.....	13
2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	14
EU:s översvämningssamarbete och översvämningssdirektiv	14
Sverige.....	14
Österrike	15
Tyskland	15
Förenade kungariket: England och Skottland.....	16
2.5 Bedömning av nuläget	17
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	18
3.1 Målsättning och alternativ	18
3.2 De viktigaste förslagen.....	19
Planeringen av hanteringen av översvämningssrisker	19
Förfaranden	21
De statliga myndigheternas uppgifter vid hanteringen av översvämningssrisker.....	22
Ålands ställning.....	22
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	22
Konsekvenser för statsfinanserna	22
Kommunalekonomiska konsekvenser	23

	Konsekvenser för hushållen och företagen.....	24
4.2	Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	24
4.3	Miljökonsekvenser	24
4.4	Samhälleliga konsekvenser	24
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	25
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	25
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats.....	25
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	26
	DETALJMOTIVERING	27
1	LAGFÖRSLAGEN	27
1.1	Lag om hantering av översvämningsrisker	27
1.2	Vattenlag	43
1.3	Miljöskyddslag.....	43
1.4	Lag om vattenvårdsförvaltningen	43
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	44
3	IKRAFTTRÄDANDE	44
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	45
	LAGFÖRSLAG	46
	Lag om hantering av översvämningsrisker.....	46
	Lag om ändring av 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a § i vattenlagen	53
	Lag om ändring av 50 och 52 § i miljöskyddslagen.....	54
	Lag om ändring av lagen om vattenvårdsförvaltningen	55
	BILAGOR.....	57
	PARALLELLTEXTER	57
	Lag om ändring av 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a § i vattenlagen	57
	Lag om ändring av 50 och 52 § i miljöskyddslagen.....	59
	Lag om ändring av lagen om vattenvårdsförvaltningen	60
	FÖRORDNINGSUTKAST	62
	om hantering av översvämningsrisker	62
	BILAGA	66

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Syftet med regeringens proposition är att föreskriva om riskhanteringsförvaltningen för översvämningar och om den planering som den kräver. Propositionens syfte är att minska riskerna, förebygga och lindra de ogynnsamma följderna samt att främja beredskapen i samband med översvämningar. Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvänningsrisker. Dessutom föreskrivs om de uppgifter i anslutning till hanteringen av översvänningsrisker som ska ankomma på närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Den föreslagna lagen om hantering av översvänningsrisker ska gälla hanteringen av översvänningsrisker som beror på översvämningar från vattendrag och från havet samt på störtregnsöversvämningar i tätorter, dvs. dagvattenöversvämningar. Riskhanteringsplaneringen ska omfatta preliminär bedömning av översvänningsrisker, angivande av områden med betydande översvänningsrisk, utarbetande av kartor över översvänningshotade områden och kartor över översvänningsrisker, klarläggande av målen för hanteringen av översvänningsrisker och de åtgärder som behövs för att uppnå dem samt beredning, godkännande och offentliggörande för allmänheten av riskhanteringsplaner. De med tanke på hanteringen av översvänningsrisker centrala statliga myndigheterna samt de regionala och lokala myndigheterna ska samarbeta i samtliga planeringsfaser. Planeringen ska dessutom omfatta växelverkan och samråd med olika parter och intresseföreträdare.

Enligt förslaget ska närings-, trafik- och miljöcentralen inom sitt verksamhetsområde ansvara för att riskhanteringsplaneringen för översvämningar från vattendrag och från havet utförs på det sätt som föreskrivs i lagen. Riskhanteringsplanerna för översvämningar från vattendrag och från havet ska samordnas med landskapsprogrammen och annan planering på landskapsnivå som gäller samma område. Samordningen ska skötas av landskaps-

förbunden. Kommunen ska sköta riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar.

De uppgifter och samrådsförfarandena som används vid riskhanteringsplaneringen respektive planeringen av vattenvården ska överensstämma med varandra. I riskhanteringsplanerna ska beaktas de miljömål som ingår i förvaltningsplanerna. Ytterligare ska man sträva efter att nå en god miljöskyddsnivå.

När hanteringen av översvänningsrisker från vattendrag och hav planeras borde man iaktta enhetliga grunder i hela landet. Därför ska jord- och skogsbruksministeriet besluta om de faktorer som är centrala för planeringen, dvs. angivandet av områden med betydande översvänningsrisker och godkännandet av riskhanteringsplanerna. Detta överensstämmer också med förfarandet när förvaltningsplanerna godkänns.

I riskhanteringsplanerna ska det inte avgöras på något bindande sätt vilka åtgärder som borde vidtas för att förebygga och minska riskerna. De statliga och de kommunala myndigheterna samt regionutvecklingsmyndigheten ska dock i sin verksamhet i tillämpliga delar beakta de riskhanteringsplaner som godkänts enligt den föreslagna lagen. Dessutom ska det i vattenlagen, miljöskyddslagen och i lagen om vattenvårdsförvaltningen intas preciserande bestämmelser om hur riskhanteringsplanerna ska beaktas.

2 Nuläge

2.1 Översvämningar och skador som de medför

Allmänt

Översvämningar kan allmänt indelas i översvämningar från vattendrag, översvämningar som beror på stigande havsvattenstånd samt översvämning någon annanstans än i vattendrag till följd av störtregn. Dessutom kan man särskilja översvämningar som beror på att konstruktioner gått sönder, till exempel rör och dammar som skadats. Flera olika ty-

per av översvämningar som beror på till exempel snösmältning, regn, kravis och isdammar kan uppträda samtidigt. De värsta översvämningarna uppstår i allmänhet när flera faktorer samtidigt bidrar till att höja vattenståndet.

Översvämningar från vattendrag utvecklas i allmänhet till följd av långvariga regn eller snösmältning, men också isdammar och kravisproppar kan leda till att vattenståndet stiger kraftigt ställvis i en å eller älv. Förutom hydrologiska faktorer och väderförhållandena bidrar flera andra faktorer till översvämningar, till exempel avrinningsområdets storlek, andelen sjöar, ytformationer samt jordmånens och marktäckets karaktär. Också dammolyckor kan förorsaka översvämningar från vattendrag. En damm kan brista i en exceptionell översvämningssituation men också när vattensituationen är normal till exempel på grund av ett fel hos dammen.

Stigande havsvattenstånd kan förorsaka översvämningar på låglänta strandområden. De viktigaste faktorerna som bidrar till att höja havsvattenståndet i Östersjön är lufttrycket, vinden, strömningen genom de danska sunden samt vintertid havsisens täckning, som gör att vinden inte kommer åt att samla vatten jämnt mot kusten.

Med dagvattenöversvämning avses en översvämning som förorsakas av regn- eller smältvatten som samlas på markytan eller andra motsvarande ytor i första hand i byggda områden. Dagvattenöversvämningar kallas också tätorts- eller störtregnsöversvämningar. Dagvattenöversvämningar uppstår snabbt, är kortvariga och rätt lokala.

Översvämningar i Finland

Någon verkligt exceptionell översvämning med vittgående konsekvenser har inte inträffat i Finland sedan 1899. Återkomsttiden för den översvämning som då förekom i bl.a. Vuoksi, Kymmene älvs och Kumo älvs vattendrag har uppskattats till minst 250 år. Lokalt har dock bl.a. isdammar kunna höja vattenståndet betydligt mera än en vid en översvämning som återkommer en gång på 250 år. Under det senaste århundradet inträffade svåra översvämningar från vattendrag 1924, 1955, 1962, 1974–1975, 1980–1982,

1984, 1987, 1988 och 1990. De svåraste översvämningssären i början av detta årtusende har varit 2000, 2004 och 2005. År 1984 lades cirka 10 000 hektar under vatten enbart kring Kyrö älv. Sommaren 2004 förorsakade rikliga regn som pågick några dagar i månadsskiftet juli-augusti översvämningar i Mellersta Finlands norra del, Norra Savolax och Södra Finland. I början av augusti 2004 regnade det i Österbotten under en dag ställvis upp till 150 millimeter, dvs. motsvarande ungefär tre månaders nederbördsmängd.

Havsvattenöversvämningar som orsakat skador har varit sällsynta i Finland. De högsta havsvattenstånden har iakttagits i januari 2005, då till exempel havsvattenståndet i Helsingfors var drygt 1,5 meter högre än medelvattenståndet. Vattnet steg på gatorna och hamnområdena i Helsingfors centrum och förstäderna och förorsakade skador på byggnader och annan egendom.

Under detta årtionde har det redan inträffat flera dagvattenöversvämningar. I Vasa upplevde man ett exceptionellt hårt åskväder den 31 juli 2003. Då regnade det på en kort tid flera tiotals millimeter vatten i stadens centrum, varav över 20 mm på en timme. Vatten svallade på gatorna, packades mot byggnadernas väggar och strömmade in i källare. På eftermiddagen den 12 augusti 2007 regnade det ställvis över 100 mm, eventuellt upp till 150 mm, på tre timmar i Björneborg. Störtregnet gav upphov till dagvattenöversvämningar som stängde gator och vatten och avloppsvatten strömmade in i hundratals fastigheter.

Översvämningar orsakar varje år skador i någon del av Finland, men variationen är mycket stor från år till år. Exempelvis under hela 1990-talet var beloppet av översvämningsskadorna litet, sammanlagt ungefär tre miljoner euro, men enbart 2004 ungefär åtta miljoner euro. Största delen av översvämningsskadorna har orsakats av översvämningar i vattendrag till följd av snösmältning, störtregn eller isdammar. År 2005 var beloppet av skadorna ungefär 17 miljoner euro, varav 12 miljoner euro orsakades av exceptionellt högt havsvattenstånd. Dagvattenöversvämningen i Björneborg i augusti 2007 orsakade skador för nästan 20 miljoner euro, varav de skador som kom till försäkringsbo-

lagens kännedom stod för ca 10 miljoner euro.

Samhällenas och infrastrukturens utsatthet för översvämningar

Med hjälp av geografiskt informationsmaterial har man uppskattat hur stor befolkning och egendom i Finland som är utsatt för översvämningssrisk till följd av exceptionellt högt vattenstånd i vattendrag och havet. På områden där översvämningar från vattendrag eller havet förekommer i genomsnitt en gång på 250 år bor för närvarande över 50 000 människor. På översvämningssområdena finns förutom bostadsbyggnader ett avsevärt antal fritidsbostäder. Dagvattenöversvämningar som beror på exceptionellt kraftigt eller långvarigt regn kan drabba nästan alla fastigheter i tätortsområden samt för samhället viktiga funktioner oberoende av närheten till vattendrag eller havet.

Översvämningar kan äventyra vitala samhällsfunktioner genom att skada till exempel vattenförsörjningen, trafiken och energiförsörjningen. Om svämvatten når vattentäkter försämras råvattnets kvalitet och i ett avloppsvattenpumpverk eller -reningsverk som hör till ett samhälles eller en industris avloppsnätverk kan en översvämning förorsaka överbelastning eller helt stoppa verksamheten.

Fungerande trafikförbindelser är viktiga för samhället inte bara under normala förhållanden utan också vid översvämningar, då man borde kunna sköta beredskaps- och bekämpningsåtgärder, larmutryckningar, räddningsarbeten samt eventuella evakueringar. I tätorter kan trafiken försvåras eller förhindras när avlopp, diken och underfarter fylls och gator och vägar hamnar under vatten. Väg- och järnvägsbankar, ramper och trummor kan skadas till följd av erosion när trycket från vattnet ökar. En översvämning kan förorsaka olägenheter även för sjöfarten och sjötrafiken, om användningen av hamnar och kanaler förhindras.

Översvämningar kan medföra skador även för kraftverk och energinätverk, även om sådana översvämningsskador är sällsynta i Finland. När vattenkraftverk planeras och byggs beaktas översvämningssrisken eftersom en del

av deras konstruktioner står i vattendraget. I värmekraftverk kan kylvattenintaget försvåras om vattnet stiger högt. Också i kärnkraftverk äventyras kylvattencirkulationen om havsvattnet stiger och man blir tvungen att köra ner kraftverket. Stamnätet är byggt så att det klarar av även våldsamma översvämningar, men distributionsnätets elledningsstolpar kan vara utsatta för översvämningar. I Helsingfors kan fjärrvärmerören bli utsatta för översvämningsskador ifall havsvattnet stiger med över 2 meter. Mobiltelefonnätets basstationer är vanligtvis belägna på platser som är rätt bra skyddade från översvämningsskador, men problem kan dock uppstå om eldistributionen till basstationen avbryts till följd av en översvämning.

Konsekvenserna av klimatförändringen för vattenhushållningen och översvämningarna

Klimatförändringen påverkar temperaturen, nederbörden och avdunstningen och således vidare det hydrologiska kretsloppet samt vattentillgångarna. Den kännbaraste konsekvensen för de hydrologiska förhållandena i Finland är att årstidsväxlingen i avrinningen, vattenföringen och vattenståndet förändras. Avrinningen vintertid ökar eftersom snösmältningen och regnen tilltar. På motsvarande sätt minskar vårflödena framför allt i södra och mellersta Finland, då vintrarna blir mildare och det inte samlas lika mycket snö som förr. I norra Finland förväntas dock vårflödena kvarstå eller t.o.m. öka några årtionden eftersom det faller mera snö. De mildare vintrarnas inverkan på isförhållandena ökar risken för vinterflöden. När temperaturen inte sjunker tillräckligt om vintern för att det ska bildas ett istäcke på älven eller ån, ökar risken för att vattnet blir underkylt. Den ökande vattenföringen i älvarna vintertid och det dåliga istäcket ökar risken för kravisöversvämningar.

Havsytan har enligt den internationella klimatpanelens (IPCC) senaste scenario beräknats stiga med 18 – 59 cm före 2100 (Fjärde bedömningsrapporten, 2007). Om man beaktar att glaciärerna börjar smälta snabbare, förväntas havsytan stiga ytterligare. Scenarierna i vetenskapliga publikationer visar variation från ca 10 cm ända upp till

200 cm. Det vägda medeltalet utgående från en expertbedömning är en höjning på 50 – 60 cm. Eventuellt ökande stormar kan också öka risken för översvämningar från havet. När det gäller den finska kusten, ska man också beakta landhöjningen efter istiden som är 30 - 90 på 100 år. Landhöjningen är kraftigast vid Kvarken och svagast i östra delen av Finska viken. Enligt undersökningarna kommer smältningen av inlandsisen på Grönland att höja havsytan vid Finlands kust mindre än i haven i genomsnitt.

Klimatförändringen har förutspått öka och förstärka särskilt störtregnen, så även dagvattenöversvämningarna till följd av störtregn förutspås öka i tätorterna. Störtregnen i maj-september beräknas öka i genomsnitt ganska lineärt över tiden. En händelse som med dagens klimat återkommer med i genomsnitt tre års mellanrum återkommer i framtiden med ungefär två års mellanrum. De studier som utförts med hjälp av dagvattenmodeller visar att en ökad nederbörd till följd av klimatförändringen ökade vattenföringen i försöksområdena i nästan lika stor utsträckning.

2.2 Hanteringen av översvänningsrisker i Finland

Områdesplanering och styrning av byggandet

Översvämningsskadorna kan minskas effektivt med hjälp av områdesplanering och styrning av byggandet. Statsrådet fattade den 13 november 2008 beslut om revidering av de riksomfattande målen för områdesanvändningen. Huvudtemat för revideringen, som trädde i kraft vid ingången av mars 2009, var att svara på utmaningarna från klimatförändringen. Vid områdesanvändningen skall områden med översvänningsrisk i enlighet med myndigheternas utredningar beaktas och en bekämpning av riskerna i anslutning till översvämning eftersträvas. Vid planeringen av områdesanvändningen skall nybyggande inte placeras i områden med översvänningsrisk, om man inte med stöd av behovs- och konsekvensutredningar kan påvisa att översvänningsriskerna kan kontrolleras och att byggandet är förenligt med hållbar utveckling. Dessutom ska vid general- och detaljplanläggningen förberedelser göras för

ökande stormar, störtregn och tätortsöversvämningar

I praktiken ska nybyggande kunna skyddas mot översvänningsrisk till exempel med tillräckliga skyddskonstruktioner. För särskilt viktiga funktioner liksom för riskfunktionerna bör man hitta nya förlägningsplatser utanför områden med översvänningsrisk. Vid planstyrningen är det viktigt att information om områdesvisa översvänningsutredningar som blir klara utan dröjsmål förmedlas till planläggarna och de instanser som styr planläggningen

Kvarhållande av svämvatten på avrinningsområdet och hantering av dagvattenöversvämningar

Vid hantering av översvänningsrisker strävar man efter att förhindra översvämningar från vattendrag i första hand genom att kvarhållandet av vatten förbättras på hela avrinningsområdet. Markanvändningen på avrinningsområdet inverkar på hur snabbt regn- och smältvatten når vattendraget. Fördröjningsytor hjälper till att förbättra hanteringen av vattenbalansen och vattnets kvalitet.

Dagvatten avleds i huvudsak med hjälp av ett nätverk som omfattar bl.a. bäckar, diken och dagvatten- eller blandavlopp. Utvidgningen av de belagda områdena och klimatförändringen ökar behovet av att utveckla hanteringen av dagvatten inte bara genom att förbättra dräneringen och dagvattenavloppen utan också genom att absorbera vatten i marken samt fördröja och styra vattnet genom högvattenfårar till obebyggda områden. Problemet utgörs i synnerhet av sådana bebyggda områden där översvänningsrisken inte har beaktats tillräckligt vid planering och utbyggnad.

Reglering av vattendrag

Reglering av vattendragen är ett centralt sätt att hålla kvar svämvatten i Finland. För de viktigaste vattendragen har planer uppgjorts med tanke på översvämningar. Med deras hjälp är det möjligt att i reglerade och utbyggda vattendrag hantera översvänningsrisker och minimera de totala skadorna i hela vattendraget. Regleringarna har dock i tiden

planerats och tillståndsvillkoren utarbetats så att det i ett exceptionellt vattenläge inte alltid är möjligt att sköta avtappningarna på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på den hydrologiska kontrollen av hela vattendraget. I tillståndsvillkoren för regleringsprojekt har inte beaktats att vattenförhållandena förändras på grund av klimatförändringen. Tack vare den höga hydrologiska kompetensen och den goda tekniska beredskapen är det dock möjligt att ytterligare utveckla användningen av regleringar för att hantera översvämningsrisker.

Konstruktioner för översvämningsskydd

Med översvämningsskydd avses byggningsåtgärder vilkas syfte är att förehindra eller minska sådana skador som förorsakas av översvämningar. Till översvämningsskyddet hör bl.a. översvämningssvallar samt ökning av vattendragets genomströmningskapacitet genom rensning och genom att bygga högvattenfårar. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ansvarar för och underhåller cirka 250 vattendragsprojekt för statens räkning. Det sammanlagda tekniska värdet på de konstruktioner som ingår i dessa projekt var i slutet av år 2007 ungefär 180 miljoner euro. Denna vattenbyggnadsegendom betjänar förutom översvämningsskyddet även andra ändamål. De senaste åren har det använts ungefär 5 miljoner euro om året för underhåll av och nyinvesteringar i statens översvämningsskyddsprojekt och -konstruktioner.

Vissa kustkommuner har kartlagt omfattningen av havsvattenöversvämningar och skyddat detaljplanerade områden med vallar och genom att höja upp byggnadsmark. Att bygga en enstaka skyddsvall kan också vila på fastighetsägarens ansvar.

Åtgärder i en översvämningssituation och räddningsverksamhet

De åtgärder som vidtas i en översvämningssituation avgör slutligen omfattningen av skadorna. Dessa åtgärder omfattar åtgärder som vidtas när en översvämning hotar eller under en översvämning och vilkas syfte är att förhindra eller minska de skador som översvämningen orsakar. Möjliga åtgärder

omfattar sådan reglering av vattendraget som situationen kräver och annan reglering av avtappningar inklusive åtgärder för avvärjande av fara enligt 12 kap. 19 § i vattenlagen och övriga åtgärder som vidtas i vattendraget, till exempel förhindrande av att det bildas kravissproppar, utläggande av bommar eller upplösning av isdammar med grävmaskin eller genom sprängning. Till den egentliga räddningsverksamheten hör evakuering av befolkning eller skyddande av objekt med sandsäckar eller andra tillfälliga konstruktioner samt pumpning av översvämningssvatten. När en dammolycka hotar eller inträffat sköter räddningsmyndigheterna om de åtgärder som dammbrottet och den därav förorsakade översvämningen förutsätter.

I strategin för trygghet av samhällets vitala funktioner (TSVF), som godkändes genom statsrådets principbeslut den 23 november 2006, anges och definieras samhällets vitala funktioner, deras måltillstånd och de strategiska uppgifter som hör till ministerierna. En särskild situation som ingår i strategins hotmodeller är stormar, översvämningar eller dammolyckor som orsakar evakueringar eller allvarlig förstörelse. Ansvarigt ministerium för beredskapen är inrikesministeriet, som stöds av jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet samt miljöministeriet. Ministerierna ansvarar för beredskapen för särskilda situationer och anger ämbetsverkens ansvarsområden inom det egna förvaltningsområdet.

Informering och varning om översvämningssituation

Finlands miljöcentral och närings-, trafik- och miljöcentralerna upprätthåller aktuell lägesinformation om vattenstånden i vattendrag, och den inbegriper också översvämningssvarningar. Att förutsäga störtregn och stigande havsvattenstånd ankommer på Meteorologiska institutet. Översvämningar från vattendrag kan i allmänhet förutsägas rätt tillförlitligt i god tid. Reaktions tiden när det gäller översvämningar som beror på issörja eller isdammar samt stigande havsvattenstånd kan däremot förbli kort, även som bäst

bara någon dag – när det är fråga om störtregn t.o.m. bara några timmar.

När en översvämning hotar och i översvämningssituationen behöver de myndigheter som leder åtgärderna ha en lägesbild som gör det möjligt att fatta beslut i rätt tid. Med lägesbild avses den uppfattning som beslutsfattarna och de personer som bistår dem har om det inträffade, de omständigheter som medverkat till det och olika parter mål samt eventuella alternativ till händelsernas gång. Meteorologiska institutet utvecklar ett varningssystem för naturkatastrofer som ska genomföras i ett samarbetsprojekt för flera förvaltningsområden och som inbegriper upprättandet av en aktuell störtregns- och översvämningsslägesbild.

Ersättning av översvämningsskador

I Finland orsakar översvämningar i huvudsak ekonomiska skador. Förutom att minska översvämningssrisker och skydda sig mot översvämningar måste man förbereda sig på att ersätta sådana skador som det inte är möjligt eller ekonomiskt förnuftigt att förebygga. Också riksdagens miljöutskott har konstaterat i sitt utlåtande den 11 mars 2008 (MiUU 2/2008 rd — E 68/2007 rd) om statsrådets utredning med anledning av kommissionens grönbok: *Anpassning till klimatförändringar i Europa - tänkbara EU-åtgärder* att beredskap för följderna av klimatförändringen förutsätter bl.a. ett fungerande skadeersättnings-system.

En del av de skador som exceptionella översvämningar från vattendrag förorsakar bl.a. byggnader och det lösöre som finns i dem ersätts för närvarande av statens medel. Skador som förorsakas av havsvatten- eller dagvattenöversvämningar kan delvis ersättas från vissa skadeförsäkringar för fastigheter. Förnyande av ersättningssystemet för översvämningsskador är som bäst under beredning. Målet är att byggnads- och lösöresskador som orsakas av översvämningar från vattendrag samt havs- och dagvattenöversvämningar kan ersättas på ett heltäckande sätt, på klara grunder och inom rimlig tid för den skadelidande.

2.3 Lagstiftningen och praxis

Vattenlagen

Enligt 1 kap. 15 § i vattenlagen (264/1961) ska tillstånd av regionförvaltningsverket inhämtas för byggande i vattendrag eller sådana avvikelser från ett tidigare beviljat tillstånd som påverkar vattenförhållandena, om byggandet eller användningen av anläggningen kan bl.a. medföra fara för översvämning. Som byggande anses även sådant byggande på marken varav kan förorsakas ändring i vattnets lopp eller i vattenståndet i vattendrag. Tillsynen över att vattenlagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs ankommer på närings-, trafik- och miljöcentralerna.

I tillståndet som meddelats enligt vattenlagen kan utfärdas bestämmelser om till exempel åtgärder som ska vidtas för att förbereda sig på översvämningar. En allmän förutsättning för att bestämmelser ska utfärdas är att syftet med företaget kan nås utan oskäligen ökning av kostnaderna jämfört med de totala kostnaderna för företaget och den skada som förorsakas. I annat fall kan skadan tillåtas mot den ersättning som fastställs i tillståndet.

Enligt 12 kap. 19 § i vattenlagen kan regionförvaltningsverket på ansökan av närings-, trafik- och miljöcentralen förordna om temporära åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador (*åtgärder för avvärjande av skada*) till exempel när en översvämning som beror på exceptionella naturförhållanden kan förorsaka allmän fara för människors liv eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse. Som en åtgärd för avvärjande av skada kan till exempel den som innehar regleringstillstånd bestämmas att utföra regleringen på ett sätt som avviker från tillståndsvillkoren. Sådana undantagstillstånd har sökts även för att undvika rätt små skador i situationer där regleringstillståndet inte möjliggör ändamålsenlig reglering. I viss mån används således möjligheten till undantagstillstånd för att ge flexibilitet när själva regleringstillståndet borde ändras i överensstämmelse med de förändrade vattenförhållandena. För skador som föranletts av närings-, trafik- och miljöcentralens åtgärder för avvärjande av skada och som direkt har

drabbat egendom ska betalas ersättning av statens medel med undantag för sådan förlust av förmån som förorsakas av förlust av vattenkraft.

Den som innehar tillstånd enligt vattenlagen kan också hos regionförvaltningsverket ansöka om tillstånd till temporära åtgärder som till följd av översvämning, ras eller isdämning eller av någon annan exceptionell orsak måste vidtas i brådskande ordning. Tillståndsinnehavaren ansvarar för skador som åtgärden medför och som ska ersättas på ansökan.

Enligt 12 kap. 17 § i vattenlagen har ägare av inrättning eller anläggning, flottande samt behörig statsmyndighet rätt att med iakttagande av nödig försiktighet spränga is, uppställa tillfälliga bommar eller utföra andra nödvändiga åtgärder som behövs för att förhindra skada eller olägenhet som föranletts av isbildning eller is. Avlägsnas ishinder genom sprängning ska detta göras bl.a. så att fiskbeståndet inte nämnvärt skadas.

Regeringens proposition angående en totalrevision av vattenlagen (277/2009 rd) genomgår som bäst behandling i riksdagen. Propositionen innehåller inga väsentliga ändringar i ovan beskrivna bestämmelser i den gällande vattenlagen.

Markanvändnings- och bygglagen

Enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska vid bedömningen av byggplatsens lämplighet beaktas bl.a. att det inte finns risk för översvämning, ras eller jordskred på byggplatsen. På ett detaljplaneområde ska motsvarande omständigheter beaktas när planen utarbetas. Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden planeras och byggs i enlighet med bestämmelserna samt det beviljade tillståndet. Kommunen ska sköta områdesplaneringen samt styrningen av och tillsynen över byggandet på sitt område. Närings-, trafik- och miljöcentralen främjar, styr och övervakar denna verksamhet, medan den allmänna utvecklingen och styrningen av verksamheten ankommer på miljöministeriet.

Med stöd av markanvändnings- och bygglagen kan genom beslut av statsrådet uppställas riksomfattande mål för områdesanvänd-

ningen, som kan gälla bl.a. ärenden som har en nationellt betydande inverkan på den ekologiska hållbarheten, regionstrukturens ekonomi eller möjligheterna att undvika betydande miljöolägenheter. De gällande riksomfattande målen för områdesanvändningen innehåller mål även i anslutning till hanteringen av översvänningsrisker. Vid landskapsplaneringen och annan områdesplanering ska de riksomfattande målen för områdesanvändningen främjas. När landskapsplanen utarbetas ska särskild vikt dessutom fästas vid bl.a. att områdesanvändningen är ekologiskt hållbar och att vattentillgångarna används på ett hållbart sätt. När en generalplan utarbetas ska beaktas bl.a. att samhällsstrukturen fungerar, är ekonomiskt och ekologiskt hållbar samt att det finns möjligheter till en trygg och sund livsmiljö. Detaljplanen ska utarbetas bl.a. så att det skapas förutsättningar för en hälsosam och trygg livsmiljö. Planerna ska basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. Detaljerade bestämmelser om utredning av planernas konsekvenser ingår i markanvändnings- och byggförordningen (895/1999). Frågor som gäller hanteringen av översvänningsrisker kan dessutom behandlas i samråd mellan närings-, trafik- och miljöcentralen och kommunen och vid den årliga utvecklingsdiskussionen.

Vid miljöministeriet bereds en proposition om de ändringar som dämpandet av klimatförändringen och anpassningen till den förutsätter i markanvändnings- och bygglagen och motsvarande förordning. Under beredningen utreds om anpassningen till klimatförändringen kunde beaktas i de bestämmelser som gäller planernas innehållskrav.

Dammsäkerhetslagen

Om dammsäkerheten bestäms genom dammsäkerhetslagen (494/2009) som trädde i kraft den 1 oktober 2009. Dammsäkerhetslagen ska kompletteras med dammsäkerhetsförordningen, som finns slipas som bäst. Vid reformen av dammsäkerhetslagstiftningen har sambandet mellan den regleringen och annan lagstiftning ajourförts och olika aktörers ansvar har klarlagts. I lagen har beaktats att dammarna i Finland blir äldre och är i behov

av grundläggande reparationer samt behoven av att reagera på förändringar i klimatet och vattenförhållandena. Lagens tillämpningsområde omfattar även dammar som hör till gruvdriften och som inte omfattades av den tidigare dammsäkerhetslagen.

Dammägarna ansvarar för dammarnas skick och säkerhet. Lagen innehåller också en allmän underhållsförpliktelse. Dammarna i Finland är dimensionerade så att deras konstruktioner håller och deras avtappningskapacitet räcker till även vid översvämningar. Översvämningvallarna hör också till dammsäkerhetslagens tillämpningsområde och omfattas därmed av dammsäkerhetsmyndighetens tillsyn. Översvämningvallarnas hydrologiska dimensionering ska basera sig på behovet av skydd mot översvämningar. Dammarna indelas i tre klasser enligt skaderisk. Dammägaren kan till exempel på grund av förändrade förhållanden åläggas att göra en riskutredning för dammen och på grundval av den kan dammens klass också förändras. Dammägarna är skyldiga att utföra regelbundna kontroller vid dammarna i enlighet med det kontrollprogram som dammsäkerhetsmyndigheten godkänt och de effektiveras bl.a. under översvämningstider. Merparten av de stora dammarna omfattas av fortlöpande fjärrövervakning. Ägaren ska årligen ordna en inspektion av dammen, där en expert granskar dammens konstruktiva skick. Dammsäkerhetsmyndigheten deltar i inspektionen minst en gång vart femte år, då dammens skick ska utredas.

Dammsäkerheten övervakas av närings-, trafik- och miljöcentralerna. För övervakningen enligt dammsäkerhetslagen finns ett datasystem, till vilket dammägaren lämnar de kontaktuppgifter som lagen förutsätter samt de tekniska uppgifter om dammen som föreskrivs genom förordning. Dammsäkerhetsmyndigheten och dammägaren ska förvara uppdaterade utskrifter ur datasystemet samt andra handlingar som är av betydelse med tanke på dammsäkerheten på så sätt att de är lättillgängliga vid eventuella störningar.

I dammsäkerhetslagen föreskrivs om beredskap för dammolyckor och åtgärder i en olyckssituation. Ägaren till en damm som tillhör den högsta riskklassen ska göra en riskutredning och hålla den ajour liksom ett

säkerhetsprogram för dammen som beskriver ägarens åtgärder vid olyckor och störningar. Räddningsmyndigheten gör upp en i räddningslagen avsedd plan för räddningsväsendet för de dammar som den anser att behöver en plan. I säkerhetsprogrammet eller räddningsväsendets plan för dammen är det viktigt att beakta de planer som gäller beredskap för översvämningar. När dammbrott och översvämning till följd därav hotar ska dammägaren vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga en dammolycka och begränsa de skador som en olycka förorsakar. Räddningsmyndigheten ansvarar för räddningsverksamheten när en farlig situation hotar.

Också ägare till översvämningvallar berörs av lagens skyldigheter att kontrollera och inspektera vallarna samt att utarbeta dammsäkerhetshandlingar.

Räddningslagen

Räddningslagen (468/2003) och förordningen (787/2003) som utfärdats med stöd av lagen tillämpas på insatser för att förebygga eldsvådor och andra olyckor samt på räddningsverksamhet och befolkningsskydd. Med räddningsverksamhet avses sådana skyndsamma åtgärder till följd av en olycka eller överhängande fara för en olycka som vidtas för att skydda och rädda människor, egendom och miljö samt för att begränsa skador och lindra följder. Till förebyggande av olyckor och begränsning av skador räknas bl.a. anknytande myndighetssamarbete, säker användning av byggnader, myndighetstillsyn samt upplysning och rådgivning.

Till räddningsverksamheten hör att ta emot nödanmälan, larma räddningseenheter och annan hjälp, varna befolkningen, avvärja överhängande olyckor, skydda och rädda människor, miljö och egendom som är i fara, släcka eldsvådor samt avvärja och begränsa andra skador och sköta efterröjning och efterbevakning samt ha hand om ledning, information, underhåll och andra stödfunktioner i anslutning till detta.

Räddningsmyndigheterna samt andra myndigheter och sammanslutningar som har uppgifter eller ska ge handräckning inom räddningsväsendet är skyldiga att i samråd göra upp behövliga planer för räddningsväsendet.

I planer som gäller ordnande av samarbete ska framföras hur olika myndigheter, inrättningar och sammanslutningar deltar i räddningsverksamheten.

Regionförvaltningsverken ska inom sina verksamhetsområden göra upp planer för räddningsverksamheten vilka baserar sig på olyckshoten på området, styra den regionala och lokala planeringen, främja samarbetet mellan räddningsväsendet och andra myndigheter och instanser samt anordna övningar för att upprätthålla beredskapen att avvärja storolyckor.

Den som äger eller innehar en byggnad eller som utövar industri- eller affärsverksamhet samt ämbetsverk, inrättningar och andra sammanslutningar är skyldiga att på ifrågasvarande plats ha beredskap att vid överhängande fara skydda människor, egendom och miljön och att vidta sådana räddningsinsatser som de på egen hand förmår göra. I en räddningsplan som gäller dessa åtgärder ska utredning framläggas om bl.a. farliga situationer och deras verkningar, åtgärder för förebyggande av farliga situationer samt anvisningar för olika olycks-, färo- och skadesituationer.

Räddningsledaren och av särskilda skäl också regionförvaltningsverket och inrikesministeriet har rätt att bl.a. evakuera människor och egendom, vidta sådana åtgärder som kan medföra skada på fast eller lös egendom och bestämma att byggnader eller material, redskap och förnödenheter som behövs för räddningsverksamheten ställs till förfogande. Det lokala räddningsväsendet ska ersätta eventuella skador på egendomen. Räddningsledaren har rätt att förordna en arbetsför person som befinner sig på en olycksplats eller i dess närhet och som inte hindras av ett giltigt skäl att delta i räddningsverksamheten, om detta är nödvändigt för att rädda en människa eller avvärja en olycka. I en liknande situation har en räddningsmyndighet, om läget inte annars går att få under kontroll, rätt att förordna arbetsföra personer som uppehåller sig i den kommun där olyckan inträffat att ofördröjligen infinna sig på olycksplatsen och delta i räddningsverksamheten.

Lagen om vattenvårdsförvaltningen

De förfaranden som EU:s ramdirektiv för vattenpolitik (2000/60/EG) förutsätter har genomförts nationellt genom lagen (1299/2004) och förordningen (1040/2006) om vattenvårdsförvaltningen. Lagen om vattenvårdsförvaltningen innehåller bestämmelser om klassificering av vattnens status, förfarandet vid planeringen av vattenvården och de myndighetsarrangemang som hänför sig till det samt om de miljömål som ska sättas vid planeringen av vattenvården. I förordningen om vattenvårdsförvaltningen föreskrivs om de utredningar som ska ingå i förvaltningsplanen, bedömning och övervakning av vattnens status samt om utarbetandet av förvaltningsplanen. Förordningen om vattenvårdsförvaltningsområden (1303/2004) fastställer vattenvårdsförvaltningsområdena och deras uppgifter.

De allmänna målen för vattenvårdsförvaltningen är att skydda, förbättra och återställa vattnen så att ytvattnens och grundvattnens status inte försämras samt att deras status är åtminstone god. För kraftigt modifierade vatten är målet god status. En vattenförekomst kan benämnas kraftigt modifierad om det till exempel för att skydda mot översvämningar har vidtagits eller vidtas åtgärder som försämrar vattenförekomstens status. Målet är att god ekologisk och kemisk status ska uppnås före 2015. Av grundad anledning kan tidsfristen för uppnåendet av målet förlängas.

Finland är indelat i åtta vattenvårdsförvaltningsområden. För varje vattenvårdsförvaltningsområde ska utarbetas en förvaltningsplan som ska ses över med sex års mellanrum. Statsrådet har den 10 december 2009 fastställt de första förvaltningsplanerna. Planerna och de åtgärdsprogram som hänför sig till dem verkställs med stöd av den övriga miljölagstiftningen.

Fast förvaltningsplaner i första hand görs upp för att uppnå god ekologisk och kemisk status kan de bidra till att dämpa konsekvenserna av översvämningar. Att minska översvämningens risker hör ändå inte till vattenvårdens huvudmål, och i ramdirektivet för vatten har inte beaktats de förändringar i översvämningens risker som beror på klimatförändringen.

Statsrådets förordning om stödjande av vattendragsåtgärder

I 15 § i lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och vattendragsåtgärder föreskrivs allmänt om stödjande av vattendragsåtgärder så att de genomförs som statens arbete eller så att understöd beviljas för dem av statens medel. Med stöd av lagen har utfärdats statsrådets förordning om stödjande av vattendragsåtgärder (651/2001) och i den föreskrivs närmare om förutsättningarna för stödjande av vattendragsåtgärder, stödets andel av de totala kostnaderna för en åtgärd och det förfarande som iakttas vid närings-, trafik- och miljöcentralerna när stöd beviljas. Med stöd av förordningen kan stöd beviljas bl.a. för en sådan åtgärd vars syfte är att minska faror, olägenheter och skador som förorsakas i vattendraget eller på dess strandområde av översvämningar. Exempel på en sådan åtgärd är invallning av stranden eller rensning av en älvfåra för att minska översvämningsskadorna. Syftet med en åtgärd som stöds kan också vara att främja att vattendraget används mångsidigt och vårdas, vilket kan anses omfatta till exempel anläggandet av en våtmark som är ändamålsenlig med tanke på översvämningsskyddet när annat stöd inte beviljas för detta.

En förutsättning för att vattendragsåtgärder ska stödjas är bl.a. att kostnaderna för åtgärden är rimliga jämfört med de fördelar som uppnås genom den. När fördelarna bedöms bör de förstås i vid bemärkelse med beaktande av målområdets framtida utveckling. När stödbeloppet övervägs bör man beakta hur stort ansvar den som har fördel av åtgärden har för kostnaderna.

Lagen om ersättande av skador som förorsakats av exceptionella översvämningar

Bestämmelser om ersättande av översvämningsskador ingår i översvämningsskadelagen (lagen om ersättande av skador som förorsakats av exceptionella översvämningar, 284/1983) och den förordning (93/1995) som utfärdats med stöd av den. Enligt lagen kan av statens medel betalas ersättning för skador som orsakats av exceptionella översväm-

ningar i vattendrag, dvs. i första hand åar, älvar och sjöar. En reform av systemet för ersättande av översvämningsskador bereds som bäst.

Ersättning kan betalas för skador som har förorsakats växande, skördemogna eller bärgade trädgårdsprodukter, om inte ersättning beviljas med stöd av skördeskadelagen (1214/2000), bärgad skörd, växande trädbestånd, byggnader och konstruktioner, lösöre som behövs i hushållen, produkter som tillverkats vid yrkesutövning eller däri erforderligt lösöre samt enskilda vägar. Ersättning kan likaså betalas för kostnader som föranletts av åtgärder som vidtagits i syfte att förebygga eller begränsa ovan nämnda skador. Ersättning betalas inte om den skadelidande kunde ha förhindrat skadan genom att vidta skäliga åtgärder eller om skadan är ringa.

I ersättningspraxis har som exceptionell betraktats en översvämning i ett vattendrag som återkommer en gång på 20 år eller mera sällan. Närings-, trafik- och miljöcentralen bedömer vad som är exceptionellt. Ersättning kan betalas till fysiska personer, dödsbon, bostadsaktiebolag, bostadsandelslag och fastighetsbolag som grundats för bostadsproduktion samt till sammanslutningar eller samfund som avses i lagen om enskilda vägar (358/1962). Av särskilda skäl kan ersättning betalas även till andra skadelidande än de ovan nämnda.

I statsbudgeten anvisas varje år 841 000 euro för betalning av ersättningar för översvämningsskador med stöd av 1 § 2 mom. i översvämningsskadelagen. Ersättningsprocenten för skador som berättigar till ersättning har i de senaste årens ersättningsfall varit 60 % i fråga om jordbruksskador och 80 % i fråga om skador på byggnader och lösöre

Lagstiftningen om förvaltning av vattenhushållningsärenden

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska stödja den regionala utvecklingen genom att sköta statsförvaltningens verkställighets- och utvecklingsuppgifter i regionerna. Enligt lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) ska centralerna bl.a. arbeta för en god miljö och hållbar användning av naturen och naturresurserna. Till centralernas verk-

samhetsområde hör nyttjande och vård av vattentillgångar, inklusive hantering av översvämningssrisker. Närmare bestämmelser om centralernas uppgifter utfärdas i speciallagar, bl.a. lagen om hantering av översvämningssrisker som ingår i propositionen.

2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

EU:s översvämningssamarbete och översvämningssdirektiv

På 1990-talet och efter millennieskiftet förekom det flera svåra översvämningar i Mellan- och Västeuropa. Enbart mellan 1998 och 2004 inträffade det över 100 stora översvämningar som åsamkade skador i Europa. Översvämningarna i Elbe och Donau sommaren 2002 var speciellt svåra. Efter 1998 har översvämningarna i Europa krävt ungefär 700 människoliv och förorsakat skador på egendom för över 30 miljarder euro. Översvämningar är ett naturligt fenomen, men förutom ekonomiska skador kan de också åsamka stora skador för samhället och miljön.

Efter de stora översvämningarna i Mellan-europa 2002 behandlade EU:s olika organ hanteringen av översvämningssrisker i syfte att få till stånd en integrerad och gemensam strategi. De svåra översvämningarna sommaren 2005 stärkte ytterligare behovet av gemensamma åtgärder för att minska översvämningsskadorna. Rådet uppmanade kommissionen att lägga fram ett förslag till ett europeiskt handlingsprogram för hantering av översvämningssrisker. Det skulle bestå av tre delar: information och forskning, EU:s finansiella instrument och ett översvämningssdirektiv. I den första delen har teman för samarbetet varit till exempel samordning av områdesplanering och översvämningssfrågor, preliminär bedömning av översvämningssrisker samt klimatförändringen. Också Finland har deltagit i nätverken som behandlar översvämningssfrågor.

Hanteringen av översvämningssrisker är väl framme i programmen för den strukturfondperiod som började 2007 och som fortgår till 2013. I artikel 5 i EU:s förordning om regionala utvecklingsfonden (1080/2006) priorite-

ras inom målet regional konkurrenskraft och sysselsättning miljön samt riskförebyggande åtgärder. Åtgärder som nämns är till exempel att utarbeta planer och åtgärder för att förebygga och hantera risker som föranleds av ökenspridning, torka, skogs- och terrängbränder och översvämningar. I Finlands samtliga nationella strukturfondsprojekt (Södra, Västra, Östra och Norra Finland) är det möjligt att finansiera även projekt som betjänar hanteringen av översvämningssrisker.

Europeiska unionens direktiv om bedömning och hantering av översvämningssrisker trädde i kraft den 26 november 2007. Syftet med översvämningssdirektivet är att upprätta en ram för bedömning och hantering av översvämningssrisker i syfte att minska de ogynnsamma följderna för människors hälsa, miljön, kulturarvet, ekonomisk verksamhet och infrastrukturen i samband med översvämningar i gemenskapen. Eftersom det inom EU förekommer olika slags översvämningar under varierande förhållanden, bör målen för hantering av översvämningssrisker beslutas av medlemsstaterna själva och baseras på de lokala och regionala förhållandena.

Verkställandet av direktivet sker först i tre skeden. I det första skedet ska man senast den 22 december 2011 göra en preliminär bedömning av översvämningssrisker, dvs. ange de vattendrag och kustområden där betydande översvämningssrisker föreligger. I andra skedet ska för de angivna områdena senast den 22 december 2013 utarbetas kartor över översvämningsshotade områden och kartor över översvämningssrisker. I tredje skedet ska senast den 22 december 2015 utarbetas planer för hantering av översvämningssrisker. Därefter ska planerna granskas med sex års mellanrum.

Sverige

I Sverige ingår reglering som tangerar översvämningar i flera olika lagar. Bestämmelser om vattenhushållningsärenden ingår i 11 kap. i den svenska miljöbalken. Närmare bestämmelser om avtappning av vatten utfärdas i vattenhushållningsbestämmelserna, som är bestämmelser som tillståndsmyndigheten utfärdar om ett enskilt projekt. Lagen möj-

liggörs ändå inte entydigt skydd mot översvämningar genom reglering av vattendrag. År 2003 utfärdades lagen om skydd mot olyckor. Där föreskrivs om kommunvisa handlingsprogram för att undvika olyckor. Också översvämningar hör till lagens tillämpningsområde. Bestämmelser om planläggning (fysisk planering) ingår i plan- och bygglagen, som kan anses omfatta även beredskap för översvämningar när markanvändningen planeras. Om myndigheternas ansvar vid krishantering bl.a. vid allvarliga översvämningar föreskrivs i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och i förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. I början av 2009 inrättades MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), som ansvarar för befolkningskydd och räddningsväsende. Den innehar en biträdande roll i egentliga översvämningsskyddsprojekt.

Översvämningdirektivet har i Sverige implementerats genom förordningen (2009:956) om översvämningsskydd som trädde i kraft 26.11.2009. Enligt förordningen ska MSB för varje vattendistrikt sköta den preliminära bedömningen av översvämningsskydd, ange områden med betydande översvämningsskydd och göra upp kartor över översvämningsskyddade områden. I Sverige har bildats fem vattendistrikt för vattenförvaltning enligt ramdirektivet för vattenpolitik. Den länsstyrelse som är vattenmyndighet för vattendistriktet ska göra upp kartor över översvämningsskydd. Varje länsstyrelse ska utarbeta riskhanteringsplanerna inom sitt område. Inom ett internationellt avrinningsområde ska respektive ansvarig myndighet sköta utbytet av informationen, samordningen av områden med betydande översvämningsskydd och samordningen av riskhanteringsplanerna med motsvarande myndigheter i Finland och Norge.

Österrike

I Österrike utgörs hörnstenen i översvämningsskyddet av förbundsstatens vattenlag från 1959 (Wasserrechtsgesetz, WRG). Den innehåller bl.a. en bygginskränkning som baserar sig på skydd mot översvämning-

ar. Bestämmelser om finansiering och vidtagande av översvämningsskyddsåtgärder ingår i vattenbyggnadslagen (Wasserbautenförderungsgesetz, WBFG 1985). Vattenbyggnadslagen preciseras av de tekniska riktlinjerna för vattenbyggnadsförvaltningen från 2006 (Technische Richtlinien für die Bundeswasserbauverwaltung, RIWA-T, 2006). Dessa riktlinjer på förordningsnivå innehåller kärnan i den österrikiska hanteringen av översvämningsskydd, dvs. kartor över riskzoner (Gefahrenzonenpläne), där områden som är utsatta för översvämningar anges. Kartorna ligger till grund för den regionala hanteringen av översvämningsskydd, trots att de inte är direkt rättsligt bindande på förbundsstatsnivå.

I delstaternas markanvändningslagar (Raumordnungsgesetze) och byggnadsordningar (Bauordnungen) räknas sådana områden inte som byggnadsområden, som på grund av översvämningsskydd inte lämpar sig för byggande. I byggnadsordningarna utfärdas också mera detaljerade bestämmelser om lägsta bygghöjder.

Syftet är att skydda bostadsområden och ekonomiska viktiga områden från översvämningar som uppträder en gång på ett hundra år. Områden som är speciellt viktiga i kulturellt eller ekonomiskt hänseende kan skyddas från översvämningar som återkommer mera sällan än så. Områden av mindre betydelse, till exempel vägar, skyddas från översvämningar som återkommer en gång på 30 år. Jord- och skogsbruksområden är inte föremål för särskilt skydd. I syfte att uppnå målen har man utvecklat en strategi med tio punkter. Huvudprinciperna är att ange de ansvariga instanserna för översvämningsskyddet och gränserna för deras ansvar, öka medvetenheten om översvämningar, öka beredskapen för ekonomiska förluster samt förbättra varningssystemen.

Tyskland

Den tyska regeringens program för förebyggande översvämningsskydd i fem punkter (5-Punkte-Programm der Bundesregierung) från september 2002 anger metoder för att förbättra hantering av översvämningsskydd. I programmet för man fram sambandet mellan

klimatförändringen och översvämningar och betonar att klimatskydd är framtidens översvämningsskydd. Tyngdpunkterna i programmet är att återställa flodernas naturliga översvämningsskeden, hålla kvar svämvattnet på ett större område samt att styra markanvändningen. Man bör försöka kapa flödestopparna med reglerbara dammar som fördröjer vattnet. Avsikten är också att utöka de naturliga översvämningsskeden till exempel genom att ändra åkrar till ängar. Huvudprincipen vid styrning av markanvändningen är att delstaterna inte längre får anvisa översvämningsskeden för boende eller annat byggande. På redan bebyggda områden ligger tyngdpunkten på att begränsa skadorna. För att åstadkomma en enhetlig praxis samt för att utjämna fördelarna för dem som bor vid det övre och det nedre loppet är det nödvändigt att utöka förbundsstatens befogenheter på översvämningsskyddets område.

I programmet ingår också en omvärdering av utbyggnaden av vattendrag samt olika program för ekonomiskt stöd, upprättande av en gemensam larmcentral för katastrofer samt information till medborgarna.

Programmet har verkställts genom översvämningsskyddslagen (Gesetz zur Verbesserung des vorbeugenden Hochwasserschutzes), som trädde i kraft den 10 maj 2005. Enligt artikel 75 i Tysklands grundlag har förbundsstaten befogenhet att bestämma endast om ramlagstiftningen när det gäller vattenhushållningsfrågor varför delstaterna är skyldiga att sätta i kraft den nya lagen genom sin egen lagstiftning. Genom översvämningsskyddslagen ändrades flera lagar som är av betydelse med tanke på översvämningsskyddet. Till dem hör förbundsstatens bygglag, markanvändningslag, sjötrafiklag och väder-tjänstlag. Lagen utgör ett slags paraply som täcker bestämmelserna om översvämningsskydd i olika lagar. De översvämningsskyddsbestämmelser som omfattar hela förbundsstaten är nu konkretare och strängare än tidigare.

De största innehållsmässiga ändringarna medförde översvämningsskyddslagen i förbundsstatens vattenhushållningslag (Wasserhaushaltsgesetz). I lagen föreskrivs om de centrala målen för det nationella översvämningsskyddet och om delstaternas skyldighe-

ter att förverkliga dem, om översvämningsshotade områden, översvämningsskyddsplaner och om flodområdesenheternas samarbete. På delstatsnivå ingår vattenrättsliga normer i delstaternas vattenlagar.

Förenade kungariket: England och Skottland

I England styrs översvämningsskyddet i huvudsak genom markanvändningsplanering. I december 2006 trädde i kraft lokalförvaltningsministeriets (Department for Communities and Local Government) anvisningar om markanvändning på översvämningsskeden (Planning Policy Statement 25: Development and Flood Risk), som preciserar de lokala myndigheternas markanvändningspolitiska metoder i fråga om översvämningsskeden och handleder de lokala myndigheterna också när de fattar enskilda planläggningsbeslut.

I England är den högsta myndigheten på området för översvämningsskydd miljö-, livsmedels- och landsbygdsministeriet (Department for Environment, Food and Rural Affairs, Defra). Under det finns miljöverket (Environment Agency, EA), som ansvarar för avrinningsområdenas översvämningsshanteringsplaner (Catchment Flood Management Plans). Med deras hjälp planeras den långsiktiga översvämningsskyddspolitikens tillsammans med avrinningsområdets andra aktörer. För kusten finns egna planer (Shoreline Management Plans), som upprättar en ram för hanteringen av översvämningar från havet och erosionen på kusterna.

Miljöverket ansvarar även för att göra upp och upprätthålla översvämningsskeden. Den nuvarande översvämningsskeden har varit utlagd på internet sedan 2004. Till översvämningsskeden hänför sig också den nationella bedömningen av översvämningsskeden (National Flood Risk Assessment, NaFRA), som påbörjades 2004 med hjälp av översvämningsskeden. Syftet med den är att ge mera detaljerad information om översvämningsskeden. Den nationella bedömningen av översvämningsskeden baserar sig på en ny riskorienterad metod (Risk Assessment for Strategic Planning, RASP). Tillsammans producerar de information om översvämningsskeden för till exempel försäkringsbolag.

Skottlands nya översvämningslag (Flood Risk Management (Scotland) Act 2009) stiftades den 16 juni 2009. Lagen om förebyggande av översvämnningar (Flood Prevention Act) från 1961 gäller dock fortfarande, tills regeringen utfärdar en författning om den nya lagens ikraftträdande. Genom den nya lagen förenhetligas riskhanteringsplaneringen för översvämnningar med annan planering av vattenvården. I Skottland ansvarar miljöskyddsverket (Scottish Environmental Protection Agency, SEPA) för genomförandet av EU:s översvämningsdirektiv. Det utarbetar riskhanteringsplaner på den förvaltningsenhetensnivå som regeringen bestämmer och övervakar att de lokala myndigheterna utarbetar kompletterande lokala planer. Regeringen anger områden med översvämningsrisker på SEPA:s framställning och godkänner de riskhanteringsplaner som SEPA utarbetar. Regeringen godkänner också lokala planer i det fall att en plan inte blir klar inom utsatt tid eller den lokala myndigheten och SEPA inte når enighet om planens innehåll. De lokala planerna har ett avsnitt om genomförandet, där det ska ges en detaljerad tidtabell för de riskhanteringsåtgärder som avsikten är att vidta före följande översyn av planen, den instans som ansvarar för genomförandet samt de finansiella arrangemang som åtgärderna kräver.

2.5 Bedömning av nuläget

Begreppet hantering av översvämningsrisker ingår inte i den nuvarande lagstiftningen. Arbete för att förutsäga och förebygga översvämnningar och bekämpa skador som förorsakas av översvämnningar har dock bedrivits redan länge i Finland. Hanteringen av översvämningsrisker omfattar uppgifter som ankommer på flera olika förvaltningsområden och om vilka det föreskrivs i olika lagar. Sådana uppgifter ingår särskilt i nyttjandet och vården av vattentillgångar, som närings-, trafik- och miljöcentralerna under styrning av jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för och som inbegriper bl.a. hydrologisk övervakning av och prognoser för vattenföringar och vattenstånd i vattendrag, reglering av vattendrag, användning och underhåll av vattendragskonstruktioner som staten ansvarar

för och som tjänar översvämningskyddet samt dammsäkerhet. Förvaltningen förfogar över ett heltäckande hydrologiskt övervakningsnätverk och vattendragsmodellsystem för vattenföringen och vattenståndet i vattendragen. Till väsentliga uppgifter hör också områdesplaneringen och styrningen byggandet samt räddningsverksamheten.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna, Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet producerar i samarbete vattenläges- och översvämningsprognoser samt varningar. Vattendrag regleras och översvämningskyddskonstruktioner används i samarbete med dem som innehar tillstånd för konstruktionerna i syfte att förebygga översvämnings-skador. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har utarbetat åtgärdsplaner för reglerings- och andra åtgärder som vidtas vid fara för översvämnning och i översvämnings-situationer samt organisering av verksamheten och samarbete med räddningsmyndigheter och andra instanser. De deltar också i planeringen av räddningsverksamheten för det egna ansvarsområdets del. Miljöcentralerna har även utarbetat kartor över översvämningshotade områden och översiktsplaner för att undvika skador som översvämnningar från vattendrag orsakar viktiga skadeobjekt. I egenskap av dammsäkerhetsmyndigheter övervakar de dammars och översvämningsvallars säkerhet och tillhandahåller sakkunnighjälp när dammägarna gör upp säkerhetsprogram. De ger rekommendationer om bygghöjder och kommunernas planläggningsmyndigheter utlåtanden om de lägsta bygghöjder som ska fastställas i planer på stränder till vattendrag och havet. Dessutom tillhandahåller de kommuner och till exempel sammanslutningar som ansvarar för torrlägningsprojekt sakkunnighjälp för planeringen och genomförandet av åtgärder och konstruktioner för att förhindra översvämnings- och våtlägnings-skador. Sedan slutet av 1990-talet har man uppskattat klimatförändringens inverkan på översvämnningar från vattendrag och försökt beakta deras konsekvenser för hanteringen av översvämningsrisker.

Översvämningsriskerna har dock inte bedömts och översvämningskartor har inte utarbetats för områdesplaneringens behov i hela landet. Beredskapen och utarbetandet av

planer har i huvudsak gällt de områden som är mest utsatta för översvämningar från vattendrag. Däremot har man inte förberett sig systematiskt på översvämningar i tätorter som beror på stigande havsvattenstånd och störtregn. Det finns ingen särskild lagstiftning om riskhanteringsförvaltningen för översvämningar, målen för riskhanteringen och de åtgärder som behövs för att nå dem, utredningar, planer, olika instansers deltagande i utarbetandet av dem eller internationellt samarbete. Det finns inga enhetliga förfaranden för utarbetande och godkännande av planerna och inga bestämmelser i lagstiftningen om hur planerna ska beaktas i myndigheternas verksamhet. Det föreskrivs inte heller hur hanteringen av översvämningsrisker ska samordnas med nyttjandet och vården av vattentillgångarna i övrigt. Eftersom det inte föreskrivs om förfarandet för godkännande av planerna eller deras förpliktande natur har de i praktiken jämförts med utredningar, och olika parter har getts rekommendationer med stöd av dem.

Enligt lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna ska centralernas miljöansvarsområden omfatta bl.a. nyttjande och vård av vattentillgångar. Häri ingår även uppgifter i anslutning till hanteringen av översvämningsrisker enligt vad som bestäms särskilt. Sålunda är det nödvändigt att föreskriva om närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter i anslutning till hanteringen av översvämningsrisker i speciallagstiftning.

Många kommuner har deltagit i utarbetandet av översiktsplaner med tanke på översvämningar. Vissa kommuner har utarbetat egna utredningar, planer och kartor med tanke på översvämningar samt byggt översvämningskyddskonstruktioner även i samarbete med markägare på egen bekostnad och delvis med statligt stöd. Det finns dock inga särskilda bestämmelser om kommunens uppgifter vid riskhanteringsplaneringen för översvämningar.

Landskapsförbunden har i allmänhet inte deltagit i den planering med tanke på översvämningsrisker som närings-, trafik- och miljöcentralerna nuförtiden ansvarar för. I samband med revideringen av regionförvaltning var avsikten att stärka landskapsförbundets ställning samt utöka inverkan av land-

skapsprogrammen och deras genomförandeplaner på utvecklingen av regionerna. Landskapsförbundet ansvarar för dessa program och planer samt för utarbetandet av landskapsplaner. I samband med reformen har det inte föreslagits några bestämmelser om landskapsförbundets ställning och uppgifter vid hanteringen av översvämningsrisker utan om dessa ska föreskrivas genom speciallagstiftning.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning och alternativ

Propositionens allmänna mål är att minska riskerna, förebygga och lindra de ogynnsamma följderna samt främja beredskapen i samband med översvämningar. Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om bedömning och hantering av översvämningsrisker. Dessutom föreskrivs om andra uppgifter vid hanteringen av översvämningsrisker för närings-, trafik- och miljöcentralerna än sådana som följer av översvämningsdirektivet.

Riskerna till följd av översvämningar från vattendrag och från havet samt störtregnsöversvämningar i tätorter ska bedömas och hanteringen av översvämningsrisker planeras mera systematiskt än för närvarande och på enhetliga grunder i hela landet. Vid riskhanteringen för översvämningar från vattendrag ska förhållandena och åtgärderna i hela avrinningsområdet beaktas bättre än nu. Vid sidan av vattenhushållningsåtgärder ska beaktas särskilt områdesplanering och styrning av byggandet samt räddningsverksamhet. Medborgarnas och intresseföreträdarnas möjligheter att delta i riskhanteringsplaneringen för översvämningar förbättras. Propositionens syfte är också att precisera de statliga myndigheternas, kommunernas och landskapsförbundens ansvar och uppgifter vid hanteringen av översvämningsrisker överlag.

Hanteringen av översvämningsrisker och genomförandet av förvaltningsplanerna enligt ramdirektivet för vatten ingår i en enhetlig förvaltning av avrinningsområdena. Vid planeringen enligt vartdera direktivet ska bl.a. användas överensstämmande uppgifter

och när översvänningsdirektivet tillämpas ska miljömålen för vattenvården beaktas. Det är sålunda nödvändigt att samordna genomförandet av översvänningsdirektivet med den lagstiftning genom vilken ramdirektivet för vatten genomförs, dvs. lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004) och de förordningar som utfärdats med stöd av den. Innehållet i riskhanteringsplaneringen avviker dock så pass mycket från planeringen av vattenvården att är nödvändigt att föreskrivs separat om den för att lagstiftningen ska vara tydlig och klar.

Hantering av översvänningsrisker och planeringen av den omfattar bl.a. bestämmelser som styr statens och de kommunala myndigheternas uppgifter och samarbete, samordning av planeringen med de förfaranden som föreskrivits för vattenvårdsförvaltningen samt formbundet samråd med medborgarna. Det ska föreskrivas på lagnivå om dessa omständigheter, som är centrala för genomförandet av översvänningsdirektivet. Preciserande bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet, eftersom planeringen är förenad med inte bara tekniska krav utan också med värderingsfrågor och frågor som berör olika förvaltningsområden. Till dem hör till exempel fastställandet av målen för hanteringen av översvänningsrisker.

3.2 De viktigaste förslagen

Planeringen av hanteringen av översvänningsrisker

Genom den föreslagna lagen föreskrivs om innehållet i riskhanteringsplaneringen för översvämningar och de förfaranden som ska iakttas vid planeringen. I lagen föreskrivs om de statliga och de kommunala myndigheternas samt Finlands miljöcentrals och Meteorologiska institutets uppgifter vid riskhanteringsplaneringen. I lagen åläggs inte enskilda medborgare eller företag och andra privaträttsliga organisationer några förpliktelser.

Lagen omfattar hanteringen av risker som föranleds av översvämningar från vattendrag och från havet samt dagvattenöversvämningar. Med översvämningar från vattendrag avses översvämningar som beror på att vattenståndet i åar, älvar och sjöar stiger. Med

översvämningar från havet avses översvämningar vid kusten och i älv- och ådeltan som beror på att havsvattenståndet stiger. Med dagvattenöversvämningar avses översvämningar i bebyggda områden som förorsakas av regn- och smältvatten. Sådana översvämningar är i synnerhet störtregnsöversvämningar i tätorter.

Enligt propositionen avses med översvänningsrisk en kombination av sannolikheten för översvämning och möjliga ogynnsamma följor i samband med en översvämning. Detta betyder att även en sällsynt översvämning kan innebära en stor översvänningsrisk, om de skador som översvämningen förorsakar är tillräckligt stora. Analogt med detta behöver en översvämning som återkommer ofta inte nödvändigtvis innebära någon större översvänningsrisk, om skadorna kan antas bli små. Vid bedömningen av översvänningsrisken beaktas de skador som översvämningen kan förorsaka människors hälsa, säkerhet, miljön, infrastrukturen, den ekonomiska verksamheten och kulturarvet.

Riskhanteringsplaneringen för översvämningar från vattendrag och från havet samt dagvattenöversvämningar ska omfatta preliminär bedömning av översvänningsriskerna, angivande av områden med betydande översvänningsrisk, utarbetande av kartor över översvänningshotade områden och kartor över översvänningsrisker samt utarbetande, godkännande och offentliggörande för allmänheten av riskhanteringsplaner. Den preliminära bedömningen av översvänningsrisker görs i huvudsak utifrån de uppgifter som finns tillgängliga om tidigare översvämningar och de skador som de förorsakat. Vid bedömningen ska emellertid också beaktas klimatförändringens inverkan på förekomsten av översvämningar. Utifrån bedömningen fattas beslut om angivandet av områden med betydande översvänningsrisk. För dessa områden utarbetas kartor som visar hur svämvattnet breder ut sig. För områdena utarbetas också kartor över översvänningsrisker av vilka framgår objekt som är utsatta för översvämningsskador samt objekt som kan skada miljön vid en översvämning. För områden med betydande översvänningsrisk utarbetas också riskhanteringsplaner. Planens centrala del är att ange mål för riskhanteringen. Det

allmänna målet ska vara att förebygga och minska översvämningsriskerna. För varje område med betydande översvämningsrisk ska anges den nivå för beredskap mot översvämningar som man försöker uppnå för att förebygga och minska skadorna. Omvänt uttryckt anges på detta sätt också den återstående risken, dvs. de eventuella ogynnsamma följder av en översvämning som samhället och enskilda kan bli tvungna att uthärda. Vid angivande av målen ska också beaktas regionala och lokala omständigheter samt de metoder för hanteringen av översvämningsrisker som redan är i bruk. I målen för riskhanteringen när det gäller översvämningar från vattendrag måste man beakta att åtgärder som är avsedda att förebygga eller minska översvämningsrisken i en del av avrinningsområdet kan öka översvämningsrisken i avrinningsområdets andra delar. Vid riskhanteringsplaneringen ska därför strävas efter att de totala skadorna i avrinningsområdet förblir möjligast ringa.

I riskhanteringsplanen ska det också anges åtgärder som syftar till att uppnå målen för hanteringen av översvämningsrisker. I planen ska kostnaderna och nyttan i fråga om olika åtgärder ses över och vid behov ska de föreslagna åtgärderna sättas i prioritetsordning. I lagen föreskrivs att vid hanteringen av översvämningsrisker ska man med hänsyn till omständigheterna försöka minska sannolikheten för översvämningar och använda andra metoder än sådana som baserar sig på översvämningsskyddskonstruktioner. I planerna kan det dock inte på ett bindande sätt avgöras vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera översvämningsriskerna. Förutsättningarna för att vidta åtgärderna, de instanser som ansvarar för dem, tidpunkterna då de vidtas samt finansieringen av åtgärderna avgörs enligt ett annat förfarande till exempel genom beslut av tillståndsmyndigheter och de privata och offentliga instanser som beslutar om finansieringen av projekt. De statliga och de kommunala myndigheterna samt regionutvecklingsmyndigheterna ska dock enligt propositionen i tillämpliga delar beakta de godkända riskhanteringsplanerna i sitt beslutsfattande, i sina planer och i sina åtgärder i anslutning till nyttjande av vatten.

Utfallet av de föreslagna åtgärderna ska följas upp och riskhanteringsplanerna ska uppdateras med sex års mellanrum. När planerna ses över, ska det bedömas hur målen för hanteringen av översvämningsrisker uppnåtts samt utredas om åtgärderna i planen har vidtagits. Fast målen inte nåtts och åtgärderna inte vidtagits följer dock inga sanktioner, varken nationellt eller enligt gemenskapsrätten.

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker samt planerna för hantering av översvämningsrisker ska utarbetas så att uppgifterna i dem överensstämmer med de uppgifter som angetts i förvaltningsplanerna enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen. I riskhanteringsplanerna ska beaktas de miljömål som godkänts i förvaltningsplanerna för samma avrinningsområde eller kustvatten. Till lagen om vattenvårdsförvaltningen fogas en motsvarande bestämmelse om att målen för hanteringen av översvämningsrisker ska beaktas vid planeringen av vattenvården.

För att planera hanteringen av översvämningsrisker behövs omfattande information från olika håll. Särskilt höjdmodeller är oundgänglig information vid kartläggningen av översvämningshotade områden. För kartläggningen av översvämningsrisker behövs information om bl.a. energinätverk samt trafik- och vatten- och avloppssystem. Enligt propositionen ska myndigheterna och inrättningar som tillhandahåller offentliga tjänster lämna ut uppgifter som behövs för riskhanteringsplaneringen för översvämningar till ett skäligt pris som högst får täcka kostnaderna för att ta fram uppgifterna. Möjligheten att få uppgifter från privata instanser ska fortfarande basera sig på frivillighet.

Riskhanteringsplaneringen ska genomföras enligt den tidtabell som föreskrivs i översvämningsdirektivet. Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker ska första gången genomföras senast den 22 december 2011. Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker ska vara klara senast den 22 december 2013. Riskhanteringsplanerna ska första gången utarbetas så att de kan godkännas och offentliggöras senast den 22 december 2015. De preliminära bedömningarna av

översvämningssrisker, kartorna över översvämningsshotade områden och översvämningssrisker samt förvaltningsplanerna ska därefter ses över med sex års mellanrum och de ska vid behov uppdateras.

Förfaranden

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i egenskap av statlig regionförvaltningsmyndighet inom sitt verksamhetsområde ansvara för att riskhanteringsplaneringen för översvämningar från vattendrag och havet sköts på det sätt som föreskrivs i lagen. Som resultat av riskhanteringsplaneringen ska de olika parterna i så stor utsträckning som möjligt nå en gemensam uppfattning om på vilket sätt hanteringen av översvämningssrisker kan ordnas på bästa sätt i det område som avses i planen. Av denna anledning ska de statliga myndigheter samt regionala och lokala myndigheter som är centrala för översvämningssriskhanteringen samarbeta i samtliga faser i riskhanteringsplaneringen. Planeringen ska också basera sig på växelverkan med invånarna och näringsidkarna i området samt olika intresseföreträdare, eftersom regionala och lokala förhållanden och olika värderingar ska vägas bl.a. när målen för riskhanteringen bestäms och åtgärder i syfte att minska översvämningssriskerna utreds.

Det myndighetssamarbete som krävs för att utarbeta riskhanteringsplaner för översvämningar från vattendrag och havet ska organiseras i ett samarbetsorgan som kallas översvämningssgrupp. En översvämningssgrupp tillsätts för sådana avrinningsområden där det på grund av den preliminära bedömningen av översvämningssrisker anges ett eller flera områden med betydande översvämningssrisk. En översvämningssgrupp tillsätts även för sådana områden med betydande översvämningssrisk vid kusten som inte på ett ändamålsenligt sätt kan inkluderas i planeringen som gäller motsvarande avrinningsområde.

Översvämningssgruppen ska bestå av representanter för närings-, trafik- och miljöcentralen eller -centralerna samt för kommunerna, landskapsförbunden och de lokala räddningsväsendena i avrinningsområdet. Jord- och skogsbruksministeriets ska tillsätta översvämningssgruppen på förslag av det eller de

behöriga landskapsförbunden. Översvämningssgruppens centrala uppgift är att fastställa målen för riskhanteringen och godkänna förslaget till riskhanteringsplanen och planens åtgärder för att uppnå målen för riskhanteringen. Översvämningssgruppen ska också sköta samarbetet med andra myndigheter, till exempel regionförvaltningsverken samt se till att det ordnas tillräckliga möjligheter till växelverkan med till exempel ägarna till mark- och vattenområden, näringsidkare och representanter för vattenanvändarna.

I den föreslagna lagen föreskrivs om information och växelverkan i olika faser i riskhanteringsplaneringen. Bl.a. invånare och näringsidkare i området samt intresseföreträdare ska höras om förslaget till angivande av områden med betydande översvämningssrisker samt om förslaget till riskhanteringsplan. Det ska informeras om samråd och framläggande av materialet i tidningarna i området, liksom om de godkända riskhanteringsplanerna och offentliggörandet av dem. Kartorna över översvämningsshotade områden och kartorna över översvämningssrisker samt de godkända riskhanteringsplanerna ska göras tillgängliga för allmänheten i elektronisk form.

Jord- och skogsbruksministeriet ska utöva beslutanderätt i vissa frågor som är centrala för riskhanteringsplaneringen. Ministeriet ska ange områden med betydande översvämningssrisk inom avrinnings- och kustområdena på närings-, trafik- och miljöcentralernas förslag. Ministeriet ska också godkänna riskhanteringsplaner för avrinningsområden och kusten utgående från de förslag till planer som centralerna godkänt. Beslut om angivande av områden med betydande översvämningssrisk från vattendrag och från havet och godkännande av riskhanteringsplaner ska fattas på ministerienivå för att säkerställa att det vid planeringen iaktas enhetliga grunder i hela landet. Ministeriet ska också se till att riskhanteringsplanerna är tillräckligt samordnade med de förvaltningsplaner som godkänns i statsrådet.

I propositionen har beaktats lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) som trädde i kraft 1.1.2010. I den nya lagen har landskapsförbundens behörighet i egenskap av regionutvecklingsmyndighet utökats så att

de utvecklingsprogram som utarbetas för enskilda förvaltningsområden ska kombineras bättre än nu med utarbetandet av landskapsprogrammet. Landskapsförbundet ska samordna intressen som är centrala för områdets utveckling och landskapet i överensstämmelse med landskapets strategiska mål. Landskapsförbundets deltagande i myndighets-samarbetet i översvämningsgruppen tjänar också detta syfte.

Kommunen ska till alla delar svara för riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar. Det är ändamålsenligt att kommunen är ansvarig för denna planering, eftersom det sätt på vilket dagvattenöversvämningar uppkommer, deras konsekvenser och åtgärderna för att hantera dem är av lokal karaktär. Kommunen gör den preliminära bedömningen av översvämningsrisker till följd av dagvattenöversvämningar, anger områden med betydande risk för dagvattenöversvämning, utarbetar kartor över översvämningshotade områden och över översvämningsrisker samt bereder och godkänner riskhanteringsplanen för dagvattenöversvämningar inom sitt område. Vid förfarandet, till exempel beredning av handlingar, samråd med intressenterna och beslutsfattande, iakttas i tillämpliga delar vad som i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om planläggning. Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift ska vara att inom sitt verksamhetsområde bistå kommunerna vid riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar.

Det centrala innehållet i riskhanteringsplaneringen ska vara detsamma i fråga om alla typer av översvämningar. Riskerna för dagvattenöversvämning avviker dock avsevärt från riskerna för översvämning från vattendrag och från havet vad dimensionerna beträffar. Detta ska beaktas när det föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet om de tekniska krav som ställs på riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämning.

De statliga myndigheternas uppgifter vid hanteringen av översvämningsrisker

Genom den föreslagna lagen ska det föreskrivas noggrannare än nu om de statliga myndigheternas uppgifter vid hanteringen av översvämningsrisker. De ovan beskrivna

uppgifterna i anslutning till riskhanteringsplaneringen ska utgöra en egen helhet. Därutöver ska det vara närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift att ge rekommendationer om hur regleringarna och avtappningarna i vattendraget ska samordnas med avseende på hela vattendraget. I en översvämningssituation ska centralen sköta om myndigheternas samarbete samt leda de åtgärder som vidtas i vattendraget för att lindra översvämningen till exempel genom att förhandla med innehavarna av regleringstillstånd för vattendraget samt genom att ge de anvisningar som tillståndsbesluten möjliggör. Det ska också vara centralens uppgift att främja översvämningsskydd och andra åtgärder som förbättrar hanteringen av översvämningsrisker genom att ge kommuner och andra samsamarbetsinstanser sådan planeringshjälp som behövs för att bygga översvämningsskyddskonstruktioner samt genom beslut om beviljande av statligt finansieringsbidrag för åtgärderna.

Ålands ställning

I självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskrivs hur lagstiftningsbehörigheten fördelas mellan riket och Åland. I självstyrelselagen nämns inte översvämningsskydd eller annan hantering av översvämningsrisker separat. Enligt lagen har dock landskapet lagstiftningsbehörighet i flera sådana angelägenheter som kan anses hänföra sig till genomförandet av översvämningsdirektivet. Dessa angelägenheter gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, allmän ordning och säkerhet, räddningsväsendet, byggnads- och planväsendet, natur- och miljövård, vattenrätt samt fornminnen och skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och föremål. Åland ska alltså sköta genomförandet av översvämningsdirektivet självständigt.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för statsfinanserna

Propositionen har inga betydande konsekvenser för statsfinanserna. I praktiken hör

planeringen av hanteringen av översvämningssrisker även för närvarande till de statliga myndigheternas, dvs. närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter. Den mera systematiska och heltäckande planeringen enligt propositionen ökar dock arbetsmängden inom den statliga regionförvaltningen samt vid Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet. Riskhanteringsplaneringen för översvämningar från havet är en ny uppgift för närings-, trafik- och miljöcentralerna. En ny uppgift är också att tillhandahålla kommunerna expert hjälp för riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar. Behovet av fullskalig riskhanteringsplanering för dagvattenöversvämningar uppskattas dock vara rätt litet och gälla endast några kommuner. Jord- och skogsbruksministeriets arbetsmängd ökar något av besluten om angivande av områden med betydande översvämningssrisk, godkännandet av riskhanteringsplaner samt ansvaret för rapporteringen till EU-kommissionen i enlighet med översvämningssdirektivet.

Kartläggningen av de viktigaste kända översvämningssriskobjekten och den övriga riskhanteringsplaneringen, utvecklandet av den hydrologiska övervakningen samt åstadkommandet och upprätthållandet av ett översvämningssvarningssystem beräknas kräva ungefär 50 årsverken inom miljöförvaltningen och drygt 5 miljoner euro av statens budgetmedel under den första riskhanteringsplaneringsperioden, dvs. 2010 - 2015. Det är emellertid delvis fråga om uppgifter som miljöförvaltningen ska sköta oberoende av propositionen. Uppgifterna ska skötas genom allokering av de till buds stående resurserna. Den arbetsmängd som kommer att orsakas av översynen och uppdateringen av de preliminära bedömningarna av översvämningssrisker, översvämningsskartorna och riskhanteringsplanerna med sex års mellanrum blir i de flesta fall mindre än i den första planeringsfasen.

Arbetsmängden för Finlands miljöcentral ökas i viss mån av den utbildning och handledning som måste ordnas om de nya kraven på riskhanteringsplaneringen, av ökade experttjänster för regionförvaltningen och ministeriet samt av rapporteringen till kommis-

sionen i enlighet med översvämningssdirektivet.

I regel hör det redan nu till Finlands miljöcentralers och närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter att utveckla och förvalta det informationssystem som ingår i propositionen. Det kan vara nödvändigt att man också utvecklar andra informationssystem för tjänster som man behöver vid hanteringen av översvämningssrisker, dvs. till exempel system som rör vattenläge, varningar för översvämningar och tillgång till information på nätet. Utvecklingen av informationssystemet för översvämningar och andra behövliga system har inga betydande konsekvenser för statsbudgeten. Systemen kan verkställas inom de existerande ramarna för statsfinanserna.

Det föreslagna planeringssystemet för hanteringen av översvämningssrisker inverkar inte direkt på de rättsliga eller ekonomiska förutsättningarna att vidta de åtgärder i syfte att minska översvämningssriskerna som ingår i planerna. Det kan vara nödvändigt att fortfarande stödja åtgärder med statsmedel enligt vad som särskilt föreskrivs om detta.

Kommunalekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga betydande konsekvenser för kommunalekonomin. Enligt propositionen är det kommunernas uppgift att sköta riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar. Uppgiften betjänar och är en fast del av den övergripande planeringen av hanteringen av dagvatten, som enligt den gällande markanvändnings- och bygglagen och de krav som i den ställs på general- och detaljplanernas innehåll ingår i den planering av områdesanvändningen som ankommer på kommunerna. Också den egentliga riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar ingår för närvarande i planeringen av områdesanvändningen. Enligt de reviderade riksomfattande målen för områdesanvändningen, som trädde i kraft i början av mars 2009, ska man i general- och detaljplaneringen förbereda sig på mera stormar, störtregn och tätortsöversvämningar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen hjälper kommunerna med de preliminära bedömningarna av riskerna för dagvattenöversväm-

ningar så att de görs på ett enhetligt sätt i hela landet. Bedömningen grundar sig i huvudsak på uppgifter om tidigare dagvattenöversvämningar och de skador som de förorsakat samt på vissa andra allmänna kriterier. Bedömningen kräver alltså rätt litet arbete i merparten av kommunerna. På grundval av tillgängliga uppgifter kan man anta att egentliga riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar behöver utarbetas för enskilda objekt i några kommuner. I en del kommuner har det redan gjorts utredningar som betjänar detta syfte. Kommunerna, landskapsförbunden och de lokala räddningsväsendena förorsakas merarbete av deltagandet i riskhanteringsplaneringen för översvämningar från vattendrag och från havet.

Konsekvenser för hushållen och företagen

Propositionen har inga direkta ekonomiska konsekvenser för hushållen eller företagen. Den föreslagna lagen om hantering av översvämningssrisker innehåller inga förpliktelser för hushållen eller företagen. Riskhanteringsplaneringen enligt propositionen förbättrar förebyggandet av översvämningssrisker och beredskapen för översvämningar, vilket kan antas minska de skador som översvämningar förorsakar hushåll och företag men också öka kostnaderna för egen beredskap. Detta vore av särskild betydelse för hushåll och företag som är utsatta för dagvattenöversvämningar, eftersom det inte för närvarande finns något täckande ersättningssystem för skador som förorsakas av denna typ av översvämningar. För företagets del är också det nuvarande ersättningssystemet för skador som orsakas av översvämningar från vattendrag bristfälligt. I och med planeringssystemet förbättras medvetenheten om den s.k. återstående risken, dvs. möjligheten till sådana skador som riskhanteringsåtgärderna inte räcker till att förhindra, vilket antagligen ökar efterfrågan på översvämningssäkringsprodukter.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Propositionen har inte några betydande organisatoriska konsekvenser. Samarbetet mel-

lan de statliga och de kommunala myndigheter som är centrala med tanke på riskhanteringen effektivteras med hjälp av de översvämningssriskgrupper som jord- och skogsbruksministeriet tillsätter. Ett närmare samarbete än nu mellan närings-, trafik- och miljöcentralerna, de kommunala myndigheterna med ansvar för områdesplaneringen och andra kommunala myndigheter, landskapsförbunden samt räddningsmyndigheterna skulle förbättra kunskapsunderlaget för riskhanteringsplaneringen och stärka beaktandet av översvämningssrisker i områdesplaneringen och styrningen av byggandet samt i räddningsverksamheten. Ett närmare planeringssamarbete skulle främja de statliga och de kommunala myndigheternas samarbete också när det gäller åtgärder som förbättrar hanteringen av översvämningssrisker.

4.3 Miljökonsekvenser

Propositionen skulle förbättra prognoserna för miljöskador samt beredskapen att bekämpa miljöskador och deras konsekvenser. Enligt propositionen ska man vid riskhanteringsplaneringen beakta bl.a. industrianläggningar och den risk för förorening av miljön som de eventuellt förorsakar vid en översvämning. Vid granskningen ska man fästa särskild uppmärksamhet vid att förebygga skador på hushållsvattentäktter samt vissa områden som hör till nätverket Natura 2000. I planeringen ska man också beakta områden där en översvämning kan medföra annan betydande risk för förorening av miljön eller markerosion eller ras. I propositionen föreskrivs också att de miljömål som ingår i förvaltningsplanerna för vattenvården ska beaktas vid riskhanteringsplaneringen.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Enligt propositionen ges allmänheten möjlighet att framföra sin åsikt om angivandet av områden med betydande översvämningssrisk samt om förslagen till riskhanteringsplaner. Kartorna över översvämningsshotade områden och översvämningssrisker, vilka gäller områden med betydande översvämningssrisk, publiceras i elektronisk form så att de är tillgängliga för allmänheten så snart som möj-

ligt sedan de färdigställts. Också de godkända riskhanteringsplanerna ska publiceras i elektronisk form. Propositionen förbättrar medborgares och organisationers möjligheter att påverka utredningen av översvänningsrisker i deras boende- och verksamhetsmiljö samt målen och medlen för hanteringen av riskerna. Propositionen ökar medvetenheten om översvänningsrisker och främjar på så sätt möjligheterna för olika aktörer, till exempel ägare till fastigheter och verksamhetsidkare på områden som är utsatta för översvämningar, att förbereda sig på översvämningar även på eget initiativ.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 24 oktober 2007 en arbetsgrupp för att bereda ett förslag till lagstiftning som behövs för att genomföra översvänningsdirektivet samt för att utreda andra behov av att utveckla lagstiftningen i syfte att förbättra hanteringen av översvänningsrisker. I arbetsgruppen för översvänningsrisker ingick representanter för justitieministeriet, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, de regionala miljöcentralerna, Lapplands förbund, Finlands Kommunförbund och Tammerfors stads räddningsverk. I arbetsgruppen deltog som permanenta sakkunniga företrädare för Finlands miljöcentral, Finsk Energiindustri rf och Finlands naturskyddsförbund rf. Arbetsgruppen ordnade ett samråd för myndigheter och intressentgrupper den 14 maj 2008 om hanteringen av översvänningsrisker. I den rapport som arbetsgruppen överlämnade den 26 mars 2009 (JSM 2009:5) ingick ett utkast till centrala bestämmelser i en lag om hantering av översvänningsrisker. Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet utgående från arbetsgruppens förslag.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Jord- och skogsbruksministeriet gav ungefär 70 myndigheter, inrättningar och organisationer möjlighet att framställa anmärkningar om den rapport som arbetsgruppen för översvänningsrisker hade utarbetat. Drygt 30 instanser framställde anmärkningar. I anmärkningarna ansågs arbetsgruppens förslag vara motiverat vad gällde de allmänna målen och medlen och utkastet till lagen om hantering av översvänningsrisker understöddes i huvudsak. Miljöministeriet och en del av de regionala miljöcentralerna ansåg att i den fortsatta beredningen borde ansvarsfördelningen mellan närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden klarläggas när det gäller riskhanteringsplaneringen och att förfarandet för att beakta landskapsförbundens åsikter i planeringen borde förenklas. Finlands Kommunförbund ansåg att statens roll vid hanteringen av översvänningsrisker borde vara mera central och aktiv än vad som föreslagits och att det faktum att översvämningarna och de skador som de förorsakar ökar i framtiden borde beaktas bättre när statens uppgifter slås fast.

Förslaget till regeringsproposition har beretts utgående från rapporten från arbetsgruppen för översvänningsrisker samt anmärkningarna om rapporten. Till skillnad från arbetsgruppens förslag innehåller regeringens proposition inte några förslag till bestämmelser om kommunens rätt att vidta åtgärder för att skydda områdena mot översvämningsskador eller om fastighetsägarnas skyldighet att delta i kostnaderna för detta. Man har inte ansett att dessa bestämmelser innehållsmässigt är lämpliga att ingå i den föreslagna lagen. Möjligheten att ta in motsvarande bestämmelser i en annan lag ska utredas separat.

I huvudsak samma instanser som lämnade utlåtanden om arbetsgruppens rapport uppmannades också ge utlåtande om regeringens proposition. Miljöministeriet ansåg att förfarandet enligt förslaget som gick ut på att landskapsförbundet lämnar ett utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet om att samordna riskhanteringsplanen och planeringen på landskapsnivå var invecklat och byråkra-

tiskt. Detta förfarande har lämnats bort från propositionen. En del av landskapsförbunden ansåg att de översvämningssgrupper som tillsätts för det myndighetssamarbete som planeringen kräver, ska godkänna riskhanteringsplanerna. Förslaget till bestämmelsen om översvämningssgruppernas uppgifter har ändrats på så sätt att översvämningssgruppen ska uppställa de mål för hanteringen av översvämningssrisker som tas in i planen och godkänna planförslaget och de åtgärder som ingår i planen. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska dock fortfarande i sin roll som myndighet ansvara för det att planförslagen bereds enligt lagen.

6 Samband med andra propositioner

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag om revidering av vattenlagstiftningen (277/2009 rd.). Den regeringsproposition som avlåts nu innehåller ett förslag om en sådan ändring av den gällande vattenlagen att vid tillståndsprövningen ska beaktas en av jord- och skogsbruksministeriet godkänd riskhanteringsplan för översvämningar. En motsvarande bestämmelse borde fogas till den nya vattenlag som behandlas i riksdagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslagen**1.1 Lag om hantering av översvämningssrisker**

1 §. *Syfte.* I den föreslagna lagen föreskrivs det om riskhanteringsförvaltningen för översvämningar. Lagen ska gälla den planering som är nödvändig för hanteringen av översvämningssrisker, såsom utarbetande av olika utredningar och innehållet i dem, beredning och godkännande av planerna samt samarbets- och beslutsförfarandet därvidlag, samråd med allmänheten samt det internationella samarbetet för gränsöverskridande avrinningsområden. Genom den föreslagna lagen ska Europaparlamentets och rådets direktiv om bedömning och hantering av översvämningssrisker genomföras. Lagen ska dessutom ge mera specifika föreskrifter om de övriga riskhanteringsuppgifter som utöver de uppgifter som krävs för att genomföra direktivet ankommer på den statliga myndighet som ansvarar för riskhanteringsförvaltningen för översvämningar, dvs. på närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Syftet med översvämningssriskdirektivet är att upprätta en ram för bedömning och hantering av översvämningssrisker i syfte att minska de ogynnsamma följderna för människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet i samband med översvämningar i gemenskapen. I föreslaget till 1 § 2 mom. föreskrivs att lagens allmänna syfte är att minska riskerna, förebygga och lindra ogynnsamma följder samt att främja beredskapen i samband med översvämningar.

Med hantering av översvämningssrisker avses samtliga åtgärder som har till syfte att bedöma och minska översvämningssriskerna och att hindra eller minska de ogynnsamma följderna av översvämningar. Åtgärderna gäller till exempel bedömning av sannolikheten för översvämningar och skadorna till följd av dem, kartläggning av områden som är utsatta för översvämningar, upprättande av riskhanteringsplaner, information om översvämningssrisker, beaktande av översvämningssrisker vid planeringen av områdesanvändning och byggande, varningssystem för

översvämningar, insatser vid fara för översvämning och vid översvämning, förebyggande av översvämningar från vattendrag genom reglering och avtappning, skyddskonstruktioner mot översvämningar, dammsäkerhet, insatser för återhämtning från översvämningar, utnyttjande av översvämningsserfarenheter samt mildrande och ersättning av följderna av översvämningsskador.

I hanteringen av översvämningssrisker som definieras ovan ingår förutom nyttjande och vård av vattentillgångarna uppgifter som åligger olika förvaltningsområden och myndigheter och som det finns bestämmelser om i respektive speciallagar. Till exempel i markanvändnings- och bygglagen och i räddningslagen och i de förordningar som utfärdats med stöd av dem föreskrivs om sådana planerings- och styruppgifter för myndigheterna där även översvämningssrisker ska beaktas. Planeringssystemet för hantering av översvämningssrisker enligt den föreslagna lagen ska inte i sig inverka på de uppgifter som i någon annan lag föreskrivs för myndigheterna. Det är likväl meningen att det i lagens 23 § ska föreskrivas om beaktandet av riskhanteringsplanerna i myndigheternas verksamhet.

Till hanteringen av översvämningssrisker hör alltså bl.a. förebyggande av översvämningar från vattendrag, skydd mot översvämningar och insatser vid översvämningar. Med förebyggande av översvämningar från vattendrag avses konstruktioner och åtgärder som ska hindra att översvämningar uppstår eller minska deras omfattning, däribland kvarhållande av svämvattnet inom avrinningsområdet samt byggande och användning av konstruktioner för reglering och avtappning av vattnet, såsom dammar och konstgjorda sjöar. Till skyddet mot översvämningar hör konstruktioner och åtgärder som ska hindra eller minska skadorna som förorsakas av översvämningarna, såsom byggandet av vallar, översvämningssfärar och ändring av vattendragens vattenledningsförmåga exempelvis genom rensning av fåran. Till insatserna vid fara för översvämning eller vid översvämning hör åtgärder i syfte att förhindra eller minska ogynnsamma följder i

samband med översvämningar, bl.a. sådan reglering av vattendrag och annan styrning genom avtappning som situationen kräver, åtgärder i vattendragen såsom förhindrande av att det bildas dammar av issörja, installation av isbommar eller krossande av isdamm samt räddningsverksamhet såsom evakuering av befolkningen eller skydd av olika objekt med tillfälliga konstruktioner.

Enligt paragrafens 2 mom. är det också lagens mål att hanteringen av översvämningssrisker ska samordnas med förvaltningen av avrinningsområdet i övrigt, med beaktande av hållbart nyttjande av vattentillgångarna och skyddsbehoven. Med det avses utöver samordning med den vattenvård som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen även i vidare bemärkelse beaktande av ett hållbart nyttjande av vattentillgångarna och skyddsbehoven. När det gäller hållbart nyttjande av vattentillgångar bör samtidigt olika användningsändamål beaktas, såsom vattenanskaffning, fiskerinäringen, användning av vattenkraft, sjöfarten och användningen av vattendragen till rekreation, och målen för vattenskyddet, som till exempel ställs upp i statsrådets principbeslut av den 23 november 2006 om riktlinjer för vattenskyddet fram till år 2015.

Enligt översvämningdirektivet ingår upprättandet av förvaltningsplanerna enligt ramdirektivet för vatten och riskhanteringsplanerna enligt översvämningdirektivet i en enhetlig förvaltning av avrinningsområdet. Även om förvaltningsplanen för vattenvården i första hand görs upp för att nå god ekologisk och kemisk status, kan den för sin del bidra till att mildra effekterna av översvämningar. Huvudsyftet med vattenvården är emellertid inte att minska översvämningssrisker och i ramdirektivet för vatten beaktas inte heller framtida förändringar av riskerna för översvämningar till följd av klimatförändringarna.

Enligt översvämningdirektivet ska möjligheterna till gemensamma synergier och gemensamma intressen utnyttjas i riskhanteringsplaneringen och i planeringen enligt ramdirektivet för vatten så att miljömålen i ramdirektivet beaktas och effektivitet och förnuftig resursanvändning säkerställs. Syftet med samordningen är således särskilt att för-

bättra effektiviteten och utbytet av information med hänsyn till de miljömål som ställs upp i artikel 4 i ramdirektivet.

2 §. *Definitioner.* I paragrafen definieras de centrala begreppen i lagen. Punkt 1 motsvarar i väsentliga drag översvämningdirektivets definition av översvämning. I definitionen avses med vattendrag i enlighet med 1 kap. 1 § i vattenlagen och med regeringsproposition om en ny vattenlag insjö, tjärn, älv, bäck eller annat naturligt vattenområde, konstgjord sjö, kanal eller annat motsvarande konstgjort vattenområde, men inte rännilar, diken eller källor. Förhöjt vattenstånd i ett vattendrag kan härröra från regn eller smältvatten, men också från att dammar av issörja eller is bildats i en älv så att den naturliga vattenströmningen hindras. Orsaken till översvämmade vattendrag kan också vara en flodvåg som uppstått till följd av dammbrott. Bestämmelser om hur säkerheten vid dammbrott och översvämningar som uppstår till följd av dem ska garanteras finns i dammsäkerhetslagen.

Paragrafens 2 punkt motsvarar i väsentliga drag direktivets definition av översvämningssrisk. Vanligtvis definieras risken matematiskt så att sannolikheten för en skadehändelse multipliceras med skadan den förorsakar. Analogt definieras översvämningssrisken i översvämningdirektivet som en kombination av sannolikheten för översvämning och de ogynnsamma följder översvämningen medför. Till översvämningssriskernas ogynnsamma följder hör enligt definitionen i artikel 2 i översvämningdirektivet skador på människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. I förslaget till definition av översvämningssrisk i 2 § 2 punkten nämns utöver dessa även möjliga ogynnsamma följder för säkerhet och för infrastrukturen i samband med översvämningar. Tilläggen är klargörande, och av dem nämns infrastrukturen också i skälen till ingressen i översvämningdirektivet.

Översvämningarna kan skada människornas hälsa och säkerhet både direkt till exempel genom snabbt stigande svämvatten och kraftiga strömmar och indirekt till exempel genom förorening av källorna för hushållsvatten. Med ogynnsamma följder för miljön avses i synnerhet att förorenande ämnen eller

ämnen som medför risk för föroreningar till följd av översvämningen släpps ut i miljön. Med ekonomisk verksamhet avses i definitionen allmänt förmögenhetsalstrande funktioner och egendom. I kulturarvet ingår fasta fornlämningar enligt lagen om fornminnen (295/1963), byggnader, byggnadsgrupper och bebyggda områden som anknyter till den kulturella utvecklingen eller historien och som är skyddade med stöd av byggnadsskyddslagen (60/1985) samt objekt som i planen angetts vara skyddade med stöd av markanvändnings- och bygglagen eller som skyddas till exempel enligt kyrkolagen. I kulturarvet ingår även värdefulla arkiv och samlingar samt bibliotek.

I definitionen av översvämning ingår förutom översvämningar som härrör från vattendrag och från havet dessutom översvämningar som härrör från dagvatten. Enligt 3 punkten i paragrafen avses med dagvatten regn- eller smältvatten som samlas på markytan eller motsvarande ytor i tätt bebyggda områden, såsom diken och andra smärre fåror. Avgränsningen till tätt bebyggda områden är nödvändig, eftersom ansamling av regn- och smältvatten och den översvämning det eventuellt kan medföra har betydelse främst på sådana områden. I förslaget definieras inte ett tätt bebyggt område, och begreppet har inte heller definierats någon annanstans i lagstiftningen. Här avses till exempel detaljplanerade områden, områden i behov av planering och andra fristående områden med byar eller tätortsbebyggelse. Därmed blir till exempel jord- och skogsbruksområden utanför denna översyn, liksom överlag andra vidsträckta obebyggda områden och glesbygdsområden.

Utöver definitionerna av översvämning och översvämningssrisk hänvisas det i artikel 2 i översvämningssdirektivet till definitionerna av avrinningsdistrikt, avrinningsområde och delavrinningsområde enligt ramdirektivet för vatten. Dessa begrepp definieras i punkterna 4 – 7 i paragrafen genom en hänvisning till lagen om vattenvårdsförvaltningen. I artikel 2 i översvämningssdirektivet hänvisas även till begreppet flod som inte behöver användas i den föreslagna lagen. Definitionen av flod ingår dock som definitionen av älv i 1 kap. 5 § 1 mom. i vattenlagen och i 1 kap. 3 § 1

mom. 4 punkten i förslaget till den nya vattenlagen.

I paragrafens 8 punkt definieras en samordnande närings-, trafik- och miljöcentral genom en hänvisning till lagen om vattenvårdsförvaltningen.

3 §. *Myndigheter.* Enligt paragrafens 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet, till vars ansvarsområde vattenhushållningsfrågor huvudsakligen hör, leda och följa verkställigheten av lagen. Jord- och skogsbruksministeriet ska sköta dessa uppgifter i samarbete med inrikesministeriet, kommunikationsministeriet och miljöministeriet. När det gäller hantering av översvämningssrisker hör räddningsverksamheten till inrikesministeriets förvaltningsområde. Kommunikationsministeriet leder Meteorologiska institutet som ska fungera som sakkunniginrättning särskilt när det gäller riskhanteringsplaneringen för översvämningar från havet eller från dagvatten. Miljöministeriet leder inom sitt ansvarsområde närings-, trafik- och miljöcentralerna, som ska utgöra den statliga myndighet som har det huvudsakliga ansvaret för hanteringen av översvämningssrisker, samt Finlands miljöcentral till exempel i frågor i anknytning till områdesanvändning och vattenvård. Jord- och skogsbruksministeriet ska biträdd av Finlands miljöcentral ansvara för den rapportering till kommissionen som översvämningssdirektivet förutsätter.

Enligt 2 mom. ska alla statliga och kommunala myndigheter vara skyldiga att delta i utarbetandet av de riskhanteringsplaner som bestäms i lagen. Bestämmelsen ska också gälla statliga inrättningar. Bestämmelsen avser myndigheternas allmänna samarbetskyldighet inom ramen för de uppgifter som de redan sköter på grundval av andra lagar. Bestämmelser om deras formbundna deltagande på basis av den föreslagna lagen och om andra uppgifter som gäller statliga myndigheter och inrättningar samt kommunala myndigheter finns i 4 – 6 §.

4 §. *Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter.* Enligt förslaget ska närings-, trafik- och miljöcentralerna i sin egenskap av statliga myndigheter svara för den egentliga verkställigheten av lagen på regionförvaltningsnivå. Närings-, trafik- och miljöcentralerna bidrar till den regionala utvecklingen

genom att sköta de verkställighets- och utvecklingsuppgifter i regionerna som tidigare hörde till de före detta länsstyrelserna, arbets- och näringscentralerna och de regionala miljöcentralerna. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska bl.a. verka för en god miljö och för hållbar användning av naturen och naturresurserna. Till centralernas verksamhetsområde hör uppgifter i enlighet med vad som särskilt föreskrivs och som bl.a. ska gälla nyttjande och vård av vattentillgångar, också inbegripet riskhantering för översvämningar.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter i riskhanteringen för översvämningar bestäms närmare i 4 §. I paragrafens 1 mom. listas de uppgifter som hör till riskhanteringsplaneringen och som varje närings-, trafik- och miljöcentral ansvarar för inom sitt eget administrativa verksamhetsområde och om vilka det ges noggrannare föreskrifter bl.a. i 7 – 10 § i lagen.

I 2 mom. föreskrivs om andra uppgifter inom närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhetsområde än de som krävs för genomförandet av översvämningdirektivet. Innan närings-, trafik- och miljöcentralerna inrättades hörde dessa uppgifter till de regionala miljöcentralerna enligt lagen om miljöförvaltning (55/1995), som upphävdes i samband med reformen av regionförvaltningen. Enligt 4 § i denna lag hade de regionala miljöcentralerna till uppgift att inom sitt ansvarsområde ta hand om bl.a. nyttjandet och vården av vattnen, skyddet mot översvämningar och genomförandet av vattendragsarbeten. En uppgift som delvis ansågs ha anknytning till översvämningar var förebyggande och bekämpning av miljöskador och miljöolägenheter som nämndes i samma lagrum. I det föreslagna 2 mom. definieras närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter vid hanteringen av översvämningssrisker på motsvarande sätt som de regionala miljöcentralernas uppgifter i tidigare lag.

De regionala miljöcentralerna har utarbetat översiktsplaner för att undvika skador som orsakas av översvämningar från vattendragen och har i detta syfte gjort upp bl.a. kartor över översvämningshotade områden. Största delen av dessa planer och kartor har utarbetats och behöver också i framtiden utarbetas

för områden där risken för översvämningar sannolikt inte kan betraktas som tillräckligt stor för att det ska vara motiverat att ta med dessa områden i den planering enligt översvämningdirektivet som avses i 1 mom. Därför innehåller 2 mom. 1 punkten bestämmelser om att närings-, trafik- och miljöcentralerna ska inom sina ansvarsområden svara för riskhanteringsplaneringen för översvämningar från vattendrag också för andra områden än områden med betydande risk för översvämningar.

Enligt 2 punkten i momentet ska närings-, trafik- och miljöcentralerna leda åtgärderna vid vattendrag när översvämning hotar eller vid översvämning för att mildra översvämningen, exempelvis genom att förhandla med tillståndshavarna om avtappningar och genom att ge rekommendationer eller sådana anvisningar som enligt tillståndsbesluten är möjliga, med beaktande av den samordning som krävs för att översvämningssriskerna ska kunna hanteras. Vid behov ska centralen på nuvarande sätt ansöka om tillstånd till åtgärder för avvärjande av fara enligt 12 kap. 19 § i vattenlagen. Vid översvämning kan också räddningsväsendet i regionen vidta åtgärder för att förebygga och minska skador. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska dock sköta de uppgifter inom centralens eget verksamhetsområde som översvämningssläget kräver, också efter att räddningsaktioner har inletts.

Enligt 2 mom. 3 punkten ska närings-, trafik- och miljöcentralerna ge rekommendationer om hur reglering och annan avtappning av vattendrag än den som görs med hjälp av de egentliga regleringskonstruktionerna ska samordnas för vattendraget i dess helhet. Sådana rekommendationer ingår i dag till exempel i de utlåtanden som ges i samband med tillståndsförfaranden. Enligt 4 punkten i momentet ska närings-, trafik- och miljöcentralerna främja översvämningsskyddet och andra åtgärder som förbättrar hanteringen av översvämningssriskerna. Centralerna ska ge kommunerna och andra samarbetsparter sakkunnighjälp till nytta för hanteringen av översvämningssrisker, såsom hjälp med planeringen av skyddskonstruktioner och andra åtgärder som behöver göras i vattnen, samt

besluta om beviljande av statligt finansieringsbidrag för åtgärderna.

Enligt momentets 5 punkt ska närings-, trafik- och miljöcentralerna i samarbete med Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet svara för den hydrologiska övervakningen inom sitt verksamhetsområde, såsom övervakning av vattenstånd och vattenförlingar, samt insamlingen av information om vattenläget och översvämningshot samt för att göra informationen tillgänglig för olika myndigheter och allmänheten. Enligt momentets 6 punkt kan jord- och skogsbruksministeriet ge centralerna även andra uppgifter som behövs för att hantera översvämningsrisker.

Enligt 3 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet kunna bestämma att en viss närings-, trafik- och miljöcentral på avrinningsområden som sträcker sig över två eller flera närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområden ska sköta i 4 § föreskrivna uppgifter också inom andra centralers verksamhetsområden. Närings-, trafik- och miljöcentralens behörighet inom en annan centralens område ska i dessa fall bestämmas snävt enligt de hydrologiska kriterier som styr hanteringen av översvämningsrisker, dvs. så att den central som ligger längst ner i ett avrinningsområde, koordinerar hanteringen av översvämningsriskerna i hela avrinningsområdet. Det handlar alltså inte om att effektivisera användningen av centralernas personalresurser eller andra resurser. Det är inte heller frågan om ett sådant vittsyftande och principiellt viktigt ärende som avses i 5 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna och som kräver att om utvidgningen av centralernas verksamhetsområden föreskrivs genom en förordning av statsrådet. Därför är det tillräckligt och administrativt ändamålsenligt att jord- och skogsbruksministeriet genom en föreskrift bestämmer om centralernas verksamhetsområden när det gäller hanteringen av översvämningsrisker.

Till de uppgifter som avses i paragrafens 3 mom. hör till exempel den beredning av en riskhanteringsplan för avrinningsområdet som avses i paragrafens 1 mom. 4 punkt. Ändamålsenlig riskhantering för översvämnningar kräver att det utarbetas en enda riskhanteringsplan som omfattar hela avrin-

ningsområdet, oberoende av administrativa gränser. Också när det gäller till exempel de uppgifter som avses i 2 mom. 2 punkten, när översvämning hotar eller vid översvämning, vore det nödvändigt att med hänsyn till effekterna på hela avrinningsområdet säkerställa samordnade åtgärder oberoende av administrativa gränser.

5 §. *Kommunens, landskapsförbundets och det lokala räddningsväsendets uppgifter.* I paragrafen föreskrivs generellt om de uppgifter som enligt den föreslagna lagen hör till kommunerna, landskapsförbunden och de lokala räddningsväsendena. Bestämmelsen klargör i vilket förhållande uppgifterna enligt den föreslagna lagen står till de uppgifter inom hanteringen av översvämningsrisker som kommunerna, landskapsförbunden och de lokala räddningsväsendena har enligt andra lagar. I 1 mom. klarläggs även att bestämmelserna i den föreslagna lagen om deltagande i planeringen inte bara ger myndigheterna rätt att delta utan också ålägger dem att göra det.

6 §. *Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutets uppgifter.* Enligt paragrafen ska Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet på sina respektive verksamhetsområden producera experttjänster som behövs för att hantera översvämningsrisker. Till dessa tjänster hör till exempel att på enhetliga grunder i hela landet samla in och bearbeta information med anknytning till hantering av översvämningsrisker, att utarbeta utredningar till exempel om metoderna för bedömning av översvämningsrisker, om sannolikheten av olika typer av översvämnningar samt om förväntade förändringar i klimatet och vattenförhållandena. Tjänsterna kan också omfatta till exempel utveckling och upprätthållande av ett landsomfattande varningssystem för översvämnningar, framtagning av instruktioner som behövs för att införa översvämningsdirektivet, bistående av ministeriet vid beredningen av beslut om godkännande av riskhanteringsplaner samt rapportering om införande av direktivet. Närmare bestämmelser om Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutets uppgifter ska kunna utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med 21 § i förslaget.

7 §. *Preliminär bedömning av översvämningensrisker.* Enligt paragrafen ska den preliminära bedömningen av översvämningensrisker göras utifrån samlade observationer av tidigare inträffade översvämningar och på grundval av tillgänglig information som lätt kan fås fram. Till grund för bedömningen ska också information från hela landet om störtregn och om inträffade dagvattenöversvämningar samlas in. Vid bedömningen ska beaktas bl.a. klimatförändringen på lång sikt.

8 §. *Områden med betydande översvämningensrisk.* I paragrafen föreskrivs i enlighet med artikel 5 punkt 1 i översvämningensdirektivet om angivandet av sådana områden där det på grundval av den preliminära bedömning som avses i 7 § föreligger en betydande risk för översvämning eller där en sådan risk kan förmodas uppstå till exempel till följd av kommande förändringar i markanvändningen på området eller effekterna av klimatförändringen. När man bedömer hur betydande översvämningensrisken är ska sannolikheten för översvämningar beaktas. I enlighet med definitionen av översvämningensrisk i lagförslagets 2 § kan också sällsynta översvämningar innebära en stor översvämningensrisk, om skadorna till följd av översvämningarna är tillräckligt stora. I analogi med detta behöver ofta förekommande översvämningar inte nödvändigtvis innebära en särskilt stor översvämningensrisk, om skadorna kan antas vara små. För att skydda samhällen förbereder man sig nuförtiden i praktiken för minst sådana översvämningar från vattendrag som har 1 procents årlig sannolikhet att inträffa, dvs. som i genomsnitt återkommer en gång på 100 år.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs dessutom om de ogynnsamma följderna som tillsammans med sannolikheten för översvämning kan utgöra en betydande översvämningensrisk. Enligt bestämmelsen ska vid bedömningen av hur betydande risken är beaktas betydelsen av de ogynnsamma följderna ur allmän synpunkt. Exempelvis storleken på skadorna i fråga om enskilda egendomsvärden är inte avgörande vid bedömningen. När man bedömer de ogynnsamma följderna för hälsan och säkerheten enligt momentets 1 punkt innebär generellt en större befolkningsmängd också en större översvämningensrisk ur allmän syn-

punkt. Utöver antalet människor som kan drabbas av en översvämning ska dock också beaktas till exempel den särskilda sårbarheten hos vissa människogrupper, exempelvis åldringar eller sjukhuspatienter, om de blir utsatta för ogynnsamma följder av en översvämning. En ogynnsam följd för människors hälsa kan också vara till exempel exponering för mikrobiologiska sjukdomsalstrare eller skadliga kemiska ämnen som sprids till följd av en översvämning. Situationen kunde betraktas som en ur allmän synpunkt ogynnsam följd för människors säkerhet till exempel om ett större antal människor tvingas att tillfälligt flytta från av svämvatten förstörda bostäder.

Enligt momentets 2 punkt ska vid bedömningen av hur betydlig risken är beaktas möjligheten av en långvarig avbrott i tillgången till nödvändighetstjänster. Till tjänster som är nödvändiga för människors och samhällens basverksamhet hör bl.a. vattentjänster, dvs. leverans av hushållsvatten och avledande och behandling av avloppsvatten, produktion och distribution av fjärrvärme och elektricitet, datakommunikation samt infrastruktur för väg- och annan trafik. Med ekonomisk verksamhet som tryggar samhällets vitala funktioner enligt momentets 3 punkt avses sådan egendom eller näringsverksamhet såsom livsmedels- eller läkemedelsindustri vars funktioner måste säkras under alla omständigheter. Vid bedömningen av betydande översvämningensrisker ska man också beakta till exempel funktionsstörningar i en miljötillståndspliktig produktionsanläggning till följd av en översvämning och en långvarig eller omfattande förorening av miljön som därigenom eventuellt orsakas. Ytterligare ska beaktas sådana oersättliga skador för kulturarvet såsom arkiv- och museisamlingar som eventuellt orsakas av en översvämning.

Utöver allmänna kriterier som ska tillämpas i hela landet inverkar regionala och lokala faktorer på bedömningen av översvämningensriskens betydelse. Till exempel kan effekten av en översvämningensrisk, som utifrån de ekonomiska skadorna bedömts vara lika stor, vara olika på olika områden. Därför bör enligt 2 mom. också regionala och lokala aspekter beaktas tillräckligt vid bedömningen av översvämningensriskens betydelse.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om det förfarande som ska iakttas vid angivande av områden med betydande översvämningsrisk inom avrinningsområden och kustområden. Bestämmelsen gäller sålunda inte angivande av områden med betydande risk för dagvattenöversvämnningar, om vilket kommunen beslutar enligt 19 §.

När områden med betydande risk för översvämnningar från vattendrag och havet anges bör man sträva efter tillräcklig enhetlighet i hela landet, så att medborgare som bor på områden som är utsatta för översvämnningar och närings- och annan verksamhet som finns där bemöts likvärdigt i hela landet. I paragrafen bestäms därför att jord- och skogsbruksministeriet beslutar om angivandet av områden med betydande risk för översvämnning inom avrinningsområdet och kustområdet på förslag av närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Beslutet om områden med betydande översvämningsrisk är ett förberedande beslut som sätter igång utarbetandet av en riskhanteringsplan. Därför föreskrivs i paragrafen att ministeriets beslut om angivande av områden inte får överklagas genom separata besvär, utan att först beslutet om godkännande av planen för hantering av översvämningsrisker kan bli föremål för besvär. Bestämmelser om överklagande finns i 22 § i lagen.

9 §. *Översvämningskartor.* Enligt paragrafen ska för områden med betydande risk för översvämnning utarbetas kartor över översvämningshotade områden som visar utbredningsområdet för översvämnningar. För områdena ska också kartor över översvämningsrisker utarbetas som visar objekt som löper risk att drabbas av översvämningskador och platser där översvämnning kan ge upphov till miljöskador.

Kartorna över översvämningshotade områden och över översvämningsriskerna utgör sådana geografiska datamängder som avses i 3 § i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) och i 1 § 1 f och 3.1 punkten i statsrådets förordning om en infrastruktur för geografisk information (725/2009). Kartorna ska således uppfylla kraven på den information som beskriver datamängderna samt datamängdernas innehåll,

struktur och tillgänglighet enligt lagen och förordningen ovan.

Enligt översvämningsdirektivet ska de preliminära bedömningarna av översvämningsrisker göras första gången senast den 22 december 2011 medan kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker ska utarbetas senast den 22 december 2013. Därefter ska bedömningarna och kartorna vid behov ses över med sex års mellanrum. Bestämmelser om tidsfristerna utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med 21 §.

10 §. *Planer för hantering av översvämningsrisker.* I paragrafen föreskrivs om grunderna för utarbetandet av planen för hantering av översvämningsrisker och om de innehållsmässiga kraven analogt med artikel 7 i översvämningsdirektivet. Enligt 1 mom. ska en plan för hantering av översvämningsrisker utarbetas för avrinningsområden, där det i förfarandet enligt 8 § har angetts ett eller flera områden med betydande risk för översvämnning samt för varje område med betydande risk för översvämnning i kustområdet. Eftersom risken för översvämnning från vattendrag och från förhöjt havsvattenstånd i närheten av kusten kan hänföra sig till samma område kan riskhanteringsplanerna för avrinningsområdet och för kusten samordnas till en enhetlig plan. En riskhanteringsplan för dagvattenöversvämnningar utarbetas av kommunen för områden som avses i 19 § 2 mom.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om innehållet i riskhanteringsplanerna. I planen ska det bl.a. läggas fram mål för hanteringen av översvämningsrisker för varje område med betydande risk för översvämnningar som planen omfattar. För att målen ska vara tillräckligt enhetliga i hela landet ska det i förslagets 11 § utfärdas bestämmelser om målen på lagnivå.

I planen ska anges åtgärder genom vilka man strävar efter att uppnå målen för hanteringen av översvämningsrisker. Om val av åtgärder föreskrivs allmänt att dessa i mån av möjlighet ska syfta till att minska sannolikheten för översvämnningar samt att anlita andra metoder än skyddskonstruktioner. Substantiellt motsvarar bestämmelsen artikel 7 i översvämningsdirektivet. Med minskad sannolik-

het för översvämningar avses till exempel reglering av vattendrag och andra medel för att hålla kvar svämvattnet inom avrinningsområdet. Med andra metoder än skyddskonstruktioner avses här bl.a. att risken för översvämning beaktas i områdesplaneringen, att medvetenheten om översvämningar höjs bland invånarna och aktörerna i översvämningshotade områden, översvämningsskator och varningssystem samt insatserna vid översvämningar. I planen ska även kostnaderna för och nyttan av alternativa åtgärder granskas och prioriteringsordningen för de föreslagna åtgärderna anges.

Enligt översvämningdirektivet ska planerna för hantering av översvämningssrisker första gången utarbetas så att de kan godkännas och offentliggöras senast den 22 december 2015. Därefter ska planerna vid behov ses över med sex års mellanrum. Om tidsfristen föreskrivs genom förordning av statsrådet i enlighet med 21 §.

11 §. *Målen för hanteringen av översvämningssrisker.* Bestämmelsen gäller de mål för riskhanteringen som ska uppställas i planerna enligt 10 § i lagen. Enligt paragrafen ska man vid riskhanteringen ha målet att minska de ogynnsamma följderna av översvämningar som avses i 8 § 1 mom. Vid hanteringen av risken för översvämningar från vattendrag bör dessutom hänsyn tas till att åtgärder avsedda att hindra eller minska risken för översvämning inom en del av avrinningsområdet kan öka översvämningssriskerna inom andra delar av avrinningsområdet. Målet för hanteringen av risken för översvämningar från vattendrag bör därför vara att de totala skadorna inom avrinningsområdet blir så små som möjligt.

12 §. *Samordning av hantering av översvämningssrisker och vattenvård.* Enligt 1 mom. ska närings-, trafik- och miljöcentralerna se till att uppgifterna på kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningssrisker samt upprättandet av riskhanteringsplanerna samordnas med motsvarande uppgifter och planer i planeringen av vattenvården. De ska särskilt se till att de åtgärder som föreslås för att hantera översvämningssrisker samordnas med åtgärdsprogrammet för att nå miljömålen inom vattenvården. Bestämmelser bl.a. om att uppgifterna på kartorna ska överensstämma

med motsvarande uppgifter inom planeringen av vattenvården ska utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med 21 § i förslaget. Dessutom ska genom förordning bestämmas att kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningssrisker samordnas med de översyner som hör till vattenvårdsförvaltningen och som avser vattnens särdrag, den mänskliga verksamhetens inverkan på vattnen och ekonomiska analyser av vattenanvändningen. Enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen ska dessa översyner för första gång göras senast 22.12.2013 som överensstämmer också med tidsfristen för utarbetandet av de första kartorna över översvämningshotade områden och översvämningssrisker.

Vid planeringen av hanteringen av översvämningssrisker är det särskilt viktigt att se till att åtgärderna för att hantera översvämningssrisker samordnas med de miljömål som ingår i förvaltningsplanen för samma avrinningsområde eller kustvatten. Samordningen kan bl.a. påverka prioriteringsordningen för de åtgärder som avses i 10 § 2 mom. eller bedömningen av de totala skador inom avrinningsområdet som avses i 11 §. Då riskhanteringsplanerna och förvaltningsplanerna utarbetas ska målet vara att finna åtgärder som såvitt möjligt främjar uppnåendet av målen för både hanteringen av översvämningssrisker och vattenvårdsförvaltningen. Primärt ska nya översvämningssrisker hindras att uppstå genom lämplig planering av områdesanvändningen. I stället för traditionella metoder för skydd mot översvämningar, till exempel rensning av vattendrag, ska man försöka hålla kvar svämvattnet på områden där det inte orsakar någon större skada. Restaurering av vattendrag, våtmarker och sedimenteringsbassänger samt skyddszoner och skyddsremmar kan vara sådana vattenvårdsåtgärder som för sin del bidrar till att svämvattnet hålls kvar längre och kan därigenom också främja riskhanteringen.

Enligt 2 mom. ska delaktigheten och delgivningen av riskhanteringsplaneringen till behövliga delar samordnas med motsvarande förfaranden inom planeringen av vattenvården. Samråd i anslutning till planeringen av riskhanteringen och planeringen av vattenvården ska i mån av möjlighet ordnas samti-

digt så att de delaktiga får en tillräckligt övergripande bild av de åtgärder som planeras för området. Också det administrativa arbete som samråden kräver minskar härigenom.

13 §. *Miljörapport*. Som en del av planen för hantering av översvänningsrisker ska en miljörapport läggas fram på det sätt som föreskrivs i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005). I miljörapporten ska ingå information om riskhanteringsplanen och de alternativ som granskats då planen utarbetades samt en bedömning av miljökonsekvenserna av de alternativa åtgärderna.

14 §. *Riskhanteringsplanering i avrinningsområden som överskrider riksgränsen*. Bestämmelsen gäller internationellt samarbete vid hantering av översvänningsrisker i avrinningsområden som sträcker sig över Finlands gränser. Förslaget bygger på bestämmelserna i artikel 8 i översvänningsdirektivet om samarbete mellan å ena sidan EU:s medlemsstater, inklusive EES-staterna, och å andra sidan mellan medlemsstaterna och stater utanför EU. Enligt översvänningsdirektivet ska medlemsstaterna utbyta behövlig information inför den preliminära bedömningen av översvänningsrisker och utarbetandet av kartor över översvänningshotade områden och kartor över översvänningsrisker. Dessutom ska medlemsstaterna samordna angivandet av områdena med översvänningsrisker utifrån den preliminära bedömningen av översvänningsrisken samt planerna för hantering av översvänningsrisker.

Direktivets bestämmelser om samordning av riskhanteringsplanerna gäller inte bara internationella avrinningsområden som i sin helhet ligger inom gemenskapen utan också avrinningsområden som sträcker sig utanför gemenskapens gränser. När det gäller gränsvattendrag som i sin helhet ligger inom gemenskapen ska medlemsstaterna säkerställa samordning av hanteringsplanerna i syfte att utarbeta en enda internationell riskhanteringsplan alternativt flera riskhanteringsplaner som samordnas. När sådana planer inte utarbetas, ska medlemsstaterna utarbeta i möjligaste mån samordnade riskhanteringsplaner som åtminstone omfattar de delar av avrin-

ningsområdet som ligger på deras territorium.

Också för gränsvattendrag som sträcker sig över gemenskapens gränser ska medlemsstaterna försöka utarbeta en enda internationell riskhanteringsplan eller flera samordnade riskhanteringsplaner. Om detta inte är möjligt, ska samordning säkerställas på ovan nämnt sätt åtminstone för de delar av avrinningsområdet som ligger inom gemenskapen.

Enligt 1 mom. i den föreslagna bestämmelsen ska samordningen av riskhanteringsplanerna och annat samarbete som riskhanteringsplaneringen förutsätter ordnas enligt vad som särskilt bestäms om detta i de internationella överenskommelser Finland har ingått. Samarbetet mellan Finland och Sverige kring gränsvattendragen Torne älv och Muonio älv har byggt på gränsälvsoverenskommelsen från 1971 (FördrS 54/1971). Överenskommelsen innehåller inga bestämmelser om samarbete i fall av översvämning. I praktiken har samarbete för att förhindra översvämning dock förekommit i någon mån mellan Lapplands miljöcentral och Norrbottens länsstyrelse och kommunerna i området. Förhandlingar om en ny gränsälvsoverenskommelse har förts med Sverige sedan 2002 och avsikten är att sätta den nya överenskommelsen i kraft fr.o.m. 1.6.2010. Överenskommelsen ska även innehålla bestämmelser om samarbete som ska bidra till planeringen av vattenvårdsförvaltningen och hanteringen av översvänningsrisker. I överenskommelsen ingår även allmänna bestämmelser om utbyte av information om gränsvattendragen mellan de nationella myndigheterna.

När det gäller Finland och Norge gäller översvänningsdirektivets krav på internationellt samarbete Tana, Näätämö och Pasviks avrinningsområden. Finland och Norge har ingått en överenskommelse om en gemensam gränsvattendragskommission år 1980 (FördrS 32/1981). Kommissionen ska vara ett samarbets- och förbindelseorgan mellan den finska och den norska regeringen i frågor som gäller gränsvattendragen. Överenskommelsen innehåller inga materiella bestämmelser om användning av gränsvattendragen eller om andra skyldigheter för avtalsparterna.

I 1964 års gränsvattendragsöverenskommelse mellan Finland och Ryssland (FördrS 25/1965) definieras de allmänna principerna och reglerna för utnyttjande av vattendragen. Avtalsparterna kan i gränsvattendragen vidta åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning, men om åtgärderna har konsekvenser på den andra avtalspartens territorium, överförs ärendet till behandling enligt överenskommelsen i den gemensamma finsk-ryska gränsvattendragskommissionen. Överenskommelsen innehåller inte bestämmelser om utarbetande av gemensamma planer eller utbyte av information i anslutning till planeringen. Gränsvattendragskommissionen har dock med stöd av artikel 8 i överenskommelsen på eget initiativ eller på uppdrag av en avtalspart kunnat behandla ett brett fält av olika frågor kring utnyttjandet av gränsvattendragen eller vattnens tillstånd, bl.a. åtgärder som ramdirektivet för vatten kräver. Finland har för avsikt att i den gemensamma finsk-ryska gränsvattendragskommissionen föreslå att kommissionen även ska behandla behovet och möjligheterna att utarbeta samordnade planer för hantering av översvämningssrisker.

Enligt paragrafens 2 mom. ska målet vara att man i de gränsöverskridande avrinningsområdena samordnar riskhanteringsplanerna med de motsvarande planer som utarbetats i andra staterna inom gränsvattendragsområdet. Kravet på samordning av riskhanteringsplanerna i det gemensamma avrinningsområdet med Sverige uppfylls även genom bestämmelserna i den ovan nämnda nya gränsöverskridande överenskommelsen. En motsvarande bestämmelse ingår däremot inte i de överenskommelser som ingåtts med Norge och Ryssland. Momentets bestämmelse motsvarar 2 och 3 punkten i artikel 8 i översvämningdirektivet. I enlighet med 4 punkten i artikel 8 i direktivet föreskrivs vidare att planerna kan kompletteras med mera detaljerade planer som gäller en del av det gränsöverskridande avrinningsområdet.

Enligt paragrafens 3 mom. får riskhanteringsplanerna inte inbegripa åtgärder som avsevärt ökar översvämningssrisker i den del av ett avrinningsområde som hör till en annan stat om dessa åtgärder inte har samordnats inom hela avrinningsområdet. Vid bedöm-

ningen av en avsevärd ökning i översvämningssriskerna tillämpas vad som bestäms i 8 § 1 mom. i förslaget om motsvarande bedömning vid angivande av områden med betydande risk för översvämning. Om konsekvenserna av åtgärder som avses i bestämmelsen drabbar den del av ett internationellt avrinningsområde som hör till Sverige eller Norge, krävs ytterligare att Finland ska ha avtalat om åtgärderna med dessa länder. Bestämmelsen om samordning av åtgärder som kan öka översvämningssriskerna i ett internationellt avrinningsområde grundar sig på artikel 7 i översvämningdirektivet. Kravet på överenskommelse med Sverige och Norge om sådana åtgärder på gemensamma avrinningsområden grundar sig på artikel 8 i direktivet, som förutsätter att medlemsstaterna har enats om en lösning på frågan om åtgärder. Direktivet gäller även Norge i dess egenhet av EES-stat. Kravet på att åtgärder, som kan leda till avsevärt ökad risk för översvämning inom svenskt eller norskt territorium, ska kunna vidtas endast på gemensam överenskommelse är mera konkret och striktare än vad som föreskrivs i direktivet. Å ena sidan har direktivets bestämmelse om en lösning som medlemsstaterna ska enas om inte ansetts vara tillräckligt tydlig för att den som sådan ska kunna införas i lagstiftningen. Å andra sidan är de situationer som avses i direktivet, med beaktande av förhållandena i de med Sverige och Norge gemensamma gränsvattendragen, till den grad osannolika att det inte heller vore motiverat att bygga upp ett särskilt förfarande för ändamålet. Även om kravet på att avtala om åtgärderna sålunda är strängare än vad direktivet förutsätter, har detta ingen praktisk betydelse.

15 §. *Översvämningssgrupper.* I hanteringen av översvämningssrisker ingår uppgifter som hör till olika förvaltningsområden. Det gäller särskilt nyttjandet och vården av vattentillgångarna, den fysiska planeringen och styrningen av byggandet på regional och lokal nivå samt räddningsverksamheten. De för riskhanteringen centrala myndigheterna borde därför samarbeta intensivt under hela planeringsprocessen. Enligt paragrafens 1 mom. ska myndighetssamarbetet skötas i ett samarbetsorgan under beteckningen översvämningssgrupp. I gruppen ska ingå representan-

ter för närings-, trafik- och miljöcentraler, landskapsförbund, kommuner och räddningsväsenden som verkar inom områden med betydande risk för översvämning i ett avrinningsområde eller ett kustområde.

Bestämmelsen ska endast gälla upprättandet av planen för hantering av översvämningssrisker i ett avrinnings- eller kustområde och det myndighetssamarbete detta är förenat med. När det gäller riskhanteringsplanerna för dagvattenöversvämningar ska kommunen på ett sätt den anser ändamålsenligt besluta om det samarbete som krävs och hur det ska organiseras.

Enligt paragrafens 2 mom. tillsätts översvämningssgruppen av jord- och skogsbruksministeriet på förslag av landskapsförbundet i avrinningsområdet eller kustområdet. Om ett område med betydande översvämningssrisk ligger i ett avrinningsområde som hör till två eller flera landskapsförbunds verksamhetsområde, ska dessa lämna ett gemensamt förslag till ministeriet. Ministeriet bestämmer de organ som ska vara företrädare i översvämningssgruppen och vilket av dem som ska vara ordförande för gruppen och leda gruppens verksamhet. Avsikten är också att stärka landskapsförbundens ställning som samlande och samordnande myndigheter i regionutvecklingsarbetet.

Översvämningssgruppernas mandatperioder ska bestämmas i förordning. Översvämningssgrupperna ska tillsättas för sex år i sänder, så att mandattiden motsvarar samarbetsgruppernas mandattid enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen.

Enligt paragrafens 3 mom. ska översvämningssgruppen kunna tillsätta sektioner för att bereda ärenden som gruppen behandlar. Detta kan vara behövligt inom stora avrinningsområden och till exempel vid planeringsarbetet beträffande översvämningssrisker i kustområdet. Översvämningssgruppen ska också kunna kalla in behövliga aktörer och höra dem som sakkunniga. Dessa kan exempelvis vara företrädare för olika forskningsinstitut. Som sakkunniga kan översvämningssgruppen också kalla in företrädare för de aktörer som avses ovan i 2 mom. och därmed engagera dem för ett närmare planeringssamarbete.

16 §. *Översvämningssgruppens uppgifter.* Översvämningssgruppen ska behandla det

centrala innehållet i riskhanteringsplanen, såsom målen för riskhanteringen och åtgärderna för att uppnå målen. Enligt 4 § i förslaget ska närings-, trafik- och miljöcentralerna bereda det för planförslaget behövliga materialet för översvämningssgruppen och ansvara för att riskhanteringsplanen med tillhörande beredningsunderlag upprättas på det sätt lagen föreskriver. Om innehållet i planerna och tidsfristerna för planeringen ska utfärdas mer detaljerade bestämmelser genom förordning av statsrådet enligt 21 §.

Översvämningssgruppen ska behandla och ta ställning till de utredningar som har gjorts för planen. Gruppens centrala uppgift är att uppställa målen för riskhanteringen i områden med betydande översvämningssrisker inom ett avrinningsområde eller ett kustområde enligt planen. Översvämningssgruppen ska således definiera de översvämningar som man ska ha beredskap för i syfte att minska de ogynnsamma följderna enligt lagens 8 § 1 mom.

Översvämningssgruppen ska godkänna förslaget till riskhanteringsplanen och planens åtgärder för att uppnå målen för riskhanteringen. Målet med planeringsprocessen och de olika parternas engagemang är ett så brett samförstånd som möjligt om det bästa sättet att organisera riskhanteringen i det område som avses i planen. Åtgärderna ska granskas från många olika håll med beaktande av olika metoder som förbättrar hanteringen av översvämningssriskerna, såsom planering av markanvändningen, konstruktioner i vattendrag och användningen av dessa för att förebygga eller minska översvämningar, konstruktioner som hindrar svämvattens utbredning eller förebygger översvämningsskador, räddningsverksamhet, varningssystem och förbättring av människors medvetenhet om och beredskap för översvämningar. För att man ska kunna bedöma om de förslag till åtgärder som gäller storskaligt byggande och stora investeringar är genomförbara skulle det i praktiken också krävas en preliminär bedömning av de tekniska, ekonomiska och rättsliga förutsättningarna för att utföra åtgärderna, av åtgärdernas miljökonsekvenser samt av de parter som har intresse och förmåga att svara för planeringen och genomförandet av åtgärderna, anskaffning av

tillstånd och finansiering medräknade. Miljökonsekvenserna av de föreslagna åtgärderna ska granskas i den miljörapport som avses i 13 § i lagförslaget. De rättsliga förutsättningarna för åtgärderna ska egentligen avgöras först när man inleder åtgärderna, till exempel när det gäller en tillståndprocess enligt vattenlagstiftningen.

Översvämningsgruppen ska försöka nå enighet när den utarbetar förslagen. Om fullständig enighet dock inte kan nås, kan till förslaget till riskhanteringsplanen fogas en redogörelse för omständigheterna kring oenigheten och de avvikande ståndpunkterna som översvämningsgruppens medlemmar framfört. Efter att översvämningsgruppen har godkänt förslaget till riskhanteringsplanen ska närings-, trafik- och miljöcentralen lämna förslaget till jord- och skogsbruksministeriet.

Översvämningsgruppen ska vid beredning av riskhanteringsplanerna samarbeta med andra myndigheter och med olika intresseföreträdare. Enligt paragrafens 2 mom. ska översvämningsgruppen etablera tillräcklig växelverkan med myndigheter och andra parter. Detta kan exempelvis gälla regionförvaltningsverken, fiskushållningsmyndigheter, Vägförvaltningen, museimyndigheter, vattentjänstverk eller aktörer som bedriver reglering av vattnen och andra vattenanvändare, vilkas verksamhet kan påverka förekomsten av översvämnningar eller å andra sidan avsevärt kan påverkas av dem. Det är angeläget att en fungerande växelverkan etableras mellan översvämningsgruppen och olika intressegrupper, eftersom det i riskhanteringsplaneringen och som en del av planen i kartläggningen av åtgärder för att minska översvämningsriskerna också ingår regionala och lokala faktorer och värderingar, vilkas inbördes tyngd måste kunna övervägas i tillräckligt täckande samverkan med dessa aktörer på det regionala planet. Bestämmelser om själva förfarandet för hur växelverkan ska organiseras tas dock inte upp i paragrafen, utan översvämningsgruppen ska själv besluta i vilket stadium och på vilket sätt aktörerna som avses i bestämmelsen ska kopplas in på planeringen. Bestämmelser om generell delaktighet för allmänheten och alla intressegrupper i de olika stadierna av planeringen

för hanteringen av översvämningsrisker tas upp i 17 § i förslaget.

17 §. *Deltagande och information.* Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska ge allmänheten möjlighet att ta del av de beredningsunderlag i anknytning till planerna för hantering av översvämningsrisker som avses i 1 mom. och bakgrundsmaterialet till dem och att skriftligt eller elektroniskt framföra åsikter om dessa. Här avses utredningarna och förslagen som bidrar till den preliminära bedömningen av översvämningsrisker och angivandet av områden med översvämningsrisker samt förslaget till plan för hantering av översvämningsrisker med tillhörande bakgrundsmaterial. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska också begära nödvändiga utlåtanden från olika myndigheter, däribland de myndigheter som är representerade i översvämningsgruppen samt regionförvaltningsverken.

Beredningsunderlagen är offentliga handlingar. Också det med beredningsunderlagen förknippade bakgrundsmaterialet är offentligt, såvida det inte ingår uppgifter i dem som är sekretessbelagda enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker ska ingå i riskhanteringsplanerna och det är därför inte nödvändigt att ordna separata samråd om dem. I det föreslagna 27 § föreskrivs dock att kartorna ska tillgängliggöras för allmänheten redan innan riskhanteringsplanerna har godkänts.

Enligt paragrafens 2 mom. ska närings-, trafik- och miljöcentralerna på kommunernas anslagstavlor inom centralens verksamhetsområde kungöra att beredningsunderlagen finns framlagda. Beredningsunderlagen ska hållas tillgängliga i kommunerna till de delar som har betydelse för kommunen och de ska också publiceras i elektronisk form. Vidare ska närings-, trafik- och miljöcentralerna ge information om utkastet till riskhanteringsplan och samrådet som ordnas med anledning av planen, i tidningar som utkommer allmänt i området. Översvämningsgruppen ska behandla de åsikter och utlåtanden som framförts med anledning av riskhanteringsplanen

innan den godkänner det planförslag som ska lämnas till ministeriet.

Genom förordning enligt 21 § föreskrivs närmare om hur deltagandet ska ordnas i olika planeringsfaser. Deltagande och information ska i enlighet med 12 § i förslaget till nödvändiga delar samordnas med motsvarande förfaranden för vattenförvaltningsplanerna. Utfrågningen om både förslagen till riskhanteringsplaner och förslagen till förvaltningsplaner bör lämpligen hållas samtidigt.

18 §. *Godkännande av riskhanteringsplaner för avrinningsområden och kustområden.* Jord- och skogsbruksministeriet ska godkänna riskhanteringsplanerna för översvämningar från vattendrag och havet. Ministeriet ska genom sitt beslut avgöra planförslagets laglighet. Om förslaget inte uppfyller lagens krav eller om förslaget på något annat sätt är bristfälligt, kan ministeriet justera planen eller återlämna förslaget till närings-, trafik- och miljöcentralen för ny beredning.

När jord- och skogsbruksministeriet godkänner riskhanteringsplanen, bestämmer ministeriet också planens innehåll. Det planförslag som närings-, trafik- och miljöcentralen har arbetat fram och översvämningssgruppen godkänt ska ligga till underlag för beslutsfattandet. Utgångspunkten är att förslaget innehåller en motiverad proposition om målen för hanteringen av översvämningssrisker och om de åtgärder som behövs för att ordna riskhanteringen. Ministeriet ska inte utan grundad anledning avvika från planförslaget. Ministeriet kunde avvika från förslaget till exempel för att planeringen av riskhanteringen i hela landet ska ske enligt en tillräckligt enhetlig praxis. En enhetlig praxis får ökad betydelse när det gäller att samordna riskhanterings- och vattenförvaltningsplanerna.

Ministeriet ska separat i varje enskilt fall avgöra om justeringarna kan göras i samband med godkännande av planen. Om justeringarna gäller de centrala grunderna för riskhanteringen eller deras genomförandesätt, ska planförslaget sändas tillbaka till närings-, trafik- och miljöcentralen för ny beredning.

Enligt paragrafens 2 mom. ska beslutet om godkännande av riskhanteringsplanen meddelas efter anslag. Vid anslagsförfarandet meddelas om givande av beslut på anslags-

tavlan hos den myndighet som fattat beslutet före den dag beslutet meddelas. Beslutet ska anses ha delgivits berörda parter när det har meddelats. Anslag är ett etablerat delgivningssätt av bl.a. vissa beslut enligt markanvändnings- och bygglagen, vattenlagen och miljöskyddslagen.

Enligt paragrafens 3 mom. informeras närings-, trafik- och miljöcentralerna om att riskhanteringsplanerna har godkänts. Centralerna ska inom sina verksamhetsområden sköta om att ärendet kungörs i kommunerna på anslagstavlan enligt lagen om offentliga kungörelser (34/1925). Dessutom ska centralen informera om godkännandet av riskhanteringsplanen i dagstidningar så att de olika parterna kan anses bli informerade om saken. Centralerna ska vidarebefordra informationen om planens godkännande till kommunerna inom sina verksamhetsområden och till de myndigheter som har hörts under beredningen av planen. Den godkända riskhanteringsplan som gäller kommunens område skall finnas framlagda i kommunen.

19 §. *Riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar.* Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska i egenskap av statliga regionmyndigheter sköta om riskhanteringsplanerna för avrinningsområden och för kusten. Däremot ska riskhanteringen för dagvattenöversvämningar åligga kommunerna. När det gäller dagvattenöversvämningar är kommunerna ändamålsenliga som översynsnivå, eftersom det sätt översvämningarna uppkommer på, följderna av dem och de åtgärder som krävs för att hantera dem är lokala till sin natur. Enligt 4 § 1 mom. 5 punkten i förslaget är det närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgift att bistå kommunerna med riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar.

Enligt paragrafens 1 mom. ska kommunen göra en preliminär bedömning av riskerna för dagvattenöversvämningar, ange områden med betydande risk för dagvattenöversvämningar samt utarbeta kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningssrisker. Enligt 2 mom. ska kommunen utarbeta och godkänna riskhanteringsplanerna. Utredningarna, kartorna och planerna som kommunen utarbetar, liksom de förfaranden som tillämpas vid utarbetandet,

ska i tillämpliga delar uppfylla samma krav som enligt 7 – 11 § samt 12 § 1 mom. i förslaget gäller planeringen för hantering av översvänningsrisker från vattendrag och från havet.

Hänvisningen i 2 mom. till förslaget 12 § 1 mom. innebär att behovet av samordning med vattenförvaltningsplanerna i tillämpliga delar också ska beaktas i beredningen av riskhanteringsplanerna för dagvattenöversvämningar. En förhandsuppskattning är att det främst handlar om dagvattnets eventuella förorenande konsekvenser för vattendragen eller sådana åtgärder för dagvattenhanteringen, exempelvis absorberande eller fördröjande lösningar, som kan förbättra såväl vattenskyddet som riskhanteringen för översvämningar. Det är dock inte nödvändigt att samordna deltagandet i kommunens riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar med deltagandet i vattenvårdsplaneringen.

Kravet i 13 § i den föreslagna lagen på att en miljörapport ska ingå i riskhanteringsplanen gäller inte planer för hantering av risker för dagvattenöversvämningar. När planerna görs upp ska i stället enligt 2 mom. iakttas vad som i 9 § i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om utredning av miljökonsekvenserna. I planen för hantering av risken för dagvattenöversvämningar ska sålunda miljökonsekvenserna av planen och de granskade alternativen utredas. Alternativen kan gälla olika markanvändningslösningar. Också utvecklingen i det fallet att de planerade åtgärderna inte genomförs granskas som ett alternativ.

Enligt 3 mom. ska deltagandet i och informeringen om riskhanteringsplanerna för dagvattenöversvämningar i tillämpliga delar ordnas på samma sätt som vid planläggning under kommunal behörighet enligt markanvändnings- och bygglagen. Planläggningsförfarandena är bekanta i kommunerna och de kan dimensioneras flexibelt beroende på planens omfattning. Den krets som enligt markanvändnings- och bygglagen ska vara delaktig i planläggningen motsvarar till omfattningen vad som föreskrivs i 17 § om deltagande av planerna för hantering av översvänningsrisker från vattendrag och från havet.

20 §. *Översyn.* Enligt artikel 14 i översvänningsdirektivet ska den preliminära bedömningen av översvänningsrisker, kartorna över översvänningsshotade områden och kartorna över översvänningsrisker och riskhanteringsplanerna ses över och vid behov uppdateras vart sjätte år. Den föreslagna paragrafen motsvarar bestämmelsen i direktivet. För tydlighetens skull ska det dock föreskrivas i paragrafen att även angivandet av områden med betydande översvänningsrisk ska vid behov ses över. Mera detaljerade bestämmelser om innehållet i översynen utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med 21 §.

21 §. *Närmare bestämmelser.* Närmare bestämmelser om riskhanteringsplanering för översvämningar ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Paragrafens 1 mom. gäller sådana mera specifika föreskrifter som är nödvändiga för att bl.a. uppfylla översvänningsdirektivets krav. Enligt 1 punkten i momentet ska genom förordning föreskrivas närmare om preliminär bedömning av översvänningsrisker och angivande av områden med betydande risk för översvämning, kartor över översvänningsshotade områden och över översvänningsrisker samt riskhanteringsplaner. Bestämmelserna gäller innehållet i och översynen av bedömningarna, kartorna och planerna samt de tidsfrister som nämns ovan i motiveringen för 9 och 10 §. I enlighet med direktivet ska genom förordning också föreskrivas om förutsättningarna för att tidigare utarbetade bedömningar och kartor ska anses uppfylla lagens krav.

Enligt 1 mom. 2 punkten utfärdas genom förordning närmare bestämmelser om de tidsfrister som skall iakttas vid deltagandet och information enligt 17 §. Den tid som ska anslås för framförande av åsikter vid planeringen av hanteringen av risker för översvämningar i avrinningsområden och från havet ska föreskrivas vara lika lång som vid planeringen av vattenvården.

Vid behov kan närmare bestämmelser utfärdas om de omständigheter som avses i 2 mom. genom förordning av statsrådet. Enligt 1 punkten kan sådana bestämmelser gälla samordning av riskhanteringsplaner och förvaltningsplaner enligt 12 §. Vidare kan enligt 2 mom. 2 och 3 punkten genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om uppgif-

terna och mandattiden för den översvämningssgrupp som avses i 15 § och om Finlands miljöcentrals och Meteorologiska institutets sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till hantering av översvämningssrisker.

22 §. *Överklagande.* Enligt 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriets beslut om godkännande av riskhanteringsplaner för översvämningar få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet skulle få överklagas på den grund att beslutet är lagstridigt. Besvärerna kunde främst grunda sig på att det har skett ett procedurfel i beslutet eller i beredningen eller till exempel på att riskhanteringsplanen inte innehåller det som föreskrivs i lag och förordning. Ministeriets beslut ska kunna verkställas även om det överklagas.

Den ska ha rätt att överklaga, vars rättigheter, skyldigheter eller intressen kan påverkas av beslutet. Målsägandebegreppet i bestämmelsen motsvarar målsägandebegreppet i till exempel lagen om vattenvårdsförvaltningen, vattenlagen och miljöskyddslagen. Rätt att överklaga har därmed till exempel mark- och vattenägare eller de som bedriver verksamhet som kan påverkas av planens åtgärder för att hantera översvämningssriskerna i det fallet att åtgärderna verkställs. Den som överklagar ska påvisa att beslutet kan påverka den överklagande som målsägande. Rätt att överklaga har också respektive kommun och landskapsförbund och de myndigheter som bevakar allmänna intressen, där dessa intressen kan påverkas av planen för hantering av översvämningssrisker. Rätt att överklaga har vidare lokala eller regionala registrerade föreningar eller stiftelser, vilkas syfte är att främja miljö- eller naturskyddet eller nyttjandet av vattentillgångarna och vilkas verksamhetsområde riskhanteringsplanen gäller.

För överklagande av kommuners beslut om godkännande av riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar ska tillämpas vad som i markanvändnings- och bygglagen bestäms om sökande av ändring och besvär rätt i fråga om beslut om godkännande av en detaljplan. Överklagandet ska göras hos förvaltningsdomstolen. Den krets som enligt 188 och 191 § i markanvändnings- och bygglagen har rätt att överklaga motsvarar till

storleken den som föreskrivs i 2 mom. angående planerna för hantering av översvämningssrisker från vattendrag och från havet. Vidare kan besvärsmöjligheten grunda sig på medlemskap i en kommun.

23 §. *Beaktande av riskhanteringsplanerna.* Planerna för hantering av översvämningssrisker ska inte på ett bindande sätt fastställa vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och minska översvämningssrisker. De statliga och kommunala myndigheterna samt landskapsförbunden som fungerar som regionutvecklingsmyndigheter ska dock i tillämpliga delar i sitt beslutsfattande, sina planer och i sina åtgärder i anknytning till vattenanvändningen beakta de riskhanteringsplaner för översvämningar från vattendrag och från havet som jord- och skogsbruksministeriet har godkänt och de riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar som kommunen har godkänt. Det kan dessutom utfärdas närmare bestämmelser i vattenlagen, miljöskyddslagen och lagen om vattenvårdsförvaltningen om hur riskhanteringsplanerna för översvämningar ska beaktas.

24 §. *Utlämnande av uppgifter.* De statliga och kommunala myndigheterna ska utan avgift till närings-, trafik- och miljöcentralen och till den myndighet i kommunen som ansvarar för riskhanteringsplaneringen angående dagvattenöversvämningar lämna ut uppgifter som de förfogar över och som är nödvändiga för riskhanteringsplaneringen. Avgiftsfriheten ska inte gälla betydande kostnader som uppkommer vid behandlingen av uppgifter som lämnas ut. Dessa kan till exempel vara direkta kostnader som uppstår genom att det måste sammanställas sammanfattande uppgifter för regionen. När myndigheterna lämnar ut uppgifter ska bestämmelserna om uppgifternas offentlighet och om datasekretess beaktas.

Enligt paragrafens 2 mom. ska skyldigheten att lämna ut uppgifter som behövs för att bedöma översvämningssrisker och för riskhanteringsplaneringen gälla också den som enligt lagen är skyldig att i sin verksamhet förbereda sig för undantagsförhållanden eller störningar och exceptionella situationer. Sådana föreskrifter om beredskap ingår bl.a. i kärnenergilagen (990/1987), järnvägslagen (990/1987), kommunikationsmarknadslagen

(393/2003) och lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). I räddningslagen föreskrivs om olika parterers förberedelseskylldigheter. Man har för avsikt att precisera dessa skyldigheter i den reform av räddningslagen som bereds som bäst. I samband med revisionen av lagen om vattentjänster har man som mål att i lagen ta in bestämmelser om vattentjänstverkens skyldighet till förberedelseplanering.

25 §. *Uppgiftslämnande.* Enligt paragrafen ska kommunen lämna in uppgifterna om de områden den har angett som områden med betydande risk för dagvattenöversvämningar och exemplar av kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningssrisker samt den riskhanteringsplan för dagvattenöversvämningar kommunen har godkänt till närings-, trafik- och miljöcentralen. Uppgifterna ska föras in i ett informationssystem enligt förslaget 26 §.

26 §. *Informationssystem.* Enligt paragrafen förvaltar närings-, trafik- och miljöcentralerna och Finlands miljöcentral ett informationssystem för de uppgifter som behövs för hantering av översvämningssrisker. Avsikten är att systemet är öppet och kompatibelt med andra system och att man ska kunna utnyttja andra statliga och i mån av möjlighet även kommunala informationssystem. Finlands miljöcentral ska svara för informationssystemets tekniska underhåll och utveckling. Vidare ska centralen svara för den landsomfattande koordineringen av dataförvaltningen. Finlands miljöcentral ska också se till att uppgifterna om områden med betydande översvämningssrisker, kartorna över översvämningshotade områden och översvämningssriskerna samt de godkända riskhanteringsplanerna finns tillgängliga för allmänheten i ett datanät och att om dessa rapporteras till kommissionen enligt gemenskapens lagstiftning. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska svara för registrering och uppdatering av uppgifterna som rör centralens verksamhetsområde. Informationssystemet ska även innehålla av kommuner lämnade uppgifter om dagvattenöversvämningar. Närmare bestämmelser om informationssystemets innehåll kan utfärdas genom förordning av statsrådet. De uppgifter som ska registreras i systemet innehåller inte personupp-

gifter som avses i personuppgiftslagen (523/1999).

27 §. *Tillgängliggörande av uppgifter för allmänheten.* Hanteringen av översvämningssrisker kan för sin del förbättras genom en ökad medvetenhet om översvämningar och de skador de orsakar och om beredskap inför översvämningar. De viktigaste uppgifterna om riskhanteringsplaneringen ska därför göras lättillgängliga för allmänheten i så stor utsträckning som möjligt. Enligt den föreslagna paragrafen ska Finlands miljöcentral se till att uppgifterna om de angivna områdena med betydlig översvämningssrisk, kartorna över översvämningsshotade områden och över översvämningssrisker samt de godkända riskhanteringsplanerna finns elektroniskt tillgängliga för allmänheten i ett datanät. Kartorna ska ingå i riskhanteringsplanerna och publiceras som en del av dem. Kartorna ska dock offentliggöras och delges allmänheten så fort de har färdigställts, dvs. redan innan riskhanteringsplanerna har godkänts.

Vid offentliggörandet ska tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I de kartor som offentliggörs ingår därmed till exempel inte uppgifter som på grund av dammsäkerheten eller säkerställande av vattentjänster är sekretessbelagda.

28 §. *Förvaltningsenhet för översvämningssrisker.* Enligt översvämningssdirektivet ska planerna för hantering av översvämningssrisker göras antingen på den avrinningsdistriktsnivå som avses i ramdirektivet för vatten, vilket i Finland är liktydigt med det vattenförvaltningsområde som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen, eller på en särskilt fastställd förvaltningsenhetsnivå. Enligt direktivet ska till exempel kartorna över översvämningsshotade områden och kartorna över översvämningssrisker utarbetas och planerna för hantering av översvämningssrisker samordnas på förvaltningsenhetsnivå. Dessutom ska internationella förvaltningsenheter utses för avrinningsområden som överskrider statsgränser inom EU eller EES.

De förvaltningsenheter som avses i översvämningssdirektivet har främst samband med direktivets rapporteringsförfaranden och gäller särskilt internationella avrinningsområden. De har ingen inverkan på hur planerna för hantering av översvämningssrisker i prak-

tiken organiseras. Det är ändamålsenligt att bilda dessa förvaltningsenheter av redan enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen befintliga vattenförvaltningsområden.

Enligt 2 mom. ska det genom förordning av statsrådet föreskrivas vilken närings-, trafik- och miljöcentral är kontaktmyndigheten i den internationella förvaltningsenheten för översvämningsrisker i samverkan med motsvarande myndigheter i Sverige och Norge.

29 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits och stadfästs. Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om bedömning och hantering av översvämningsrisker. Tidsfristen för när de bestämmelser i lagar och andra författningar som genomförandet kräver ska sättas i kraft har löpt ut den 26 november 2009.

1.2 Vattenlag

2 kap. Allmänna stadganden om byggande i vattendrag

11 a §. I den föreslagna lagen om hantering av översvämningsrisker ingår allmänna bestämmelser om beaktande av riskhanteringsplanerna i myndigheternas verksamhet. Enligt förslaget ska i 2 kap. 11 a § i vattenlagen skrivas in en särskild bestämmelse om detta. I gällande 11 a § finns motsvarande bestämmelse om att det vid tillståndsprövningen ska tas hänsyn till förvaltningsplaner för vattenvård. Enligt förslaget ska bedömningen av nyttan av ett projekt och de skador och olägenheter det för med sig ta hänsyn till den utredning av översvämningsriskerna i området och riskhanteringens mål som ingår i riskhanteringsplanen för projektets influensområde. Bestämmelsen påverkar sålunda inte direkt förutsättningarna för att tillstånd beviljas till exempel beroende på om projektet utgör en del av riskhanteringsåtgärderna enligt planen.

16 kap. Handläggning av ansökningsärenden i regionförvaltningsverket

23 a §. Enligt det föreslagna tillägget till paragrafen ska av tillståndsbeslutet framgå hur riskhanteringsplanen har beaktats då

ärendet avgjorts. I nu gällande paragraf föreskrivs på motsvarande sätt om bedömningar enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömningar (468/1994) samt om förvaltningsplaner enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen. Syftet med förslaget är att se till att uppgifterna i riskhanteringsplanerna och av dessa dragna slutsatser om faktorer som påverkar översvämningsriskerna och hanteringen av dem till exempel i hela avrinningsområdet eller i delavrinningsområdet som hör till projektets influensområde, beaktas då man beviljar tillstånd och ställer upp tillståndsvillkor.

1.3 Miljöskyddslag

50 §. *Inverkan av vissa planer och program.* I paragrafens 2 mom. ska enligt förslaget skrivas in en bestämmelse om att vid bedömningen av lämpligheten av verksamhetens placering hänsyn ska tas till vad som anges i riskhanteringsplanen för placeringsorten och verksamhetens influensområde. Riskhanteringsplanen ska även beaktas då tillståndsvillkor meddelas för att förebygga eventuella olyckor till följd av verksamheten. Syftet med förslaget är att säkerställa att det vid placeringen av verksamheter som kräver miljötillstånd tas tillräcklig hänsyn till hur utsatt för översvämningsrisker den planerade placeringsorten är och hur stor risk för miljöförstöring verksamheten medför i fall av översvämning.

52 §. *Tillståndsbeslutets innehåll.* I paragrafens 3 mom. föreslås en ny mening som föreskriver att det av tillståndsbeslutet ska framgå hur riskhanteringsplanen har beaktats då ärendet avgjorts. Tillägget motsvarar den föreslagna ändringen i 16 kap. 23 a § i vattenlagen.

1.4 Lag om vattenvårdsförvaltningen

1 §. *Syfte.* Enligt gällande 2 mom. är syftet med lagen att bl.a. översvämningsskyddet ska beaktas i vattenvårdsförvaltningen. Då lagen stiftades avsågs med översvämningsskydd planering och byggande av sådana permanenta konstruktioner som har till syfte att minska översvämnings- och olägenheter orsakade av översvämnings- och översvämningar. Med metoder

för översvämningsskydd avsågs generellt inte bara egentliga konstruktioner för att hindra översvämningar att sprida sig, till exempel översvämningssvallar, utan också reglering av vattendragen med hjälp av natursjöar eller för ändamålet skapade konstgjorda sjöar. Under beredningen av lagen om hantering av översvämningssrisker har det blivit nödvändigt att omdefiniera begreppet översvämningsskydd med hänsyn bl.a. till begreppen i EU:s översvämningsskyddsdirektiv och till att direktivet gör skillnad på förhindrande av översvämningar och skydd mot översvämningar. Enligt den nya definitionen ingår översvämningsskydd som en del av det mera omfattande begreppet riskhantering, som bl.a. innefattar bedömning av sannolikheten för översvämningar och skadorna till följd av översvämningar, kartläggning av översvämningsshotade områden, utarbetande av planer för hantering av översvämningssrisker, informering om översvämningssrisker, beaktande av översvämningssrisker då områdesanvändningen planeras och områdena bebyggs, system för tidig varning för översvämningar, agerandet vid hot om översvämning och i översvämningssituationer, förebyggande av översvämning från vattendrag med hjälp av reglering av vattendragen och avtappning, konstruktioner för översvämningsskydd och tillsyn av dammsäkerheten. För att den ovan beskrivna helheten av uppgifter och åtgärder i anslutning till översvämningar ska beaktas på lämpligt sätt i vattenvårdsförvaltningen föreslås det att begreppet översvämningsskydd i paragrafen som anger lagens syfte ska ändras till det utvidgade begreppet hantering av översvämningssrisker och därmed bättre motsvara dagens praxis.

12 §. *Åtgärdsprogram*. Enligt förslaget ska en ny punkt 5 fogas till 2 mom. Enligt den ska åtgärdsprogrammen i förvaltningsplanerna innehålla en sammanfattning av de föreslagna åtgärder för att förbättra riskhanteringen som ingår i riskhanteringsplanerna enligt lagen om hantering av översvämningssrisker och är avsedda att genomföras inom det område som åtgärdsprogrammet gäller eller vars konsekvenser visar sig inom området. Dessutom ska i åtgärdsprogrammet ingå en utredning om åtgärdernas inverkan på de miljömål som har ställts upp för vattenvår-

den. Syftet med förslaget är att se till att riskhanteringen beaktas i vattenvårdsförvaltningen på det sätt som avses i lagen. Utredningarna enligt den föreslagna 5 punkten, bl.a. om beaktande av vattenvårdens miljömål i riskhanteringen, görs som ett led i det förfarande som fastställts i lagen om hantering av översvämningssrisker.

22 §. *Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster*. Begreppet översvämningsskydd som används i 1 mom. 4 punkten ska ändras till det vidare begreppet hantering av översvämningssrisker. Till grund för ändringen ligger omdefinieringen av begreppet såsom i förslaget om 1 § i lagen. Efter ändringen ska också vattenregleringen, som anges i 4 punkten, ingå som en riskhanteringsåtgärd i begreppet hantering av översvämningssrisker. Vattenreglering anges dock också separat i 4 punkten och gäller särskilt situationer där ett av regleringens mål eller det enda målet för regleringen är till exempel att utnyttja vattenkraft.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om planeringen av riskhanteringen utfärdas genom förordning av statsrådet. Ett utkast till förordning ingår som bilaga till denna proposition.

Om ett avrinningsområde sträcker sig över två eller flera närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområde ges enligt 4 § 3 mom. i förslaget till lagen om hantering av översvämningssrisker jord- och skogsbruksministeriet rätt att förordna en given närings-, trafik- och miljöcentral att ta hand om vissa lagstadgade uppgifter också på de andra centralernas verksamhetsområden.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och stadfästs. Genom lagen om hantering av översvämningssrisker genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om bedömning och hantering av översvämningssrisker. Tidsfristen enligt direktivet för när de bestämmelser i lagar och andra författningar

som genomförandet kräver ska sättas i kraft har löpt ut den 26 november 2009.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt förslaget ska kommunerna genom lagen om hantering av översvämningsrisker åläggas en ny uppgift att delta i planeringen av hanteringen av risker för översvämnning från vattendrag eller havet samt sörja för planeringen av hanteringen av dagvattenöversvämnningar. Förslaget uppfyller kravet i 121 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag.

Enligt 23 § i den föreslagna lagen om hantering av översvämningsrisker ska de som enligt lag är skyldiga att i sin verksamhet förbereda sig för undantagsförhållanden eller störningar och exceptionella situationer avgiftsfritt till behöriga myndigheter lämna ut uppgifter som de förfogar över och som behövs för planeringen av hantering av översvämningsrisker. Bestämmelser om sådana planerings- och andra förberedelseskyldigheter ingår bl.a. i kärnenergilagen, kommunikationsmarknadslagen och räddningslagen. Bestämmelserna gäller även företag och andra privaträttsliga sammanslutningar som enligt förslaget borde således lämna ut sagda uppgifter avgiftsfritt. Bestämmelsen kan anses röra egendomsskyddet. I enlighet med grundlagsutskottets etablerade utlåtandep Praxis ska sådan reglering uppfylla kravet på precision och noggrann avgränsning. Vid bedömning av regleringen ska också beaktas kravet på proportionalitet som hör till de allmänna förutsättningarna för inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna. Begränsningen ska således vara nödvändig för att uppnå

ett godtagbart syfte som uppställs i lagen och den får inte sträcka sig längre än vad som är befogat med hänsyn till de bakomliggande samhällsintressenas tyngd i förhållande till det rättsgoda som ska skyddas. Den skyldighet som avses i förslaget ska endast gälla utlämnande av sådana uppgifter som ett företag eller någon annan sammanslutning redan har anskaffat för att uppfylla en skyldighet enligt en annan lag. Vidare ska bestämmelsen endast gälla utlämnande av sådana uppgifter som är av betydelse när det gäller att bedöma de översvämningsrisker som hänför sig till företaget eller som orsakas av dess verksamhet. Företaget ska också ha rätt till ersättning för de kostnader som behandlingen av uppgifterna medför. Uppgifterna är nödvändiga för planeringen av hantering av översvämningsrisker som bidrar till att förebygga eller minska ur allmän synpunkt betydande översvämningsrisker.

Enligt förslaget ingår i lagen om hantering av översvämningsrisker sådana bemyndiganden att utfärda förordning som avses i 80 § i grundlagen. I 21 § i den föreslagna lagen bemyndigas statsrådet att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om planeringen av riskhanteringen. Enligt 4 § 3 mom. i lagförslaget kan jord- och skogsbruksministeriet förordna att en närings-, trafik- och miljöcentral ska sköta vissa lagstadgade uppgifter också på en annan centrals verksamhetsområde. Bestämmelserna som utfärdas genom förordning av statsrådet och ministeriets förordnande gäller inte grunderna för personliga rättigheter och skyldigheter.

Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i normal lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om hantering av översvämningsrisker**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Syfte*

I denna lag föreskrivs om riskhanteringsförvaltningen för översvämnningar.

Lagens syfte är att minska översvämningsrisker, att förebygga och lindra ogynnsamma följder av översvämnningar och att främja beredskapen för översvämnningar. Syftet är vidare att hanteringen av översvämningsrisker ska samordnas med förvaltningen av avrinningsområdet i övrigt, med iakttagande av hållbart nyttjande av vattentillgångarna och skyddsbehoven.

2 §*Definitioner*

I denna lag avses med

1) *översvämnning* tillfälligt vattentäckt mark till följd av förhöjt vattenstånd i vattendrag, förhöjt havsvattenstånd eller ansamling av dagvatten,

2) *översvämningsrisk* en kombination av sannolikheten för översvämnning och möjliga ogynnsamma följder för människors hälsa, säkerheten, miljön, infrastrukturen, den ekonomiska verksamheten och kulturarvet i samband med en översvämnning,

3) *dagvatten* regn- eller smältvatten som samlas på markytan eller motsvarande ytor i tät bebyggda områden,

4) *avrinningsområde* ett avrinningsområde enligt 2 § 6 punkten i lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004),

5) *delavrinningsområde* ett delavrinningsområde enligt 2 § 7 punkten i lagen om vattenvårdsförvaltningen,

6) *vattenförvaltningsområde* ett vattenförvaltningsområde enligt 3 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen,

7) *internationellt vattenförvaltningsområde* ett vattenförvaltningsområde enligt 3 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen som bildas av ett avrinningsområde som sträcker sig in på en annan stats territorium,

8) *samordnande närings-, trafik- och miljöcentral* den samordnande närings-, trafik- och miljöcentralen i ett vattenförvaltningsområde enligt 6 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen.

3 §*Myndigheter*

Jord- och skogsbruksministeriet styr och följer verkställigheten av denna lag i samarbete med inrikesministeriet, kommunikationsministeriet och miljöministeriet.

Utöver det som föreskrivs i 4 – 6 § deltar statliga och kommunala myndigheter inom sina ansvarsområden i den riskhanteringsplanering för översvämnningar som avses i denna lag.

4 §*Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter*

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har till uppgift att

1) göra en preliminär bedömning av översvämningsriskerna i avrinningsområden och i kustområden,

2) bereda ett förslag där områden med betydande risk för översvämningar i avrinningsområden och kustområden anges,

3) utarbeta kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker i avrinningsområden och kustområden,

4) bereda förslag till planer för hantering av översvämningsrisker för avrinningsområden och kustområden,

5) bistå kommunerna i den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar, med att ange områden med betydande risk för översvämningar och med utarbetandet av planer för hantering av översvämningsrisker.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska dessutom inom sina ansvarsområden sköta annan hantering av översvämningsrisker än den som avses i 1 mom. Centralerna har särskilt till uppgift att

1) sköta den planering som tjänar hanteringen av översvämningsrisker i andra områden än områden med betydande risk för översvämning,

2) sköta myndighetssamarbetet och styra åtgärderna i vattendrag när översvämning hotar och vid översvämning,

3) ge rekommendationer om samordningen av vattenreglering och avtappning i vattendrag,

4) främja översvämningsskyddet och andra åtgärder som förbättrar hanteringen av översvämningsriskerna,

5) sköta den hydrologiska övervakningen samt vattenläges- och översvämningsvarningstjänsten i samarbete med Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet,

6) utföra andra uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och som behövs för att hantera översvämningsrisker.

Jord- och skogsbruksministeriet kan bestämma att en närings-, trafik- och miljöcentral ska sköta de uppgifter som avses i denna paragraf inom en annan närings-, trafik- och miljöcentrals verksamhetsområde.

5 §

Kommunens, landskapsförbundets och det lokala räddningsväsendets uppgifter

Kommunen, landskapsförbundet och det lokala räddningsväsendet deltar i riskhanteringsplaneringen för översvämningar i avrinningsområden och kustområden i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

Kommunen sköter riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar på det sätt som anges i 19 §.

6 §

Finlands miljöcentrals och Meteorologiska institutets uppgifter

Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet producerar inom sina ansvarsområden experttjänster som behövs för att hantera översvämningsrisker.

7 §

Preliminär bedömning av översvämningsrisker

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker görs utifrån de uppgifter som finns om tidigare inträffade översvämningar och tillgänglig information om hur klimatet och vattenförhållandena har förändrats med beaktande också av hur klimatet förändras på lång sikt.

8 §

Områden med betydande översvämningsrisk

Ett område där det på grundval av den bedömning som avses i 7 § konstateras föreligga möjliga betydande översvämningsrisker, eller där sådana kan förväntas uppstå, anges som område med betydande risk för översvämning. Vid bedömning av hur betydande översvämningsrisken är ska beaktas sannolikheten för översvämningen samt följande ur allmän synpunkt ogynnsamma följder som översvämningen eventuellt orsakar:

1) ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet,

2) långvariga avbrott i nödvändighetstjänster så som vattentjänster, energiförsörjning, datakommunikation, vägtrafik eller annan motsvarande verksamhet,

3) långvariga avbrott i ekonomisk verksamhet som tryggar samhällets vitala funktioner,

4) långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön, eller

5) oersättliga ogynnsamma följder för kulturarvet.

Vid bedömning av hur betydande översvämningsrisken är ska också regionala och lokala omständigheter beaktas.

Jord- och skogsbruksministeriet anger på framställning av närings-, trafik- och miljöcentralen områdena med betydande risk för översvämning inom avrinningsområden och kustområden. Ministeriets beslut får inte överklagas genom separata besvär.

9 §

Översvämningskartor

För områden med betydande risk för översvämning som avses i 8 § utarbetas kartor som visar utbredningsområdet för översvämningsrisker med olika stor sannolikhet (*kartor över översvämningshotade områden*) och kartor som visar eventuella ogynnsamma följder av dessa (*kartor över översvämningsrisker*).

10 §

Planer för hantering av översvämningsrisker

Planer för hantering av översvämningsrisker (*riskhanteringsplaner*) ska utarbetas för varje avrinningsområde med ett eller flera angivna områden med betydande risk för översvämningsrisker och för kustområden med betydande risk för översvämningsrisker. Om risken för översvämningsrisker från vattendrag och från förhöjt havsvattenstånd gäller samma område kan det upprättas en gemensam riskhanteringsplan för avrinningsområdet och kustområdet. Riskhanteringsplanerna för

dagvattenöversvämningsrisker utarbetas för de områden som avses i 19 § 2 mom.

I riskhanteringsplanerna ska för varje område med betydande risk för översvämningsrisker anges mål för hanteringen av översvämningsrisker och åtgärder som syftar till att uppnå målen. Om det med hänsyn till de övergripande omständigheterna anses ändamålsenligt ska det vid valet av åtgärder strävas efter att minska sannolikheten för översvämningsrisker och att använda andra metoder att hantera översvämningsrisker än sådana som baserar sig på översvämningskyddskonstruktioner. I riskhanteringsplanerna ska det redogöras för kostnaderna och nyttan samt prioriteringsordningen i fråga om åtgärderna.

11 §

Målen för hanteringen av översvämningsrisker

Ett mål vid hanteringen av översvämningsrisker är att minska de ogynnsamma följder som avses i 8 § 1 mom. Dessutom ska det strävas efter att skador som uppstår i avrinningsområdet på grund av översvämningsrisker från vattendraget som helhet betraktade blir så små som möjligt.

12 §

Samordning av hantering av översvämningsrisker och vattenvård

Upprättandet och översynen av kartorna över översvämningshotade områden och över översvämningsrisker i ett avrinningsområde eller kustområde samt utarbetandet och översynen av riskhanteringsplanerna ska inom ett vattenförvaltningsområde samordnas med de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. i lagen om vattenvårdsförvaltningen. Särskilt ska det ses till att de åtgärder som anges i riskhanteringsplanerna samordnas med miljömålen i åtgärdsprogrammet enligt 12 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen.

Deltagandet och informationen enligt 17 § i denna lag ska till behövliga delar samordnas med förfarandena enligt 15 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen.

13 §

Miljörapport

En miljörapport ska föreläggas som en del av riskhanteringsplanerna. Bestämmelser om miljörapporter finns i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005).

14 §

Riskhanteringsplanering i avrinningsområden som överskrider riksgränsen

Samordning av en riskhanteringsplan och vidare samarbete som riskhanteringsplaneringen förutsätter i ett avrinningsområde som överskrider riksgränsen ordnas enligt vad som särskilt bestäms om detta i en internationell överenskommelse.

I ett avrinningsområde som avses i 1 mom. ska målet vara att samordna riskhanteringsplanen med motsvarande planer som gäller den del av avrinningsområdet som hör till en annan stat. Den kan kompletteras med mera detaljerade planer som samordnas i fråga om delavrinningsområden som överskrider riksgränsen.

En riskhanteringsplan får inte inbegripa åtgärder som genom sin omfattning eller sina konsekvenser avsevärt ökar översvämningsriskerna i den del av ett avrinningsområde som avses i 1 mom. och som hör till en annan stat, om inte åtgärderna har samordnats inom hela avrinningsområdet. Om konsekvenserna av sådana åtgärder riktar sig mot en i Sverige eller Norge belägen del av ett avrinningsområde som hör till en sådan internationell förvaltningsenhet för översvämningsrisker som avses i 28 § 2 mom., krävs dessutom att det har avtalats om åtgärderna med dessa stater. Vid bedömningen av en avsevärd ökning i översvämningsrisken tillämpas vad som bestäms i 8 § 1 mom.

15 §

Översvämningsgrupper

För sådana avrinningsområden och kustområden där det utifrån den preliminära be-

dömningen har angetts ett eller flera områden med betydande risk för översvämnning ska det finnas en översvämningsgrupp för det myndighetssamarbete som krävs för upprättandet av riskhanteringsplaner. Översvämningsgruppen består av representanter för de berörda närings-, trafik- och miljöcentralerna, landskapsförbunden, kommunerna och de lokala räddningsväsendena.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter översvämningsgruppen på förslag av det berörda landskapsförbundet. Om ett område med betydande översvämningsrisk är beläget på ett avrinningsområde där två eller flera landskapsförbund är verksamma, ska dessa lämna ett gemensamt förslag till ministeriet. Ministeriet bestämmer vilka organ som ska vara företrädare i översvämningsgruppen och vilket av dem som ska vara ordförande för översvämningsgruppen och leda gruppens verksamhet.

Översvämningsgruppen kan tillsätta sektioner för att bereda ärenden som gruppen behandlar samt kalla in sakkunniga.

16 §

Översvämningsgruppernas uppgifter

Översvämningsgruppen ska

- 1) behandla de utredningar som har gjorts för riskhanteringsplanen,
- 2) uppställa målen för riskhanteringen,
- 3) godkänna förslaget till en plan och till de åtgärder som ingår i planen.

Översvämningsgruppen ska i de olika beredningsfaserna för riskhanteringsplanen etablera tillräcklig växelverkan med myndigheter, näringsidkare, mark- och vattenägare, vattenanvändare och representanter för berörda organisationer på områden med betydande risk för översvämnning inom avrinningsområdet eller kustområdet.

17 §

Deltagande och information

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska ge alla möjlighet att ta del av sådana förslag till angivande av områden med betydande risk för översvämnningar och förslag till pla-

ner för hantering av översvänningsrisker som avses i 4 § 1 mom. samt av bakgrundshandlingarna till dem och att skriftligt eller elektroniskt framföra åsikter om förslagen. Vidare ska närings-, trafik- och miljöcentralerna begära de utlåtanden som behövs.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna publicerar i området en kungörelse på kommunernas anslagstavlor om att de förslag som avses i 1 mom. finns framlagda. Förslagen och bakgrundshandlingarna hålls till behövliga delar tillgängliga i kommunerna i området och publiceras i elektronisk form. Närings-, trafik- och miljöcentralerna informerar dessutom om förslaget till riskhanteringsplan i tidningar som utkommer allmänt i området eller på något annat sätt som de anser lämpligt och ordnar vid behov informationsmöten där allmänheten kan framföra sina åsikter.

18 §

Godkännande av riskhanteringsplaner för avrinningsområden och kustområden

Jord- och skogsbruksministeriet ska godkänna riskhanteringsplanerna för avrinningsområden och kustområden.

Beslutet om riskhanteringsplanen meddelas efter anslag och den som saken gäller anses ha fått del av beslutet när det meddelades.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i det avrinningsområde eller kustområde som avses i en riskhanteringsplan ska informeras om att planen har godkänts. Centralen ska kungöra godkännandet i kommunerna inom sitt verksamhetsområde och informera om godkännandet i tidningarna i tillräcklig omfattning. Närings-, trafik- och miljöcentralen informerar kommunerna och de myndigheter som har hörts tidigare under ärendets beredning om att riskhanteringsplanen har godkänts. En godkänd riskhanteringsplan för ett avrinningsområde eller kustområde ska finnas framlagda i de kommuner vars område planen gäller.

19 §

Riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar

Varje kommun ska göra en preliminär bedömning av riskerna för översvämning från dagvatten, ange områden med betydande risk för dagvattenöversvämningar och utarbeta kartor över översvänningshotade områden och kartor över översvänningsrisker med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 7 – 9 §. Kommunens beslut om angivande av områden med betydande översvänningsrisk får inte överklagas genom separata besvär.

Kommunen ska utarbeta en riskhanteringsplan för områden som har angetts som områden med betydande risk för dagvattenöversvämningar, med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 10 och 11 § och i 12 § 1 mom. När planen utarbetas ska man också iaktta vad som i 9 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) föreskrivs om utredning av miljökonsekvenserna. Kommunen godkänner riskhanteringsplanen för dagvattenöversvämningar.

För deltagande i och information om riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar gäller i tillämpliga delar vad som i 62, 65 och 67 § i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om planläggningsförfarande och växelverkan.

20 §

Översyn

Den preliminära bedömningen av översvänningsrisker, angivande av områden med betydande risk för översvämning, kartorna över översvänningshotade områden och över översvänningsrisker samt riskhanteringsplanerna ska till behövliga delar ses över vart sjätte år. För översynen gäller i tillämpliga delar vad som i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om den preliminära bedömningen av översvänningsrisker, angivandet av områden med betydande risk för översvämning, utarbetandet av kartor över översvänningshotade områden och över översvänningsrisker och om

beredningen och godkännandet av riskhanteringsplanerna.

21 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om

1) innehållet i och översynen av den preliminära bedömningen av översvänningsrisker, innehållet i och översynen av kartorna över översvänningshotade områden och översvänningsrisker och innehållet i, översynen av och beredningen av riskhanteringsplanen samt om de tidsfrister som ska iakttas vid riskhanteringsplaneringen,

2) de tidsfrister som ska iakttas vid deltagande och lämnande av information enligt 17 §.

Genom förordning av statsrådet får dessutom utfärdas bestämmelser om

1) samordningen av riskhanteringsplaner och förvaltningsplaner för vattenförvaltningsområden,

2) tillsättandet av och mandattiden för översvänningsgruppen enligt 15 §,

3) Finlands miljöcentrals och Meteorologiska institutets uppgifter i anslutning till hanteringen av översvänningsrisker.

22 §

Överklagande

Ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet om godkännande av en riskhanteringsplan får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet får överklagas på den grund att beslutet är lagstridigt. Ministeriets beslut kan verkställas även om det överklagas.

Besvärsrätt har

1) den vars rättigheter, skyldigheter eller intressen kan påverkas av beslutet,

2) de kommuner, landskapsförbund och lokala räddningsväsenden som berörs,

3) myndigheter som bevakar allmänna intressen,

4) lokala eller regionala registrerade föreningar och stiftelser, vilkas syfte är att främja

miljö- eller naturskyddet eller nyttjandet av vattentillgångarna och vilkas verksamhetsområde riskhanteringsplanerna gäller.

I fråga om överklagande av ett beslut av en kommun om godkännande av riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar tillämpas vad som i 188 § och i 191 § 1 och 2 mom. i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om sökande av ändring och besvärsrätt i fråga om ett beslut om godkännande av en detaljplan.

23 §

Beaktande av riskhanteringsplanerna

Statliga och kommunala myndigheter samt regionutvecklingsmyndigheter ska i tillämpliga delar i sin verksamhet beakta de riskhanteringsplaner som har godkänts av jord- och skogsbruksministeriet enligt 18 § och av kommunen enligt 19 §.

Vid beaktandet av riskhanteringsplaner iakttas dessutom vad som föreskrivs annanstans i lag.

24 §

Utlämnande av uppgifter

Myndigheterna ska avgiftsfritt till närings-, trafik- och miljöcentralen och till behöriga kommunala myndigheter lämna ut uppgifter som de förfogar över och som behövs för planeringen av hantering av översvänningsrisker.

Det som bestäms i 1 mom. gäller också den som enligt lag är skyldig att i sin verksamhet förbereda sig för undantagsförhållanden eller störningar och exceptionella situationer.

25 §

Uppgiftslämnande

Kommunen ska förse närings-, trafik- och miljöcentralen med uppgifter om de områden med betydande risk för översvämning som avses i 19 § 1 mom. och med exemplar av de kartor som avses i det momentet och de godkända riskhanteringsplaner som avses i 19 § 2 mom.

26 §

Informationssystem

Närings-, trafik- och miljöcentralerna och Finlands miljöcentral ska förvalta ett informationssystem i vilket de kartor som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten, de beslut som avses i 8 § 3 mom. och i 15 § 2 mom., de riskhanteringsplaner som avses i 18 § och de uppgifter som avses i 25 § förs in.

Genom förordning av statsrådet får föreskrivas om andra uppgifter som ska föras in i informationssystemet.

27 §

Tillgängliggörande av uppgifter för allmänheten

Finlands miljöcentral ska sörja för att uppgifter om områden med betydande översvämningsrisk, kartorna över översvämnings-

ningshotade områden och över översvämningsrisker samt de godkända riskhanteringsplanerna finns tillgängliga för allmänheten i ett datanät.

28 §

Förvaltningsenhet för översvämningsrisker

Ett vattenförvaltningsområde bildar en förvaltningsenhet för översvämningsrisker och ett internationellt vattenförvaltningsområde en internationell förvaltningsenhet för översvämningsrisker.

I fråga om kontaktmyndigheten för en internationell förvaltningsenhet för översvämningsrisker föreskrivs genom förordning av statsrådet.

29 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a § i vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/1961) 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a §, av dem 2 kap. 11 a § sådant det lyder i lag 1301/2004 och 16 kap. 23 a § sådant det lyder i lag 1391/2009, som följer:

2 kap.

Allmänna stadganden om byggande i vattendrag

11 a §

Vid bedömningen enligt 11 § i detta kapitel av den nytta, skada och olägenhet som byggandet medför ska hänsyn tas till de omständigheter som berör vattenstatusen och vattenanvändningen inom projektets influensområde enligt vad som har angetts i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004). Vid bedömningen ska dessutom hänsyn tas till vad som i den riskhanteringsplan som avses i lagen om hantering av översvänningsrisker (/) har angetts om översvänningsriskerna inom projektets influensområde och målen för hanteringen av översvänningsriskerna samt om de åtgärder som syftar till att uppnå målen.

16 kap.

Handläggning av ansökningsärenden i regionförvaltningsverket

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska av regionförvaltningsverkets beslut framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen och riskhanteringsplanen enligt lagen om hantering av översvänningsrisker har beaktats.

—————
Denna lag träder i kraft den 20

3.

Lag**om ändring av 50 och 52 § i miljöskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen av den 4 februari 2000 (86/2000) 50 § 2 mom. och 52 § 3 mom.,
sådana de lyder i lag 1300/2004, som följer:

50 §

Inverkan av vissa planer och program

I tillståndet ska vid bedömning av betydande förorening enligt 42 § 1 mom. 2 punkten beaktas vad som har sagts om de omständigheter som berör vattnens status och vattenanvändningen inom projektets influensområde i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen. I tillståndet ska vid bedömning av lämpligheten av verksamhetens placering enligt 6 § 2 mom. samt vid meddelande av tillståndsvillkor för att förebygga olyckor enligt 43 § 3 mom. beaktas vad som har sagts om verksamhetens placeringsplats och influensområde i en riskhanteringsplan som avses i lagen om hantering av översvämningsrisker (/).

52 §

Tillståndsbeslutets innehåll

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, ska det framgå av tillståndsbeslutet hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanerna enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen och riskhanteringsplanerna enligt lagen om hantering av översvämningsrisker har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om vattenvårdsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2004 om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004) 1 § 2 mom., 12 § 2 mom. 4 punkten och 22 § 1 mom. 4 punkten, samt
fogas till 12 § 2 mom. en ny 5 punkt som följer:

1 §

Syfte

 Syftet med denna lag är att vid vattenvårdsförvaltningen hänsyn ska tas inte bara till vattnens kvalitet utan även till att vattentillgången är tillräcklig och vattenanvändningen hållbar samt till vattentjänsterna och den ekonomiska analysen av dessa, till hantering av översvämningsrisker och tillgången på vatten för rekreation, till de sjukdomar som sprids via vatten samt till skyddet av akvatiska ekosystem och sådana terrestra ekosystem och våtmarker som står i direkt kontakt med dem.

12 §

Åtgärdsprogram

 Åtgärdsprogrammet skall innehålla uppgifter om

4) kombinationer av alternativa åtgärder,
 5) de åtgärder, i form av en sammanfattning, som beträffande det i åtgärdsprogrammet avsedda området föreslagits i de riskhanteringsplaner som avses i lagen om hantering av översvämningsrisker (/) och en redogörelse för åtgärdernas inverkan på de miljömål som har ställts upp för vattenvården.

22 §

Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster

En genom byggande eller på annat sätt fysiskt modifierad vattenförekomst kan benämnas konstgjord eller kraftigt modifierad i förvaltningsplanen, om de ändringar av de hydromorfologiska egenskaperna som behövs för uppnåendet av god ekologisk status medför betydande skadliga effekter på miljön eller följande verksamheter:

4) vattenreglering, hantering av översväm-
ningsrisker eller markavvattning, eller

Denna lag träder i kraft den 20

Helsingfors den 30 mars 2010.

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

2.**Lag****om ändring av 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a § i vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/1961) 2 kap. 11 a § och 16 kap. 23 a §, av
dem 2 kap. 11 a § sådant det lyder i lag 1301/2004 och 16 kap. 23 a § sådant det lyder i lag
1391/2009, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

Allmänna stadganden om byggande i vattendrag

11 a §

Vid bedömningen enligt 11 § i detta kapitel
av den nytta, skada och olägenhet som byg-
gandet medför ska hänsyn tas till de omstän-
digheter som berör vattenstatusen och vatten-
användningen inom projektets influensområ-
de enligt vad som har angetts i den förvalt-
ningsplan som avses i lagen om vattenvårds-
förvaltningen (1299/2004).

11 a §

Vid bedömningen enligt 11 § i detta kapitel
av den nytta, skada och olägenhet som byg-
gandet medför ska hänsyn tas till de omstän-
digheter som berör vattenstatusen och vatten-
användningen inom projektets influensområ-
de enligt vad som har angetts i den förvalt-
ningsplan som avses i lagen om vattenvårds-
förvaltningen (1299/2004). *Vid bedömningen
ska dessutom hänsyn tas till vad som i den
riskhanteringsplan som avses i lagen om
hantering av översvänningsrisker (/) har
angetts om översvänningsriskerna inom pro-
jektets influensområde och målen för hanter-
ingen av översvänningsriskerna samt om de
åtgärder som syftar till att uppnå målen.*

16 kap.

Handläggning av ansökningsärenden i regionförvaltningsverket

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen
om förfarandet vid miljökonsekvensbedöm-
ning, ska av regionförvaltningsverkets beslut

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen
om förfarandet vid miljökonsekvensbedöm-
ning, ska av regionförvaltningsverkets beslut

framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen har beaktats.

framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen *och riskhanteringsplanen enligt lagen om hantering av översvänningsrisker* har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 50 och 52 § i miljöskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen av den 4 februari 2000 (86/2000) 50 § 2 mom. och 52 § 3 mom.,
 sådana de lyder i lag 1300/2004, som följer:

Gällande lydelse

50 §

Inverkan av vissa planer och program

 I tillståndet ska vid bedömning av betydande förorening enligt 42 § 1 mom. 2 punkten beaktas vad som har sagts om de omständigheter som berör vattnens status och vattenanvändningen inom projektets influensområde i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen.

52 §

Tillståndsbeslutets innehåll

 Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, ska det framgå av tillståndsbeslutet hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanerna enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen har beaktats.

Föreslagen lydelse

50 §

Inverkan av vissa planer och program

 I tillståndet ska vid bedömning av betydande förorening enligt 42 § 1 mom. 2 punkten beaktas vad som har sagts om de omständigheter som berör vattnens status och vattenanvändningen inom projektets influensområde i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårdsförvaltningen. *I tillståndet ska vid bedömning av lämpligheten av verksamhetens placering enligt 6 § 2 mom. samt vid meddelande av tillståndsvillkor för att förebygga olyckor enligt 43 § 3 mom. beaktas vad som har sagts om verksamhetens placeringsplats och influensområde i en riskhanteringsplan som avses i lagen om hantering av översvämningsrisker (/).*

52 §

Tillståndsbeslutets innehåll

 Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, ska det framgå av tillståndsbeslutet hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur förvaltningsplanerna enligt lagen om vattenvårdsförvaltningen *och riskhanteringsplanerna enligt lagen om hantering av översvämningsrisker* har beaktats.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om vattenvårdsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2004 om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004) 1 § 2 mom., 12 § 2 mom. 4 punkten och 22 § 1 mom. 4 punkten, samt
fogas till 12 § 2 mom. en ny 5 punkt som följer:

Gällande lydelse

1 §

Syfte

 Syftet med denna lag är att vid vattenvårdsförvaltningen hänsyn ska tas inte bara till vattnens kvalitet utan även till att vattentillgången är tillräcklig och vattenanvändningen hållbar samt till vattentjänsterna och den ekonomiska analysen av dessa, till översvämningsskyddet och tillgången på vatten för rekreation, till de sjukdomar som sprids via vatten samt till skyddet av akvatiska ekosystem och sådana terrestra ekosystem och våtmarker som står i direkt kontakt med dem.

12 §

Åtgärdsprogram

 Åtgärdsprogrammet skall innehålla uppgifter om

 4) kombinationer av alternativa åtgärder.

Föreslagen lydelse

1 §

Syfte

 Syftet med denna lag är att vid vattenvårdsförvaltningen hänsyn ska tas inte bara till vattnens kvalitet utan även till att vattentillgången är tillräcklig och vattenanvändningen hållbar samt till vattentjänsterna och den ekonomiska analysen av dessa, till *hantering av översvänningsrisker* och tillgången på vatten för rekreation, till de sjukdomar som sprids via vatten samt till skyddet av akvatiska ekosystem och sådana terrestra ekosystem och våtmarker som står i direkt kontakt med dem.

12 §

Åtgärdsprogram

 Åtgärdsprogrammet skall innehålla uppgifter om

 4) kombinationer av alternativa åtgärder,
 5) *de åtgärder, i form av en sammanfattning, som beträffande det i åtgärdsprogrammet avsedda området föreslagits i de riskhanteringsplaner som avses i lagen om hantering av översvänningsrisker (/) och en redogörelse för åtgärdernas inverkan på de miljömål som har ställts upp för vattenvården.*

22 §

Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster

En genom byggande eller på annat sätt fysiskt modifierad vattenförekomst kan benämnas konstgjord eller kraftigt modifierad i förvaltningsplanen, om de ändringar av de hydromorfologiska egenskaperna som behövs för uppnåendet av god ekologisk status medför betydande skadliga effekter på miljön eller följande verksamheter:

4) vattenreglering, skydd mot översvämningar eller markavvattning, eller

22 §

Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster

En genom byggande eller på annat sätt fysiskt modifierad vattenförekomst kan benämnas konstgjord eller kraftigt modifierad i förvaltningsplanen, om de ändringar av de hydromorfologiska egenskaperna som behövs för uppnåendet av god ekologisk status medför betydande skadliga effekter på miljön eller följande verksamheter:

4) vattenreglering, *hantering av översvämningsrisker* eller markavvattning, eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om hantering av översvänningsrisker

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från jord- och skogsbruksministeriet, föreskrivs med stöd av 21 § i lagen av den 20 om hantering av översvänningsrisker (/):

1 §

Preliminär bedömning av översvänningsrisker

Preliminär bedömning av översvänningsrisker förorsakade av översvämningar från vattendrag utförs inom olika avrinningsområden. Den preliminära bedömningen av översvänningsrisker som beror på stigande havsvattenstånd utförs inom närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhetsområden.

Den preliminära bedömningen av riskhantering för avrinningsområdet och för kusten omfattar:

1) kartor utarbetade i ändamålsenlig skala, av vilka framgår höjdförhållandena för avrinningsområden och kustområden, genomförd och planerad markanvändning samt övriga uppgifter som är viktiga med tanke på bedömningen av översvänningsrisker,

2) beskrivning av tidigare översvämningar, deras omfattning och eventuella ogynnsamma följder som avses i 8 § 1 mom. i lagen om hantering av översvänningsrisker (/), om likartade översvämningar och ogynnsamma följder av dem kan anses vara möjliga, samt

3) en bedömning av hur stora områden eventuella, framtida översvämningar kommer att täcka och av i 2 punkten avsedda ogynnsamma följder av översvämningar.

Den ovan i 2 mom. 3 punkten avsedda bedömningen utförs med hjälp av höjdmodeller och geografiskt informationsmaterial med beaktande av vattendragens läge och deras hydrologiska och geomorfologiska egenskaper, reglerings- och skyddskonstruktioner samt effektiviteten i övriga medel för hantering av översvänningsrisker samt, inberäknat förhållandenas utveckling på lång sikt, klimatförändringens inverkan på förekomsten av översvämningar.

Vid den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms i 2 och 3 mom.

2 §

Kartor över översvänningshotade områden

Kartor över översvänningshotade områden som gäller översvämningar från vattendrag och översvämningar som beror på att havsvattenståndet stiger visar områden som kommer att vara täckta av vatten samt vattenståndet och vattendjupet vid översvämning samt vid behov vattenföringen och strömningshastigheten vid översvämning under kommande översvämningar:

1) den årliga sannolikheten för översvämningar är 2 procent eller översvämningens upprepning är en gång på 50 år,

2) den årliga sannolikheten för översvämningar är 1 procent eller översvämningens upprepning är en gång på 100 år,

3) den årliga sannolikheten för översvämningar är 0,4 procent eller översvämningens upprepning är en gång på 250 år.

På de kartor över översvänningshotade områden som avses i 1 mom. visas dessutom vid behov områden där en översvämning är möjlig under särskilda förhållanden eller där den årliga sannolikheten för översvämning är synnerligen liten.

Kartor över översvänningshotade områden som gäller dagvattenöversvämningar visar områden som kommer att vara täckta av vatten samt vattenståndet och vattendjupet vid översvämning med beaktande av lokala förhållanden och i fråga om granskningen av dagvattenöversvämningar en användbar sannolikhet för nederbörd.

3 §

Kartor över översvämningsrisker

På kartor över översvämningsrisker visas följande uppgifter på de i 2 § avsedda översvämningsområdena:

- 1) uppskattat invånarantal,
- 2) särskilda objekt såsom sjukhus, läroanstalter och daghem,
- 3) infrastruktur såsom vägar, energinät, telekommunikationsnät och vattentjänstverk,
- 4) betydande ekonomisk verksamhet med tanke på tryggheten av samhällets vitala funktioner,
- 5) i bilaga I till rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar avsedda anläggningar vilkas verksamhet vid översvämningar kan förorsaka plötslig förorening av miljön, samt i 4 § i statsrådets förordning om vattenvårdsförvaltningen (1040/2006) avsedda särskilda områden där sådan förorening kan förorsaka skada,
- 6) kulturarv som skyddas med stöd av lag eller som ska skyddas med stöd av en plan samt
- 7) övriga nödvändiga uppgifter såsom områden där en översvämning kan förorsaka risk för att is eller annat sediment transporteras på ett skadligt sätt, betydande markerosion eller risk för ras eller betydande risk för miljöförstöring.

4 §

Uppgifter som används för kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker ska utarbetas så att uppgifterna i dem överensstämmer med motsvarande uppgifter i förvaltningsplanerna. Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker samordnas och de kan kopplas samman med vattenvårdsplaneringens översyner av vattnens särdrag, mänsklig påverkan på vatten samt ekonomiska analyser av vattenanvändning.

5 §

Planer för hantering av översvämningsrisker

Utöver vad som bestäms i 9-12 § i lagen om hantering av översvämningsrisker ska i planen för hantering av översvämningsrisker (riskhanteringsplanen) hänsyn tas till

- 1) de utredningar som avses i 7 § i lagen om hantering av översvämningsrisker,
- 2) möjligheter till användning av reglerings- och andra skyddskonstruktioner, högvattenfårer och områden för kvarhållande av svämvattnet,
- 3) genomfört och planerat nyttjande, skydd och vård av vattenresurser, inberäknat användning av vattendrag och kusten för rekreation, energihushållning, sjötrafik och hamninfrastruktur,
- 4) genomförd och planerad områdesanvändning,
- 5) användning och vård av marken,
- 6) områden som är av betydelse för naturvården,
- 7) uppföljning av vattenläget, prognostisering av översvämningar samt information om översvämningsrisker och om beredskap för sådana,
- 8) verksamhet vid översvämning och översvämningsshot, inberäknat planer för räddningsväsendet samt varningssystem för översvämningar.

Utarbetandet och översynen av riskhanteringsplaner samordnas med ifrågavarande förvaltningsplan som avses i 19 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004).

Riskhanteringsplanen innehåller de delar som uppräknas under punkt A i bilagan.

6 §

Översvämningsgruppen

Landskapsförbundet ber de intresseföreträdare som avses i 14 § 1 mom. i lagen om hantering av översvämningsrisker att lägga fram ett förslag till företrädare i översvämningsgruppen. Efter att ha hört närings-, trafik- och miljöcentralen lämnar landskapsförbundet förslaget till tillsättande av en översvämningsgrupp till kommunikationsministeriet. Om det finns områden med betydande

översvämningsrisk inom ett avrinningsområde där två eller flera landskapsförbund är verksamma, ska dessa lägga fram ett gemensamt förslag till ministeriet.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter översvämningsgruppen för sex år i sänder. Avsikten är att mandatperioden samordnas med mandatperioderna för de i 14 § i lagen om hantering av översvämningsrisker avsedda samarbetsgrupper som är verksamma inom samma avrinningsområde.

7 §

Deltagande

Angående det i 4 § 1 mom. i lagen om hantering av översvämningsrisker avsedda förslaget till angivande av områden med betydande översvämningsrisker är det möjligt att framföra åsikter under tre månaders tid och angående förslaget till riskhanteringsplan under sex månaders tid efter att det har lagts fram.

Förslaget till riskhanteringsplan ska läggas fram under samma tid som den förvaltningsplan som avses i 13 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen.

8 §

Översyn

Vid översyn av de preliminära bedömningarna av översvämningsrisker och riskhanteringsplanerna beaktas klimatförändringens påverkan på förekomsten av översvämnningar. De planer som setts över innehåller de delar som uppräknas under punkt B i bilagan.

9 §

Finlands miljöcentrals uppgifter

I egenskap av tillhandahållare av sakkunigtjänster för hantering av översvämningsrisker ska Finlands miljöcentral

1) bistå närings-, trafik- och miljöcentralerna samt jord- och skogsbruksministeriet när det gäller skötsel av uppgifter enligt lagen om hantering av översvämningsrisker och utvecklandet av metoder som behövs för

dess, utarbetandet av handledning och information,

2) upprätthålla och utveckla hydrologisk övervakning samt vattenläges- och översvämningsvarningstjänsten i samarbete med Meteorologiska institutet och närings-, trafik- och miljöcentralerna,

3) ansvara för rapportering till kommissionen i enlighet med gemenskapslagstiftningen,

4) ansvara för övriga uppgifter föreskrivna av jord- och skogsbruksministeriet.

10 §

Meteorologiska institutets uppgifter

I egenskap av tillhandahållare av sakkunigtjänster för hantering av översvämningsrisker ska Meteorologiska institutet

1) upprätthålla och utveckla uppföljningen av och prognoserna för havsvattenståndet samt vattenläges- och översvämningsvarningstjänsten i samarbete med Finlands miljöcentral och närings-, trafik- och miljöcentralerna,

2) ansvara för övriga uppgifter föreskrivna av kommunikationsministeriet.

11 §

Samarbetsmyndighet för den internationella förvaltningsenheten

Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral har hand om det samarbete som avses i 12 § 1 mom. i lagen om hantering av översvämningsrisker i de internationella förvaltningsenheter som bildats med Norge och Sverige.

12 §

Informationssystem för hantering av översvämningsrisker

Det informationssystem för hantering av översvämningsrisker som avses i 27 § i lagen om hantering av översvämningsrisker innehåller:

1) resultat av preliminära bedömningar av översvämningsrisker och uppgifter om an-

givna områden med betydande översvämningsrisk,

2) kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker,

3) godkända riskhanteringsplaner,

4) nödvändiga uppgifter om vattenståndet på översvämningsvatten och vattenföring samt nederbörd,

5) rekommendationer om lägsta bygghöjder samt

6) övriga nödvändiga uppgifter på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer.

13 §

Utförande av preliminär bedömning av översvämningsriskerna

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker ska utföras första gången senast den 22 december 2011. Bedömningarna ska ses över i nödvändig omfattning senast den 22 december 2018.

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker behöver inte utföras inom sådana delar av ett avrinningsområde och kustområdet för vilka närings-, trafik- och miljöcentralen före den 22 december 2010 har beslutat utarbeta kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker samt upprätta riskhanteringsplaner.

Den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämnningar behöver inte utföras inom sådana områden där kommunen fastställer att det föreligger en eventuell, betydande risk för översvämnning och vilka kommunen därför före den 22 december

2010 anger som ett område med betydande översvämningsrisk.

14 §

Angivande av områden med betydande översvämningsrisk

Förslagen till angivande av områden med betydande översvämningsrisk ska beredas första gången så att beslutet om angivande kan fattas senast den 31 maj 2012.

15 §

Översvämningskartor och riskhanteringsplaner

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker ska utarbetas första gången så att de är klara senast den 22 december 2013.

De kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker som färdigställs senast den 22 december 2010 och som uppfyller kraven enligt 2 – 4 § kan användas vid riskhanteringsplanering för översvämnningar.

Riskhanteringsplanerna ska upprättas första gången så att de kan godkännas och offentliggöras senast den 22 december 2015.

16 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .

*Bilaga***A) De uppgifter som ska framgå av riskhanteringsplanen**

1. En karta över avrinningsområden, kuster eller områden där det förekommer dagvatten-översvämningar, vilka utgör föremål för planen. Av kartan ska framgå områden med betydande översvänningsrisk och övriga resultat av den preliminära bedömningen av översvänningsrisker samt en beskrivning av avrinningsområdet, dess hydrologi och nyttjandet av vattenresurser.

2. Kartor över översvänningshotade områden och kartor över översvänningsrisker, bedömningar av ogynnsamma följder av översvämningar samt slutledningar utgående från kartor och bedömningar.

3. Mål för hanteringen av översvänningsrisker som ställts upp för områden med betydande översvänningsrisk.

4. Sammandrag av de åtgärder som har valts i syfte att uppnå målen för hanteringen av översvänningsrisker, deras effekter, kostnader och nytta, beskrivning av åtgärdernas samordning med miljömålen i ifrågavarande förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för vattenvårdsförvaltningen samt miljörapport.

5. Beskrivning av verksamheten inom ett avrinningsområde då det föreligger risk för översvämning och vid översvämning, särskilda planer som anknyter till verksamheten samt organisationen för hantering av översvänningsrisker.

6. Ett sammandrag av hur översvänningsriskerna och nödvändiga åtgärder för hantering av dem har beaktats i det område som utgör föremål för planen i de förfaranden som avses i författningarna nedan:

- i) lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004),
- ii) markanvändnings- och bygglagen (132/1999),
- iii) räddningslagen (468/2003),
- iv) dammsäkerhetslagen (494/2009),
- v) hälsokyddslagen (763/1994)
- vi) lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994),
- vii) lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005),
- viii) lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

7. Om en sådan finns att tillgå, en beskrivning av metoder för en kostnadsnyttoanalys, vilka används för utvärdering av sådana åtgärder som vidtas inom gränsöverskridande avrinningsområden och som har effekter inom en annan stats territorium.

8. Ett sammandrag av hur delaktighet och delgivning som avses i 17 § i lagen om hantering av översvänningsrisker har ordnats, samt utredning av ställningstaganden under beredningen och mellanstatliga överläggningar och hur dessa har inverkat på de mål som slagits fast i riskhanteringsplanen, på de åtgärder som har valts och på planens innehåll i övrigt.

9. En beskrivning av åtgärdernas prioritetsordning och beräknade kostnader, de instanser som har meddelat intresse för att genomföra åtgärderna, finansieringsmöjligheterna samt av metoderna för att följa upp verkställandet av planen.

10. En förteckning över behöriga myndigheter och, till behövliga delar, en beskrivning av samordningen av planeringen inom den internationella förvaltningsenheten för översvämningssrisker eller inom något annat avrinningsområde som överskrider Finlands gränser.

B) De uppgifter som ska framgå av riskhanteringsplaner som har setts över

1. Ett sammandrag av de ändringar som utförts i planen efter publiceringen av den föregående versionen, inberäknat den översyn som avses i 22 § i lagen om hantering av översvämningssrisker.

2. En bedömning av hur målen för hanteringen av översvämningssrisker har uppnåtts och framsteg när det gäller genomförandet av åtgärder i anslutning till dem.

3. Ett sammandrag av icke genomförda åtgärder som ingick i den föregående riskhanteringsplanen samt en utredning av orsakerna till detta.

4. En beskrivning av övriga åtgärder som har genomförts efter publiceringen av den föregående versionen av riskhanteringsplanen.